

სს „ბანკი ქართუ“

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

შინაარსი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება	1
კონსოლიდირებული სრული შემოსავლის ანგარიშგება	2
კონსოლიდირებული საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება	3
კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების ანგარიშგება	4

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

1. ძირითადი საქმიანობა	5
2. მომზადების საფუძველი	5
3. ყველა არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვა	6
4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები	12
5. ფასს 17-ის მიღება	13
6. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	16
7. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	16
8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	17
9. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	23
10. ძირითადი საშუალებები	26
11. იჯარა	26
12. არამატერიალური აქტივები	27
13. სხვა აქტივები და ვალდებულებები	28
14. ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	29
15. სუბორდინირებული ვალი	30
16. გადასახადები	31
17. საკუთარი კაპიტალი	33
18. პირობითი ვალდებულებები	34
19. საკრედიტო ზარალის ხარჯი და სხვა გაუფასურება და ანარიცხები	35
20. გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი და ხარჯი	37
21. სხვა შემოსავალი, წმინდა	37
22. ხელფასები და სხვა საოპერაციო ხარჯი	38
23. რისკის მართვა	39
24. სამართლიანი ღირებულების შეფასება	55
25. აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი	59
26. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები	60
27. კაპიტალის ადეკვატურობა	61

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „ბანკი ქართუს“ აქციონერებსა და სამეთვალყურეო საბჭოს

მოსაზრება

ჩავატარეთ სს „ბანკი ქართუს“ და მისი შვილობილი საწარმოების (შემდგომში „ჯგუფი“) კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მომზადებული კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან, აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის კონსოლიდირებული სრული შემოსავლის ანგარიშგების, კონსოლიდირებული საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისა და კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისგან, ასევე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე დართული შენიშვნებისგან, მათ შორის, სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ არსებითი ინფორმაციისგან.

ჩვენი აზრით, თანდართული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ მდგომარეობას 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის კონსოლიდირებულ ფინანსურ შედეგებსა და კონსოლიდირებული ფულადი სახსრების მოძრაობას იმ წლისთვის, რომელიც დასრულდა მოცემული თარიღით, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს-ების) შესაბამისად. ამ სტანდარტებით განსაზღვრული ჩვენი პასუხისმგებლობები დეტალურად აღწერილია ჩვენი დასკვნის – „აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“ – ნაწილში. ჩვენ დამოუკიდებლობი ვართ ჯგუფისგან ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს (ბესსს) პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსის (მათ შორის დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტები) (ბესსს-ის კოდექსი) და იმ ეთიკური მოთხოვნების შესაბამისად, რომლებიც ეხება საქართველოში კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების ჩვენ მიერ ჩატარებულ აუდიტს და შესრულებული გვაქვს ამ მოთხოვნებით და ბესსს-ის კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტის მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად.

ჯგუფის 2023 წლის მმართველობის ანგარიშგებაში ასახული სხვა ინფორმაცია

სხვა ინფორმაცია მოიცავს ინფორმაციას, რომელიც შეტანილია ჯგუფის 2023 წლის მმართველობის ანგარიშგებაში, გარდა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებისა და ჩვენ მიერ მასზე გაცემული აუდიტორის დასკვნისა. სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა. ჯგუფის 2023 წლის მმართველობის ანგარიშგება ჩვენთვის ხელმისაწვდომი სავარაუდოდ გახდება აუდიტორის წინამდებარე დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ჩვენი მოსაზრება კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე არ მოიცავს სხვა ინფორმაციას და ჩვენ არანაირი ფორმის მარწმუნებელ დასკვნას არ წარმოვადგენთ მასზე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე გამოცემულ ჩვენს დასკვნაში.

ჩვენ მიერ ჩატარებულ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობა იმაში მდგომარეობს, რომ გავცნოთ ზემოაღნიშნულ სხვა ინფორმაციას, როდესაც ის ჩვენთვის ხელმისაწვდომი გახდება და განვიხილოთ, სხვა ინფორმაცია არის თუ არა არსებითად შეუსაბამო კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის პროცესში ჩვენ მიერ მოპოვებულ ინფორმაციასთან, ან სხვა მხრივ ხომ არ ტოვებს ისეთ შთაბეჭდილებას, რომ არსებითად მცდარია.

ხელმძღვანელობის და სამეთვალყურეო საბჭოს პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია თანდართული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას ხელმძღვანელობას ევალება, შეაფასოს ჯგუფის ფუნქციონირებადობის უნარი და, აუცილებლობის შემთხვევაში, ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში განმარტოს საკითხები, რომლებიც დაკავშირებულია საწარმოს ფუნქციონირებადობასთან და ანგარიშგების საფუძვლად საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენებასთან, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს ჯგუფის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ არა აქვს სხვა რეალური არჩევანი, ასე რომ არ მოიქცეს.

სამეთვალყურეო საბჭო პასუხისმგებელია ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისა და წარდგენის პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია, მოვიპოვოთ დასაბუთებული რწმუნება იმის თაობაზე, მოცემული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება შეიცავს თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას და შევადგინოთ აუდიტორის დასკვნა, რომელიც მოიცავს ჩვენს მოსაზრებას. დასაბუთებული რწმუნება მაღალი დონის რწმუნებაა, მაგრამ არ არის იმის გარანტია, რომ ასს-ების შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს ნებისმიერ არსებით უზუსტობას, რომელიც არსებობს. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა იმ შემთხვევაში, თუ, გონივრულ ფარგლებში, მოსალოდნელია, რომ ისინი, ცალ-ცალკე ან ერთობლივად, გავლენას მოახდენს იმ მომხმარებლების ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც დაეყრდნობიან მოცემულ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებას.

ასს-ების შესაბამისად აუდიტის ჩატარება ითვალისწინებს აუდიტორის მიერ პროფესიული განსჯის გამოყენებას და პროფესიული სკეპტიციზმის შენარჩუნებას აუდიტის პროცესში. გარდა ამისა, ჩვენი:

- ▶ ვადგენთ და ვაფასებთ თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ, კონსოლიდირებულ ფინანსური ანგარიშგების არსებითი უზუსტობის რისკებს; ვგეგმავთ და ვატარებთ ამ რისკებზე რეაგირებისთვის გამიზნულ აუდიტის პროცედურებს და ვკრებთ ისეთ აუდიტის მტკიცებულებებს, რომლებიც საკმარისი და შესაფერისი იქნება ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად. რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება თაღლითობით გამოწვეული არსებითი უზუსტობა უფრო მაღალია, ვიდრე რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება შეცდომით გამოწვეული უზუსტობა, რადგან თაღლითობა შეიძლება გულისხმობდეს ფარულ შეთანხმებას, გაყალბებას, ოპერაციების განზრახ გამოტოვებას, აუდიტორისთვის წინასწარგანზრახულად არასწორი ინფორმაციის მიწოდებას ან შიდა კონტროლის იგნორირებას.
- ▶ შევისწავლით აუდიტისთვის შესაფერის შიდა კონტროლის საშუალებებს, რათა დავგეგმოთ კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტის პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ჯგუფის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ▶ ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის მიზანშეწონილობას, ხელმძღვანელობის მიერ განსაზღვრული სააღრიცხვო შეფასებების დასაბუთებულობასა და შესაბამისი ახსნა-განმარტებების მართებულობას.
- ▶ დასკვნა გამოგვაქვს ხელმძღვანელობის მიერ ანგარიშგების საფუძვლად საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენების მიზანშეწონილობაზე, ხოლო მოპოვებულ აუდიტის მტკიცებულებებზე დაყრდნობით ვადგენთ, არსებობს თუ არა რაიმე მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც მნიშვნელოვან ეჭვს გამოიწვევდა ჯგუფის ფუნქციონირებადობის უნართან დაკავშირებით. თუ დავასკვნით, რომ არსებობს არსებითი განუსაზღვრელობა, გვევალება ჩვენს აუდიტორის დასკვნაში ყურადღების გამახვილება კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის შენიშვნებზე, ან, თუ ამგვარი განმარტებითი შენიშვნები ადეკვატური არ არის – ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტის მტკიცებულებას. თუმცა, ამის შემდგომი მომავალი მოვლენების ან პირობების გავლენით შეიძლება ჯგუფი უკვე აღარ იყოს ფუნქციონირებადი საწარმო.

- ▶ ვაფასებთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას მთლიანობაში, მის სტრუქტურასა და შინაარსს, მათ შორის, განმარტებით შენიშვნებს და ასევე, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება უზრუნველყოფს თუ არა ფინანსური ანგარიშგების საფუძვლად აღებული ოპერაციებისა და მოვლენების სამართლიან წარდგენას.
- ▶ მოვიპოვეთ საკმარის და შესაფერის აუდიტის მტკიცებულებებს ჯგუფში შემავალი საწარმოებისა და სხვა ერთეულების ფინანსური ინფორმაციის შესახებ, რათა მოსაზრება გამოვთქვათ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესახებ. ჩვენ ვართ პასუხისმგებლები ჯგუფის აუდიტის მსვლელობის ხელმძღვანელობაზე, ზედამხედველობასა და აუდიტის ჩატარებაზე. მხოლოდ ჩვენ ვართ პასუხისმგებელი ჩვენს აუდიტორულ მოსაზრებაზე.

სამეთვალყურეო საბჭოს, სხვასთან ერთად, ინფორმაციას ვაწვდით აუდიტის დაგეგმილი მასშტაბისა და ვადების, ასევე აუდიტის პროცესში წამოჭრილი მნიშვნელოვანი საკითხების, მათ შორის, შიდა კონტროლის სისტემაში გამოვლენილი მნიშვნელოვანი ნაკლოვანებების შესახებ.

რუსლან ხოროშვილი (SARAS-A-615243)

შპს „იუაის“ სახელით (SARAS-F-855308)

2024 წლის 10 მაისი,

თბილისი, საქართველო

კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

		31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.* (გადაანგარიშებული)	1 იანვარი, 2022 წ.* (გადაანგარიშებული)
აქტივები				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	6	700,326	454,584	82,904
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	7	371,382	236,949	195,855
მომხმარებელზე გაცემული სესხები	8	833,903	746,011	917,931
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	9	62,897	37,174	51,266
ძირითადი საშუალებები	10	13,888	12,717	12,934
აქტივის გამოყენების უფლება	11	7,160	1,518	2,767
არამატერიალური აქტივები	12	9,012	5,447	3,913
მოგების გადავადებული საგადასახადო აქტივი	16	–	7	9
გადაზღვევის ხელშეკრულებებით გათვალისწინებული აქტივები		2,685	126	4,609
სხვა აქტივები	13	94,079	95,999	77,708
სულ აქტივები		2,095,332	1,590,532	1,349,896
ვალდებულებები				
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		9	6	15
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	14	1,562,461	1,104,659	877,321
მოგების გადასახადის მიმდინარე ვალდებულებები		6,006	4,830	3,211
მოგების გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	16	2,137	9,289	5,579
საიჯარო ვალდებულებები	11	7,167	1,801	3,171
სადაზღვევო ხელშეკრულებებით გათვალისწინებული ვალდებულებები		3,360	986	5,276
გადაზღვევის ხელშეკრულებებით გათვალისწინებული ვალდებულებები		307	132	60
ანარიცხები	18	263	201	2,335
სუბორდინირებული ვალი	15	81,058	81,550	96,981
სხვა ვალდებულებები	13	15,825	6,017	3,021
სულ ვალდებულებები		1,678,593	1,209,471	996,970
საკუთარი კაპიტალი				
სააქციო კაპიტალი	17	114,430	114,430	114,430
დამატებით შეტანილი კაპიტალი	17	25,764	25,764	25,764
გაუნაწილებელი მოგება და სხვა რეზერვები	17	275,300	239,813	211,804
ბანკის აქციონერებისთვის განკუთვნილი მთლიანი კაპიტალი		415,494	380,007	351,998
არამაკონტროლებელი წილის მფლობელები		1,245	1,054	928
სულ საკუთარი კაპიტალი		416,739	381,061	352,926
სულ საკუთარი კაპიტალი და ვალდებულებები		2,095,332	1,590,532	1,349,896

* 2023 წლის 1 იანვრიდან ჯგუფმა მიიღო ფასს 17 „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“ და, ამ სტანდარტის მოთხოვნების შესაბამისად, რეტროსპექტიულად წარმოადგინა შესაბამისი ნაშთები 2022 წლისთვის, როგორც ეს მე-5 შენიშვნაშია აღწერილი.

ხელმოწერილი და ნებადართულია გამოსაცემად ბანკის დირექტორთა საბჭოს მიერ 2024 წლის 10 მაისს:

ზურაბ გელენიძე

გენერალური დირექტორი

გივი ლეხანაძე

ფინანსური დირექტორი

კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

		31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.*	1 იანვარი, 2022 წ.*
		შენიშვნა 31	(გადაანგარიშებული)	(გადაანგარიშებული)
აქტივები				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	6	700,326	454,584	82,904
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	7	371,382	236,949	195,855
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	8	833,903	746,011	917,931
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	9	62,897	37,174	51,266
ძირითადი საშუალებები	10	13,888	12,717	12,934
აქტივის გამოყენების უფლება	11	7,160	1,518	2,767
არამატერიალური აქტივები	12	9,012	5,447	3,913
მოგების გადავადებული საგადასახადო აქტივი	16	—	7	9
გადაზღვევის ხელშეკრულებებით გათვალისწინებული აქტივები		2,685	126	4,609
სხვა აქტივები	13	94,079	95,999	77,708
სულ აქტივები		2,095,332	1,590,532	1,349,896
ვალდებულებები				
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ				
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	14	1,562,461	1,104,659	877,321
მოგების გადასახადის მიმდინარე ვალდებულებები		6,006	4,830	3,211
მოგების გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	16	2,137	9,289	5,579
საიჯარო ვალდებულებები	11	7,167	1,801	3,171
სადაზღვევო ხელშეკრულებებით გათვალისწინებული ვალდებულებები		3,360	986	5,276
გადაზღვევის ხელშეკრულებებით გათვალისწინებული ვალდებულებები		307	132	60
ანარიცხები	18	263	201	2,335
სუბორდინირებული ვალი	15	81,058	81,550	96,981
სხვა ვალდებულებები	13	15,825	6,017	3,021
სულ ვალდებულებები		1,678,593	1,209,471	996,970
საკუთარი კაპიტალი				
სააქციო კაპიტალი	17	114,430	114,430	114,430
დამატებით შეტანილი კაპიტალი	17	25,764	25,764	25,764
გაუნაწილებელი მოგება და სხვა რეზერვები	17	275,300	239,813	211,804
ბანკის აქციონერებისთვის განკუთვნილი მთლიანი კაპიტალი		415,494	380,007	351,998
არამაკონტროლებელი წილის მფლობელები		1,245	1,054	928
სულ საკუთარი კაპიტალი		416,739	381,061	352,926
სულ საკუთარი კაპიტალი და ვალდებულებები		2,095,332	1,590,532	1,349,896

* 2023 წლის 1 იანვრიდან ჯგუფმა მიიღო ფასს 17 „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“ და, ამ სტანდარტის მოთხოვნების შესაბამისად, რეტროსპექტიულად წარმოადგინა შესაბამისი ნაშთები 2022 წლისთვის, როგორც ეს მე-5 შენიშვნაშია აღწერილი.

ხელმოწერილი და ნებადართულია გამოსაცემად ბანკის დირექტორთა საბჭოს მიერ 2024 წლის 10 მაისს:

ზურაბ გელენიძე

გენერალური დირექტორი

გივი ლეზანიძე

ფინანსური დირექტორი

5-62 გვერდებზე დართული განმარტებითი შენიშვნები ამ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

კონსოლიდირებული სრული შემოსავლის ანგარიშგება

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	შენიშვნა	2023 წ.	2022 წ.* (გადაანგარიშებული)
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით გაანგარიშებული			
საპროცენტო ამონაგები			
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები		72,852	73,491
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები		5,631	3,256
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		19,126	5,494
		97,609	82,241
საპროცენტო ხარჯი			
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		(1)	(54)
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე		(21,733)	(21,927)
სუბორდინირებული ვალი		(5,637)	(6,254)
საიჯარო ვალდებულებები		(100)	(236)
		(27,471)	(28,471)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი		70,138	53,770
საკრედიტო ზარალის ამოღება/(ხარჯი) პროცენტიან აქტივებზე	19	2,561	19,232
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი საკრედიტო ზარალის შემდეგ		72,699	73,002
საკომისიო შემოსავალი	20	7,664	14,774
საკომისიო ხარჯი	20	(5,223)	(12,516)
წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) უცხოური ვალუტიდან			
- გარიგებები		6,947	8,119
- საკუროს სხვაობები		(835)	(15,506)
სადაზღვევო ამონაგები		6,068	5,222
ფლობილი გადაზღვევის ხელშეკრულებებიდან მიღებული შედეგი		1,609	(829)
სადაზღვევო მომსახურების ხარჯები		(5,389)	(2,557)
სხვა შემოსავალი, წმინდა	21	12,378	9,545
არასაპროცენტო შემოსავალი		23,219	6,252
პერსონალზე გაწეული ხარჯი	22	(21,359)	(17,020)
სხვა საოპერაციო ხარჯები	22	(23,420)	(19,517)
ცვეთა და ამორტიზაცია	10,11,12	(4,084)	(4,287)
სხვა გაუფასურების გაუქმება/(გაუფასურება და ანარიცხები)	19	(498)	4,066
არასაპროცენტო ხარჯი		(49,361)	(36,758)
მოგება დაბეგრამდე		46,557	42,496
მოგების გადასახადის ხარჯი	16	(10,891)	(14,524)
წმინდა მოგება პერიოდის განმავლობაში		35,666	27,972
მიკუთვნებადი შემდეგი პირებისთვის:			
მშობელი საწარმოს აქციონერები		35,475	27,846
არამაკონტროლებელი წილები		191	126
		35,666	27,972
წლის სხვა სრული შემოსავალი			
მუხლები, რომლებიც შეიძლება შემდგომში რეკლასიფიცირდეს მოგებაში ან ზარალში:			
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების სამართლიანი ღირებულების რეზერვის ცვლილების დინამიკა	9	12	163
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი		35,678	28,135
მიკუთვნებადი შემდეგი პირებისთვის:			
მშობელი საწარმოს აქციონერები		35,487	28,009
არამაკონტროლებელი წილები		191	126

* 2023 წლის 1 იანვრიდან ჯგუფმა მიიღო ფასს 17 და, ამ სტანდარტის მოთხოვნების შესაბამისად, რეტროსპექტიულად წარადგინა შესაბამისი წმინდა სადაზღვევო შემოსავლის მუხლები 2022 წლისთვის, როგორც ეს მე-5 შენიშვნაშია აღწერილი.

კონსოლიდირებული საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	განკუთვნილი ჯგუფის აქციონერებისთვის				არამაკონტრ ოლებელი წილის მფლობე- ლები	სულ საკუთარი კაპიტალი
	სააქციო კაპიტალი	დამატებით შეტანილი კაპიტალი	გაუნაწი- ლებელი მოგება და სხვა რეზერვები	სულ		
1 იანვარი, 2022 წ.						
(გადაანგარიშებამდე)	114,430	25,764	211,766	351,960	925	352,885
ფასს 17-ის მიღება (მე-5 შენიშვნა)	–	–	38	38	3	41
1 იანვარი, 2022 წ.						
(გადაანგარიშებული)	114,430	25,764	211,804	351,998	928	352,926
წლის წმინდა მოგება	–	–	27,846	27,846	126	27,972
წლის სხვა სრული შემოსავალი (მე-9 შენიშვნა)	–	–	163	163	–	163
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	–	–	28,009	28,009	126	28,135
31 დეკემბერი, 2022 წ.						
(გადაანგარიშებული)	114,430	25,764	239,813	380,007	1,054	381,061
წლის წმინდა მოგება	–	–	35,475	35,475	191	35,666
წლის სხვა სრული შემოსავალი (მე-9 შენიშვნა)	–	–	12	12	–	12
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	–	–	35,487	35,487	191	35,678
31 დეკემბერი, 2023 წ.	114,430	25,764	275,300	415,494	1,245	416,739

კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	შენიშვნა	2023	2022 წ.* (გადაანგარიშებული)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები:			
მოგება დაბეგვრამდე		46,557	42,496
არაფულადი მუხლების კორექტირებები:			
პროცენტები აქტივებზე გაუფასურების ზარალის (ამოღება)/ანარიცხების შექმნა	19	(2,561)	(19,232)
უპროცენტო აქტივებზე გაუფასურების ზარალის (ამოღება)/ანარიცხების შექმნა	19	424	(587)
სხვა ოპერაციების (ამოღება)/ანარიცხები	19	64	(768)
დასაკუთრებული აქტივების (ამოღება)/გაუფასურება	19	10	(2,711)
მოდულიზირებით განპირობებული ზარალი	8	(494)	1,631
ძირითადი საშუალებების გასვლასთან დაკავშირებული წმინდა შემოსულობა	21	–	(11)
დასაკუთრებული აქტივების გასვლასთან დაკავშირებული წმინდა შემოსულობა	21	(1,826)	(6,289)
შემოსულობა საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გაყიდვიდან	21	–	(1,083)
შემოსულობა აქტივის ამოღებიდან		(9,074)	–
ცვთის და ამორტიზაციის ხარჯი	10,11,12	4,084	4,287
დარიცხული პროცენტის ცვლილება, წმინდა		(84)	(126)
შემოსულობა უცხოური ოპერაციებიდან საკუროს სხვაობის გამო		835	15,506
შემოსავალი ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან, საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში ცვლილებებამდე		37,935	33,113
ცვლილებები საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში			
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		(133,655)	(73,177)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები		(83,404)	113,136
სხვა აქტივები		(24,178)	(34,848)
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		2	(8)
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე		449,045	361,969
სხვა ვალდებულებები		13,146	(1,223)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები გადასახადით დაბეგვრამდე		258,891	398,962
გადახდილი მოგების გადასახადი		(16,860)	(5,929)
საოპერაციო საქმიანობიდან წმინდა ფულადი ნაკადების შემოღება/(გაღება)		242,031	393,033
საინვესტიციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
ძირითადი საშუალებების შესყიდვა	10	(2,466)	(1,577)
არამატერიალური აქტივების შესყიდვა	12	(4,836)	(2,751)
შემოსულობა ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან	10	30	177
შემოსავალი დასაკუთრებული აქტივების გაყიდვიდან	13	34,385	25,164
შემოსავალი ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებიდან	9	–	21,510
ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების შეძენა	9	(26,000)	(8,000)
შემოსავალი სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებიდან, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	9	–	2,000
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების შესყიდვა	9	–	(7)
საინვესტიციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები		1,113	36,516
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები:			
საიჯარო ვალდებულებების დაფარვა	11	(1,824)	(1,565)
ფინანსურ საქმიანობასთან დაკავშირებით ფულადი ნაკადების გაღება		(1,824)	(1,565)
სავალუტო კურსის მერყეობის გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		4,422	(56,304)
ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების წმინდა ზრდა/(შემცირება)		245,742	371,680
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, პერიოდის დასაწყისში	6	454,584	82,904
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები პერიოდის ბოლოს	6	700,326	454,584

* 2023 წლის იანვრიდან ჯგუფმა მიიღო ფასს 17 და, ამ სტანდარტის მოთხოვნების შესაბამისად, რეტროსპექტიულად გამოიყენა ფულადი ნაკადების წარდგენა 2022 წლისთვის, როგორც ეს მე-5 შენიშვნაშია აღწერილი.

2023 წლის განმავლობაში ჯგუფმა მიიღო 75,980 ლარის პროცენტი (2022 წ.: 106,752 ლარი) და გადაიხადა 27,033 ლარის პროცენტი (2022 წ.: 27,630 ლარი).

არსებითი არაფულადი ოპერაციები

- ▶ 2023 წელს ცვლილება სხვა აქტივებში მოიცავს 26,736 ლარის უზრუნველყოფის საგნების დასაკუთრებას (2022 წ.: 36,469 ლარი).

5-62 გვერდებზე დართული განმარტებითი შენიშვნები ამ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

(ათას ლარში)

1. ძირითადი საქმიანობა

სააქციო საზოგადოება „ქართუ ბანკი“ (შემდგომში – „ბანკი“) საქართველოში 1996 წელს დაფუძნდა. ბანკი იმართება საქართველოს ეროვნული ბანკის (შემდგომში – „სებ“) მიერ და თავის საქმიანობას ახორციელებს #229 ზოგადი ლიცენზიის საფუძველზე. ბანკის ძირითადი საქმიანობაა კომერციული ოპერაციები, სესხებისა და გარანტიების გაცემა, ფასიან ქაღალდებში ინვესტიციების განხორციელება და უცხოური ვალუტით ვაჭრობა და ანაზღაურების მოზიდვა.

ბანკის იურიდიული მისამართია: საქართველო, ქ. თბილისი, ჭავჭავაძის გამზ. 39ა.

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, თბილისში ფუნქციონირებდა ბანკის ხუთი სერვისცენტრი და ერთი სამმართველო, შეკვეთილში – სამმართველო, ხოლო გორში, თელავში, ქუთაისსა და ბათუმში – თითო სერვისცენტრი. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, თბილისში ფუნქციონირებდა ბანკის ხუთი სერვისცენტრი, შეკვეთილში – სამმართველო, ხოლო გორში, თელავში, ქუთაისსა და ბათუმში – თითო სერვისცენტრი.

ბანკი წარმოადგენს ჯგუფის (შემდგომში „ჯგუფი“) მშობელ საწარმოს, რომელიც მოიცავს შემდეგ საწარმოებს:

სახელი	საქმიანობის ქვეყანა	საკუთრების წილი (%)		საქმიანობის ტიპი
		2023	2022	
შპს „ქართუ ბროკერი“	საქართველო	100.00%	100.00%	საბროკერო საქმიანობა
სს „სადაზღვევო კომპანია ქართუ“	საქართველო	91.39%	91.39%	დაზღვევა დროებით
შპს „საინვესტიციო კომპანია ქართუ ინვესტი“	საქართველო	100.00%	100.00%	უმოქმედო დროებით
შპს „ჯეოპლასტი“	საქართველო	100.00%	100.00%	უმოქმედო

2023 წლის და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საერთაშორისო საქველმოქმედო ფონდი „ქართუ“ (შემდგომში „მშობელი საწარმო“ ან „აქციონერი“) ფლობდა ჯგუფის აქციების 100%-ს. ჯგუფის საბოლოო მაკონტროლებელი მხარეა უტა ივანიშვილი, ბიძინა ივანიშვილის ვაჟი.

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მშობელი ბანკის მიერ ჯერ არ დამტკიცებულა ჯგუფის აქციონერთა საერთო კრებაზე. მფლობელებს უფლება აქვთ ფინანსურ ანგარიშგებაში ცვლილებები შეიტანონ მისი გამოშვების შემდეგ.

2. მომზადების საფუძველი

ზოგადი ინფორმაცია

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია „ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების“ (შემდეგში „ფას“) შესაბამისად.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულების აღრიცხვის წესით, გარდა იმ შემთხვევებისა, რომლებიც განხილულია სააღრიცხვო პოლიტიკაში ქვემოთ.

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ქართულ ლარში (ლარი), და ყველა თანხა დამრგვალებულია ათასამდე, თუ სხვა რამე არ არის მითითებული.

ჯგუფმა თავისი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მოამზადა იმ დაშვების საფუძველზე, რომ გააგრძელებს საქმიანობას, როგორც ფუნქციონირებადი საწარმო.

(ათას ლარში)

3. ყველა არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვა

ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში

ჯგუფს ვადაზე ადრე არ მიუღია ისეთი ახალი სტანდარტი, ინტერპრეტაცია თუ ცვლილება, რომელიც გამოშვებულია, მაგრამ ჯერ არ არის შესული ამ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში.

სტანდარტებში შესული, ქვემოთ მოცემული, ცვლილებების პირველად გამოყენება მოხდა 2023 წელს, რის შედეგადაც სააღრიცხვო პოლიტიკასა და სხვა განმარტებით შენიშვნებში შესაბამისი ცვლილებები აისახა.

- ▶ ფასს (IFRS) 17 „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“
- ▶ სააღრიცხვო შეფასებების განმარტება – ბასს (IAS) 8-ის შესწორებები
- ▶ სააღრიცხვო პოლიტიკის განმარტებითი შენიშვნები – შესწორებები ბასს (IAS) 1-სა და ფასს-ის (IFRS) მე-2 პრაქტიკულ რეკომენდაციაში
- ▶ ერთი გარიგებიდან წარმომდგარ აქტივებთან და ვალდებულებებთან დაკავშირებული გადავადებული გადასახადი – ცვლილებები ბასს (IAS) 12-ში
- ▶ საერთაშორისო საგადასახადო რეფორმა – პილარ 2-ის სანიმუშო წესები – ბასს (IAS) 12-ის ცვლილება

ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ფასს 17-ის მიღების გავლენის შესახებ შესახებ ინფორმაციისთვის შვილობილ სადაზღვევო კომპანიასთან დაკავშირებით ნახეთ იხილეთ მე-5 შენიშვნა. გარდა ამისა გავლენის განსაზღვრის პროცესში ჯგუფმა შეაფასა საკრედიტო ბარათები და მსგავსი პროდუქტები. ფასს 17 თავისი მოქმედების არეალიდან გამორიცხავს საკრედიტო ბარათის ხელშეკრულებებს (ან სხვა მსგავს ხელშეკრულებებს, რომლებიც შეიცავს საკრედიტო ან გადახდის სქემებს), რომლებიც აკმაყოფილებს სადაზღვევო ხელშეკრულების განმარტებას მხოლოდ და მხოლოდ მაშინ, თუ საწარმო არ ასახავს ცალკეულ მომხმარებელთან დაკავშირებული სადაზღვევო რისკის შეფასებას ამ მომხმარებელთან დადებული ხელშეკრულების ფასის ოდენობაზე. ჯგუფმა განსაზღვრა, რომ ინდივიდუალურ მომხმარებელთან დაკავშირებული სადაზღვევო რისკი არ შეფასებულა ხელშეკრულების ფასის დადგენისას, ვინაიდან ამ პროდუქტებს ერთსა და იმავე ფასად სთავაზობს ყველა პოტენციურ მომხმარებელს და ამიტომ მათზე არ ვრცელდება ფასს 17 ჯგუფმა შეაფასა თავისი ხელშეკრულებები შეიცავს თუ არა სადაზღვევო რისკს, რა დროსაც ყურადღება გაამახვილა ვალდებულების შესრულების გარანტიაზე და საკრედიტო ბარათებზე და დაასკვნა, რომ მისი არსებითი ხელშეკრულებები, რომლებიც დაკავშირებულია საბანკო ბიზნესთან არ ექვევს ფასს 17-ის მოქმედების არეალში, პრაქტიკული ხასიათის გამარტივებული მიდგომის გათვალისწინებით.

სააღრიცხვო პოლიტიკის განმარტებითი შენიშვნები – შესწორებები ბასს 1-სა და ფასს-ის მე-2 პრაქტიკულ რეკომენდაციაში – ცვლილებებმა გავლენა მოახდინა ჯგუფის სააღრიცხვო პოლიტიკის განმარტებით შენიშვნებზე, მაგრამ არა ჯგუფის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების რომელიმე მუხლის შეფასებაზე, აღიარებასა და წარდგენაზე.

2023 წლის 1 იანვრიდან ძალაში შესულ სხვა ცვლილებებს ბანკის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე გავლენა არ მოუხდენია.

კონსოლიდაციის საფუძველი

შვილობილი საწარმოები, ანუ საწარმოები, რომლებიც ჯგუფის მიერ კონტროლდება, კონსოლიდირებულია. კონტროლი მიიღწევა მაშინ, როდესაც ჯგუფი იღებს ან აქვს უფლება მიიღოს, ცვლადი უკუგება ინვესტირებული საწარმოსგან და აქვს უნარი, გავლენა მოახდინოს უკუგებაზე ინვესტირებულ საწარმოზე ზემოქმედებით. 2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფი სულ მცირე 91%-ს ფლობს თითოეულ შვილობილ საწარმოში.

სამართლიანი ღირებულების შეფასება

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება წარმოდგენილია 24-ე შენიშვნაში.

სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად ბაზრის მონაწილეებს შორის ნებაყოფლობითი ოპერაციის პირობებში შეფასების თარიღისთვის. სამართლიანი ღირებულების შეფასება იმ დაშვებას ეყრდნობა, რომ აქტივის გაყიდვის ან ვალდებულების გადაცემის გარიგება შედგება:

- ▶ აქტივის ან ვალდებულების ძირითად ბაზარზე, ან
- ▶ ძირითადი ბაზრის არარსებობის შემთხვევაში, აქტივის ან ვალდებულებისთვის ყველაზე ხელსაყრელ ბაზარზე.

(ათას ლარში)

3. ყველა არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვა (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

მთავარი ან ყველაზე ხელსაყრელი ბაზარი ჯგუფისთვის ხელმისაწვდომი უნდა იყოს. აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შეფასება ხორციელდება იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ბაზრის მონაწილეები აქტივის ან ვალდებულების შეფასებისას იმოქმედებენ თავიანთი ეკონომიკური ინტერესების მაქსიმალური გათვალისწინებით. არაფინანსური აქტივის სამართლიანი ღირებულების შეფასება უნდა ითვალისწინებდეს ბაზრის მონაწილის შესაძლებლობას მიიღოს ეკონომიკური სარგებელი ამ აქტივის საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოყენებით, ან ბაზრის სხვა მონაწილისათვის მიყიდვით, რომელიც ამ აქტივს საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოიყენებს.

ჯგუფი ირჩევს შეფასების მეთოდებს, რომლებიც შესაფერისია არსებული გარემოებებისთვის და რომელთა გამოყენებითაც სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად საკმარისი მონაცემები მოიძევა, რომლებიც მაქსიმალურად იყენებს ემპირიულ მონაცემებს და მინიმალურად – არაემპირიულ მონაცემებს. სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ან კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული ყველა აქტივი და ვალდებულება ნაწილდება ქვემოთ წარმოდგენილი სამართლიანი ღირებულების იერარქიის მიხედვით, რაც ეყრდნობა იმ ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალ მონაცემს, რომელიც მნიშვნელოვანია მთლიანად სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად:

- ▶ დონე 1 – იდენტური აქტივების ან ვალდებულების კოტირებული (არაკოტირებული) საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზრებზე;
- ▶ დონე 2 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა;
- ▶ დონე 3 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შეუძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის განსაზღვრა.

ჯგუფი განსაზღვრავს კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში რეგულარულად აღიარებული აქტივებისა და ვალდებულებების ერთი იერარქიიდან მეორეში გადასვლის ფაქტს კატეგორიზაციის განმეორებითი შეფასებით (მთლიანი სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის საფუძველზე) ყოველი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის.

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები

გარანტიები

გარანტია არის ხელშეკრულება, რომელიც ითვალისწინებს კომპენსაციას, თუ მეორე მხარე ვერ შეასრულებს სახელშეკრულებო ვალდებულებას. გარანტიები ექვევს ფასს 9-ის მოქმედების არეალში და ფაქტობრივად წარმოადგენენ პირობითი სასესხო ვალდებულების ფორმას. ვალდებულების შესრულების გარანტიის ანარიცხები ფასდება ფასს 9-ის შესაბამისად.

რესტრუქტურიზებული სესხები

საჭიროების შემთხვევაში ჯგუფი ახდენს სესხების რესტრუქტურიზაციას ნაცვლად იმისა, რომ დაისაკუთროს უზრუნველყოფის საგანი ან წამოიწყოს იძულებითი აღსრულების პროცედურები. აღნიშნული შესაძლოა მოიცავდეს დაფარვის პირობების გაუმჯობესებას და სესხის ახალი პირობების შეთანხმებას.

ჯგუფი ფინანსური აქტივის, მაგალითად, მომხმარებელზე გაცემული სესხის, აღიარებას წყვეტს მაშინ, როდესაც მოლაპარაკების შედეგად პირობები იმდენად შეიცვალა, რომ საქმე არსებითად ახალ სესხთან გვაქვს, სხვაობის აღიარება კი ხდება აღიარების შეწყვეტის შედეგად მიღებული შემოსულობის ან ზარალის სახით, თუ გაუფასურების ზარალი უკვე ბუღალტრულად აღრიცხული არ არის. ახლად აღიარებული სესხების კლასიფიცირება ხდება პირველ სტადიად მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მიზნებისთვის, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ახალი სესხი ითვლება შემენილ ან შექმნილ გაუფასურებულ სესხად. იმის შეფასებისას, უნდა მოხდეს თუ არა მომხმარებელზე გაცემული სესხის აღიარების შეწყვეტა, სხვა ფაქტორებთან ერთად, ჯგუფი შემდეგსაც ითვალისწინებს:

- ▶ სესხის ვალუტის ცვლილება;
- ▶ კონტრაჰენტის ცვლილება;
- ▶ ხომ არ იწვევს მოდიფიცირება ინსტრუმენტის SPPI კრიტერიუმთან შესაბამისობას.

3. ყველა არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვა (გაგრძელება)

რესტრუქტურიზებული სესხები (გაგრძელება)

თუ ცვლილება არ იწვევს არსებითად განსხვავებულ ფულად ნაკადებს, ცვლილება არ გამოიწვევს აღიარების შეწყვეტას. თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებულ ფულად ნაკადებში მომხდარ ცვლილებას ჯგუფი აღრიცხავს, როგორც მოდიფიცირებით განპირობებულ შემოსულობას ან ზარალს, რომელიც წარმოდგენილია მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით გამოთვლილ საპროცენტო ამონაგებში, თუ უკვე არ არის აღრიცხული გაუფასურების ზარალი.

იმ მოდიფიცირების შემთხვევაში, რომელიც არ განაპირობებს აღიარებს შეწყვეტას, ჯგუფი ხელახლა აფასებს, ხომ არ გაიზარდა საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად ან აქტივები ხომ არ უნდა კლასიფიცირდეს საკრედიტო რისკით გაუფასურებულად.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები შედგება ნაღდი ფულის, საქართველოს ეროვნული ბანკისადმი მოთხოვნების (სავალდებულო რეზერვების გამოკლებით) და საკრედიტო დაწესებულებებისადმი მოთხოვნებისაგან, რომლებსაც აქვს გაცემიდან 90 დღის ვადა და თავისუფალნი არიან სახელშეკრულებო ვალდებულებებისაგან.

სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტები საქართველოს ეროვნულ ბანკში

სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტები საქართველოს ეროვნულ ბანკში აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით და წარმოადგენს სარგებლის განაკვეთის მქონე სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტებს, რომელთა გამოყენებაც ჯგუფის ყოველდღიური ოპერაციების დასაფინანსებლად არ არის ხელმისაწვდომი და, შესაბამისად, არ აისახება, როგორც ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების შემადგენელი ნაწილი ფულადი ნაკადების ანგარიშგების მიზნებისათვის. სავალდებულო რეზერვი შედის საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების მუხლში.

გადასახადები

მოგების გადასახადის მიმდინარე ხარჯი გამოიანგარიშება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და ვალდებულებების დაანგარიშება მიმდინარე სხვაობებთან მიმართებაში ხდება ვალდებულებების აღრიცხვის მეთოდით. გადავადებული მოგების გადასახადები გათვალისწინებულია ყველა დროებით სხვაობაზე, რომელიც წარმოიშობა აქტივებისა და ვალდებულებების საგადასახადო დასაბეგრ საფუძველსა და მათ საბალანსო ღირებულებას შორის ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისათვის, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც გადავადებული მოგების გადასახადი წარმოიშობა გუდვილის საწყისი აღიარებიდან ან აქტივისა და ვალდებულებიდან იმ გარიგებაში, რომელიც არ არის საწარმოთა გაერთიანება და ოპერაციის თარიღისათვის გავლენას არ იქონიებს სააღრიცხვო მოგებასა თუ დასაბეგრ მოგებაზე ან ზარალზე.

გადავადებული საგადასახადო აქტივი აღირიცხება მხოლოდ მაშინ, როდესაც მოსალოდნელია დასაბეგრი მოგების მიღება, საიდანაც შესაძლებელი იქნება გამოსაქვითი დროებითი სხვაობების გაქვითვა. გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები ფასდება იმ საგადასახადო განაკვეთებით, რომელთა ძალაში ყოფნა მოსალოდნელია აქტივის რეალიზაციის ან ვალდებულების გასტუმრების პერიოდში, იმ საგადასახადო განაკვეთების (რომლებიც ვრცელდება გაუნაწილებელ მოგებაზე) და საგადასახადო კანონმდებლობის საფუძველზე, რომლებიც ძალში შესულია ან ფაქტობრივად ძალაში შესულია საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის.

საქართველოში აგრეთვე მოქმედებს სხვადასხვა საოპერაციო გადასახადები, რომლებიც გავლენას ახდენს ჯგუფის საქმიანობაზე. ეს გადასახადები ასახულია სხვა საოპერაციო ხარჯების კომპონენტებად.

(ათას ლარში)

3. ყველა არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვა (გაგრძელება)

იჯარა

მოკლევადიანი და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარები

ჯგუფი იყენებს მოკლევადიანი იჯარის აღიარებისთვის დაშვებულ გამონაკლისებს თავისი მოკლევადიანი იჯარებისთვის (ანუ იმ იჯარების შემთხვევაში, რომელთა ვადა, მაქსიმუმ, 12 თვეა იჯარის ხელშეკრულების გაფორმების თარიღიდან და არ შეიცავს შესყიდვის ოფციონს). იგი ასევე იყენებს დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარის აღიარებისთვის დაშვებულ გამონაკლისებს დაბალი ღირებულების მქონე მიჩნეული საოფისე აღჭურვილობის იჯარის შემთხვევაში. მოკლევადიან იჯარებზე და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებზე საიჯარო გადახდების აღიარება ხდება ხარჯად წრფივი მეთოდით იჯარის ვადის განმავლობაში.

ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებები აღრიცხულია თვითღირებულებით, გარდა ყოველდღიური მომსახურების ხარჯებისა, რასაც აკლდება ყოველგვარი დაგროვილი ცვეთა და დაგროვილი გაუფასურება.

ცვეთა გამოითვლება ცვეთის დარიცხვის წრფივი მეთოდით, შემდეგი წლიური ცვეთის კოეფიციენტების გამოყენებით:

შენობები და სხვა უძრავი ქონება	2–3%
ავტო და საოფისე მოწყობილობები	10–20%
კომპიუტერული ტექნიკა და საოფისე აღჭურვილობა	10–33%
სხვა	5–20%

არამატერიალური აქტივები

არამატერიალური აქტივები მოიცავს პროგრამულ უზრუნველყოფასა და ლიცენზიებს.

2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფი არ ფლობდა განუსაზღვრელი სასარგებლო მომსახურების ვადის მქონე არამატერიალურ აქტივებს.

არამატერიალური აქტივების ამორტიზაცია ხდება ეკონომიკური მომსახურების 5–10 წლიან ვადაზე და მათი გაუფასურების შეფასება ხდება გაუფასურების ნიშნების არსებობის აღმოჩენისთანავე. სასარგებლო მომსახურების განუსაზღვრელი ვადის მქონე არამატერიალური აქტივების ამორტიზაციის ვადებისა და მეთოდების გადახედვა ხდება სულ მცირე, ყოველი ფისკალური წლის ბოლოს.

დასაკუთრებული აქტივები

დასაკუთრებული აქტივების აღიარება თავდაპირველად ხდება თვითღირებულებით (ჩამოწერილი სესხის წმინდა სააღრიცხვო ღირებულება), რასაც ემატება დასაკუთრებასთან დაკავშირებული ხარჯები, და შემდეგ ფასდება თვითღირებულებასა და გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებულ სამართლიან ღირებულებას შორის უმცირესით.

ანარიცხები

ანარიცხების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ჯგუფს წარსული მოვლენების გამო აქვს მიმდინარე თუ პრაქტიკიდან გამომდინარე ვალდებულება და მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის მქონე რესურსების გადინება ვალდებულების დასაფარად. ასევე, შესაძლებელია ვალდებულების თანხის სანდოდ განსაზღვრა.

პირობითი ვალდებულებები

პირობითი ვალდებულებები არ არის აღიარებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუმცა წარმოდგენილია გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ანგარიშსწორების მიზნით ფულადი ნაკადის გადინების ალბათობა დაბალია. პირობითი აქტივი არ არის აღიარებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუმცა წარმოდგენილია მაშინ, როდესაც ეკონომიკური სარგებლის მიღებაა მოსალოდნელი.

3. ყველა არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვა (გაგრძელება)

სააქციო კაპიტალი

ჩვეულებრივი აქციები კლასიფიცირებულია საკუთარ კაპიტალად. ახალი აქციების გამოშვებასთან პირდაპირ დაკავშირებული გარე ხარჯები, გარდა საწარმოთა გაერთიანებისთვის გამოშვებული აქციებისა, აღრიცხულია საკუთარი კაპიტალის შემოსულობიდან გამოქვითვების სახით. გამოშვებული აქციების ნომინალურ ღირებულებაზე მეტი ნებისმიერი სამართლიანი ღირებულების მქონე მიღებული საფასური აღირიცხება, როგორც დამატებით შეტანილი კაპიტალი.

დივიდენდები აღიარებულია, როგორც ვალდებულება და გამოიქვითება საკუთარი კაპიტალიდან ანგარიშგების შედგენის თარიღისათვის მხოლოდ მაშინ, თუ ისინი გამოცხადებულია ანგარიშგების შედგენამდე პერიოდში ან ანგარიშგების შედგენის თარიღით. დივიდენდები გაცხადდება მაშინ, როდესაც მათი შეთავაზება ანგარიშგების შედგენის თარიღამდე ხდება, ან თუ ისინი შეთავაზებულია ან გამოცხადებულია ანგარიშგების თარიღის შემდგომ პერიოდში, მაგრამ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების გამოცემამდე. დივიდენდის განაწილებასთან დაკავშირებული ყველა ხარჯი ემატება დივიდენდის თანხას და პირდაპირ საკუთარ კაპიტალში აღირიცხება.

შემოსავლისა და ხარჯის აღიარება

ამონაგების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ეკონომიკური სარგებლის მიღების ალბათობა მაღალია და შესაძლებელია ამონაგების სარწმუნოდ შეფასება. ამონაგების აღიარებამდე ასევე აუცილებელია შემდეგი კონკრეტული აღიარების კრიტერიუმების დაკმაყოფილება:

საპროცენტო და მსგავსი შემოსავალი და ხარჯი

ჯგუფი გამოითვლის საპროცენტო ამონაგებს სავალ ფინანსურ აქტივებზე, რომლებიც შეფასებულია ამორტიზებული ღირებულებით, ფინანსური აქტივების (გარდა საკრედიტო რისკით გაუფასურებული აქტივებისა) საერთო საბალანსო ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი (EIR) არის განაკვეთი, რომელიც ზუსტად ახორციელებს ფულადი სახსრების მომავალი მოსალოდნელი გადახდების ან შემოდიანების დისკონტირებას ფინანსური ინსტრუმენტების მოსალოდნელი ვადის ან უფრო ხანმოკლე პერიოდზე, საჭიროების შემთხვევაში, ფინანსური აქტივის ან ფინანსური ვალდებულების წმინდა საბალანსო ღირებულებამდე. გაანგარიშება ითვალისწინებს ფინანსური ინსტრუმენტის ყველა სახელშეკრულებო პირობას (მაგალითად წინასწარი გადახდის ოფციონს) და მოიცავს ნებისმიერ საკომისიო თანხებს და დამატებით დანახარჯებს, რომლებიც პირდაპირ განეკუთვნება ინსტრუმენტს და წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს, გარდა სამომავლო საკრედიტო ზარალისა. ფინანსური აქტივისა თუ ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულება კორექტირდება თუ ჯგუფი გადახედავს მის მიერ დასაფარი თუ მისაღები სავარაუდო თანხების შეფასებას. კორექტირებული საბალანსო ღირებულება გამოითვლება თავდაპირველ ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთზე დაყრდნობით და საბალანსო ღირებულების ცვლილება აღირიცხება, როგორც საპროცენტო ამონაგები თუ ხარჯი.

როდესაც ფინანსური აქტივი საკრედიტო რისკით უფასურდება, ჯგუფი გამოითვლის საპროცენტო ამონაგებს ფინანსური აქტივის წმინდა ამორტიზებულ ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. თუ ფინანსური აქტივები გამოსწორდა და აღარ არის საკრედიტო რისკით გაუფასურებული, მაშინ ჯგუფი უბრუნდება საპროცენტო ამონაგების გამოთვლას ბრუტოს საფუძველზე.

შემოსავალი საზღაურიდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან

ჯგუფი იღებს შემოსავალს გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან მომხმარებლებისთვის გაწეული სხვადასხვა ტიპის მომსახურების სანაცვლოდ. საკომისიო საზღაური შესაძლოა დაიყოს შემდეგ კატეგორიებად:

გარკვეულ პერიოდში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებული საზღაური

გარკვეულ პერიოდში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებული საზღაური დაირიცხება იმავე პერიოდში. საზღაური მოიცავს საკომისიო შემოსავალს გარანტიებიდან და აკრედიტივებიდან. სასესხო ვალდებულებები, რომლებიც სავარაუდოდ ჩამოიწერება და სხვა საკრედიტო თანხები გადავადებულია (ყველა დამატებით დანახარჯთან ერთად) და აღიარებულია, როგორც სესხის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის კორექტირება.

(ათას ლარში)

3. ყველა არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვა (გაგრძელება)

შემოსავლისა და ხარჯის აღიარება (გაგრძელება)

დროის გარკვეულ მომენტში მიღებული საკომისიო შემოსავალი

ანგარიშსწორების და საკასო ოპერაციებიდან მიღებული საკომისიო შემოსავლის აღიარება ხდება შესაბამისი გარიგებების დასრულებისთანავე. თითოეული საკასო და საანგარიშსწორებო ოპერაცია აღირიცხება, როგორც კონსოლიდირებული შესასრულებელი მოვალეობა.

საოპერაციო მომსახურებიდან მიღებული საკომისიო შემოსავალი

მესამე მხარისთვის გარიგების პირობებზე მოლაპარაკებიდან ან მოლაპარაკებაში მონაწილეობიდან მიღებული გასამრჯელოს (მაგალითად, როდესაც ჯგუფის შესასრულებელ მოვალეობას წარმოადგენს აქციების ან სხვა ფასიანი ქაღალდების შესყიდვის უზრუნველყოფა) აღიარება ხდება შესაბამისი გარიგების დასრულებისთანავე. საზღაური და საზღაურის ის კომპონენტები, რომლებიც გარკვეულ შესასრულებელ ვალდებულებებს უკავშირდება, აისახება შესაბამისი კრიტერიუმების დაკმაყოფილების შემდეგ. როდესაც ხელშეკრულება ითვალისწინებს ცვალებად ანაზღაურებას, საზღაურისა და საკომისიო შემოსავლის აღიარება ხდება მხოლოდ იმდენად, რამდენადაც არსებობს იმის ალბათობა, რომ აღიარებული კუმულაციური ამონაგების თანხის მნიშვნელოვანი გაუქმება არ მოხდება მანამ, სანამ საბოლოოდ გაირკვევა ცვალებად ანაზღაურებასთან დაკავშირებული გაურკვევლობა.

უცხოური ვალუტის გადაყვანა

ეს კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ათას ქართულ ლარში („ლარი“), რაც ჯგუფის სამუშაო და წარსადგენი ვალუტაა. უცხოურ ვალუტაში შესრულებული ოპერაციები თავდაპირველად აღირიცხება სამუშაო ვალუტაში, რომლის გადაყვანა ხდება ოპერაციის დღეს არსებული კურსით.

სხვაობები უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციის სახელშეკრულებო გაცვლით კურსსა და სებ-ის გაცვლით კურსს შორის ოპერაციის დღეს შესულია უცხოური ვალუტით შესრულებული ოპერაციებიდან მიღებულ შემოსულობას გამოკლებული ზარალის მუხლში. ლარის ოფიციალური გაცვლითი კურსი 2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, შესაბამისი თანმიმდევრობით, იყო 2.6894 ლარი და 2.9753 ლარი 1 აშშ დოლართან მიმართებით და 2.7020 ლარი და 3.0976 ლარი 1 ევროსთან მიმართებით.

ახალი სტანდარტები, რომლებიც ჯერ არ არის ძალაში შესული

ახალი და შეცვლილი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯგუფის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების გამოშვების თარიღის მდგომარეობით ჯერ ძალაში არ შესულა, მოცემულია ქვემოთ. ჯგუფი ამ ახალი და შეცვლილი სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების (თუ მას შეეხო) მიღებას აპირებს მათი ძალაში შესვლისთანავე.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები

განუსაზღვრელობის შეფასება

კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული თანხების მისაღებად ჯგუფის ხელმძღვანელობა სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენების პროცესში დაეყრდნო თავის განსჯას და პროგნოზებს. მათ შორის ყველაზე უფრო მნიშვნელოვანია:

არაფინანსური აქტივების გაუფასურების ზარალი

გაუფასურების ზარალის შეფასება ფასს 9-ის შესაბამისად ფინანსური აქტივების ყველა კატეგორიისთვის საჭიროებს განსჯის გამოყენებას, კერძოდ, სამომავლო ფულადი ნაკადების ოდენობისა და ვადების და უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებების პროგნოზირებას გაუფასურების ზარალის განსაზღვრისას და საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის შეფასებას. ამ შეფასებებზე რამდენიმე ფაქტორი მოქმედებს, რომელთა ცვლილებები შესაძლოა აისახოს რეზერვების სხვადასხვა დონეში. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გასანგარიშებლად ჯგუფი იყენებს კომპლექსურ მოდელებს, რომლებიც ეყრდნობა რამდენიმე დაშვებას ცვლადი მონაცემების არჩევასთან და მათ ურთიერთდამოკიდებულებასთან დაკავშირებით. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელების ელემენტები, რომლებიც შესაბამის სააღრიცხვო მსჯელობებს და შეფასებებს წარმოადგენს, მოიცავს შემდეგს:

- ▶ ჯგუფის მოდელი, რომელიც თითოეულ დონეს ანიჭებს დეფოლტის ალბათობას.
- ▶ ჯგუფის კრიტერიუმები იმის დასადგენად, მნიშვნელოვნად ხომ არ გაზრდილა საკრედიტო რისკი და ამიტომ ფინანსური აქტივების რეზერვები ხომ არ უნდა შეფასდეს აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით;
- ▶ ფინანსური აქტივების სეგმენტაცია, როცა მათი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ფასდება კოლექტიურ დონეზე;
- ▶ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელების შემუშავება, მათ შორის, სხვადასხვა ფორმულისა და ამოსავალი მონაცემის შერჩევა;
- ▶ ურთიერთდამოკიდებულების დადგენა მსესხებლების ფინანსურ მაჩვენებლებსა და ისეთ მაკროეკონომიკურ ამოსავალ მონაცემებს შორის, როგორიცაა მშპ-ის ზრდის ტემპი, სავალუტო კურსები და ინფლაციის ტემპი, და დეფოლტის ალბათობებზე, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებაზე და დეფოლტის შემთხვევაში ზარალზე მათი გავლენის განსაზღვრა.
- ▶ საპროგნოზო მაკროეკონომიკური სცენარების არჩევა და მათი ალბათობების შეწონა, მიღებული ეკონომიკური მონაცემების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელებში გამოყენების მიზნით,
- ▶ უზრუნველყოფის საგნების ღირებულების შეფასება, მათ შორის უზრუნველყოფის საგნებიდან ფულადი ნაკადების მიღების დროის შეფასება.

ჯგუფი გამოითვლის ფულადი სახსრების და მათი ეკვივალენტების, საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების, მომხმარებლებზე გაცემული სესხების, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების, სხვა ფინანსური აქტივების, გამოუყენებელი საკრედიტო ხაზების და გაცემული გარანტიების გაუფასურების ზარალს, რაც წარმოდგენილია მე-6, მე-7, მე-8, მე-9, მე-13 და მე-18 შენიშვნებში, შესაბამისად.

ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება

როდესაც ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღრიცხული ან გაცხადებული ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების მიღება აქტიური ბაზრებიდან ვერ ხერხდება, ისინი განისაზღვრება შეფასების სხვადასხვა მეთოდით, მათ შორის მათემატიკური მოდელებით. ამ მეთოდებისთვის ინფორმაცია აიღება ბაზრიდან, რამდენადაც ეს შესაძლებელია, მაგრამ, თუ ეს შეუძლებელია, სამართლიანი ღირებულება შეფასების საფუძველზე განისაზღვრება. დამატებითი დეტალები წარმოდგენილია 24-ე შენიშვნაში.

დასაკუთრებული აქტივების შეფასება

დასაკუთრებული აქტივების რეგულარული შეფასება ხორციელდება დამოუკიდებელმა სამშემფასებლო კომპანიის მიერ, რომელსაც აქვს აღიარებული და შესაბამისი პროფესიული სერტიფიცირება და ანალოგიური ადგილმდებარეობისა და კატეგორიის აქტივების შეფასების გამოცდილება. აქტივების უმეტესობის ღირებულება შეფასებულია საბაზრო მიდგომის გამოყენებით. დამატებითი დეტალები წარმოდგენილია მე-13 შენიშვნაში.

5. ფას 17-ის მიღება

2023 წლის 1 იანვრიდან ჯგუფი იყენებს ფას 17-ს „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“. როგორც ეს სტანდარტი მოითხოვს, ჯგუფი რეტროსპექტიულად წარადგენს შესაბამის ნაშთებს 2022 წლის 31 დეკემბრისა და 1 იანვრის მდგომარეობით კონსოლიდირებულ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში და 2022 წლის კონსოლიდირებულ მოგებისა და ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში.

2017 წლის მაისში ბასსს-მ გამოუშვა ფას (IFRS) 17 „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“. ფას 17 ჩაანაცვლებს ფას 4-ს. მასში მოცემულია სადაზღვევო ხელშეკრულებების აღიარების, შეფასების, წარდგენისა და განმარტებითი შენიშვნების პრინციპები, რომლებიც ექცევა ფას 17-ის მოქმედების არეალში. 2020 წლის ივნისში ბასსს-მ გამოუშვა ფას 17-ის შესწორება, რომელიც მოიცავს სხვადასხვა ცვლილებას, რომლის მიზანსაც წარმოადგენს საწარმოების დახმარება დანერგონ აღნიშნული სტანდარტი. მისი ძალაში შესვლის თარიღმა 2023 წლის 1 იანვრამდე გადაწია.

ფას 17 გვთავაზობს დაზღვევისადმი საყოველთაოდ აღიარებულ მიდგომას. ფას 17-მდე ხელშეკრულებების აღრიცხვასთან დაკავშირებით მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყანაში არსებული მიდგომები ერთმანეთისგან განსხვავდებოდა. სადაზღვევო ხელშეკრულებების აღრიცხვასა და წარდგენასთან დაკავშირებით, ფას 4-ით დაშვებული იყო ბუღალტრული აღრიცხვის სხვადასხვა (არა-ფას) მეთოდები. ფას 17-ის ძალაში შესვლამ შეიძლება ზეერი მნიშვნელოვანი ცვლილება განაპირობოს. მხლვეწილისთვის ეს ნიშნავს ცვლილებების შეტანას არსებულ სისტემებსა და პროცესებში.

ახალი სტანდარტის მიხედვით, სადაზღვევო ხელშეკრულება მოიცავს ფინანსურ ინსტრუმენტებს და სერვისებს. ხელშეკრულების ელემენტები, წარმოქმნილი ფულადი ნაკადების დიდ ნაწილთან ერთად, თავისი არსით, დროთა განმავლობაში ცვალებადია. ამის შედეგად, სტანდარტი შემდეგ მიდგომებს ამკვიდრებს:

- ▶ სამომავლო ფულადი ნაკადების დღევანდელი ღირებულების აღიარება იმ პერიოდის მოგებაში ან ზარალში, როდესაც მომსახურება ხელშეკრულების მიხედვით გაიწევა.
- ▶ სადაზღვევო მომსახურების შედეგების (სადაზღვევო შემოსავლის ჩათვლით) წარდგენა სადაზღვევო ფინანსური შემოსავლისგან ან ხარჯისგან ცალკე.
- ▶ სააღრიცხვო პოლიტიკის არჩევანი დაზღვევის ცალკეულ პორტფელთან მიმართებაში ფინანსური შემოსავლების ან ხარჯების სრულად წარდგენასთან დაკავშირებით მოგება-ზარალში, ან ნაწილობრივ წარმოჩენას აგრეგირებულ მთლიან შემოსავალში.

აგრეგირების დონე

ჯგუფი განსაზღვრავს სადაზღვევო ხელშეკრულებების პორტფელს. სადაზღვევო ხელშეკრულებების პორტფელი განისაზღვრება, როგორც სადაზღვევო ხელშეკრულებები, რომლებიც ექვემდებარება მსგავს რისკებს და რომლებიც იმართება ერთად. პორტფელების შემდგომი დეზაგრეგირება ხდება მომგებიანობის საფუძველზე სადაზღვევო ხელშეკრულებების ჯგუფებად, რომლებიც საწყისი აღიარებისას არის: (ა) წაგებიანი, ასეთის არსებობის შემთხვევაში, (ბ) მომგებიანი, შემდგომში წაგებიანად ქცევის მნიშვნელოვანი შესაძლებლობის გარეშე, ასეთის არსებობის შემთხვევაში და (გ) დანარჩენი ხელშეკრულებები, ასეთის არსებობის შემთხვევაში. ფას 17 კრძალავს ერთ წელზე მეტი ხნის დაშორებით გაფორმებული ხელშეკრულებების ერთ ჯგუფში გაერთიანებას. ამ მოთხოვნას, ზოგადად, ეწოდება წლიური კოჰორტის მოთხოვნა.

ხელშეკრულების ფარგლები

ხელშეკრულების ზღვრის ცნება გამოიყენება იმის განსაზღვრისთვის, თუ რომელი ფულადი ნაკადების გათვალისწინება ხდება სადაზღვევო ხელშეკრულების შეფასებისას. ფულადი ნაკადები, რომლებიც არ ექცევა სადაზღვევო ხელშეკრულების ზღვრებში, განეკუთვნება სამომავლო სადაზღვევო ხელშეკრულებებს. ჯგუფი, როგორც წესი, ხელშეკრულების ზღვრებს ადგენს იმისდა მიხედვით, თუ რამდენად შეუძლია მთლიანობაში სადაზღვევო ხელშეკრულების გადაფასება.

მოსალოდნელი მომავალი ფულადი ნაკადები.

ფას 17-ის მოქმედების არეალში მოქცეული ხელშეკრულებების თითოეული ჯგუფის შეფასებაში შედის ყველა მომავალი ფულადი ნაკადი, რომელიც ხელშეკრულებების თითოეული ჯგუფის ზღვრებში თავსდება. ამ მომავალი ფულადი ნაკადების შეფასება ეყრდნობა ალბათობით შეწონილ მოსალოდნელ სამომავლო ფულად ნაკადებს. ჯგუფის აფასებს, რომელი ფულადი ნაკადებია მოსალოდნელი და ალბათობას იმისა, რომ ისინი წარმოიშობა შეფასებების თარიღისთვის. ამ მოლოდინების განსაზღვრისთვის ჯგუფი იყენებს ინფორმაციას წარსულში მომხდარი მოვლენების, ამჟამინდელი პირობების და სამომავლო პირობების პროგნოზების შესახებ.

(ათას ლარში)

5. ფასს 17-ის მიღება (გაგრძელება)

პრემიების განაწილებაზე დაფუძნებული მიდგომა

ჯგუფი იყენებს პრემიების განაწილებაზე დაფუძნებულ მიდგომას ("PAA"). დარჩენილი პერიოდისთვის ვალდებულებების გაზომვისას, PAA ძირითადად მსგავსია ჯგუფის წინა სააღრიცხვო მიდგომასთან ფასს 4-ის მიხედვით. ჯგუფი არ ახდენს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს დარჩენილი სადაზღვევო პერიოდის ვალდებულების საბალანსო ღირებულების კორექტირებას ფულის დროითი ღირებულებისა და ფინანსური რისკის გავლენის ასახვის მიზნით, რადგან თავდაპირველი აღიარების მომენტში ჯგუფი ვარაუდობს, რომ მომსახურების თითოეული ნაწილის გაწევისა და დაკავშირებული პრემიის გადახდის თარიღს შორის დროის პერიოდი არ აღემატება ერთ წელს.

მცირე რაოდენობის სადაზღვევო და გადაზღვევის ხელშეკრულებებისთვის, რომელთაც აქვთ თორმეტ თვეზე მეტი სადაზღვევო პერიოდი, ჯგუფი ხელშეკრულების შესწავლის შემდგომ ირჩევს PAA მიდგომას, რადგან მოელის რომ დარჩენილი სადაზღვევო პერიოდის ვალდებულება არსებითად არ განსხვავდება ძირითადი შეფასების მოდელისგან. ჯგუფი განსჯაზე დაყრდნობით განსაზღვრავს რამდენად დასაშვებია PAA მიდგომის გამოყენება საწყისი აღიარებისას.

ქვემოთ წარმოდგენილია ფასს 17-ზე გადასვლის გავლენა კონსოლიდირებულ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაზე:

	31 დეკემბერი, 2022 წ. (თავდაპირველად წარმოდგენილი)	ფასს 17-ის მიღების ეფექტი **	31 დეკემბერი, 2022 წ. (გადაანგარიშებული ფასს 17-ის მიღების შემდეგ)
აქტივები*			
სხვა აქტივები	97,499	(1,500)	95,999
გადაზღვევის ხელშეკრულებით გათვალისწინებული აქტივები	–	126	126
სულ აქტივები	1,591,906	(1,374)	1,590,532
ვალდებულებები*			
სხვა ვალდებულებები	8,489	(2,472)	6,017
სადაზღვევო ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ვალდებულებები	–	986	986
გადაზღვევის ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ვალდებულებები	–	132	132
სულ ვალდებულებები	1,210,825	(1,354)	1,209,471
მშობელი საწარმოს აქციონერები	380,025	(18)	380,007
არამაკონტროლებელი წილები	1,056	(2)	1,054
მთლიანი კაპიტალი	381,081	(20)	381,061

** ფასს 17-ის მიღების მთლიანი გავლენა გაუტოლდა (20) ლარს და აისახა პირდაპირ გაუნაწილებელ მოგებაში საკუთარი კაპიტალის მეშვეობით.

(ათას ლარში)

5. ფასს 17-ის მიღება (გაგრძელება)

პრემიების განაწილებაზე დაფუძნებული მიდგომა (გაგრძელება)

	ფასს 17-ის ვადაზე ადრე მიღების 1 იანვარი, 2022 წ. გავლენა, პირდაპირ (გადაანგარიშებული (თავდაპირველად საკუთარ კაპიტალში ფასს 17-ის მიღების წარმოდგენილი) ასახვით** შემდეგ)		
აქტივები*			
სხვა აქტივები	84,555	(6,847)	77,708
გადაზღვევის ხელშეკრულებებით გათვალისწინებული აქტივები	–	4,609	4,609
სულ აქტივები	1,352,134	(2,238)	1,349,896
ვალდებულებები*			
სხვა ვალდებულებები	10,636	(7,615)	3,021
სადაზღვევო ხელშეკრულებებით გათვალისწინებული ვალდებულებები	–	5,276	5,276
გადაზღვევის ხელშეკრულებებით გათვალისწინებული ვალდებულებები	–	60	60
სულ ვალდებულებები	999,249	(2,279)	996,970
მშობელი საწარმოს აქციონერები	351,960	38	351,998
არამაკონტროლებელი წილები	925	3	928
მთლიანი კაპიტალი	352,885	41	352,926

** ფასს 17-ის მიღების მთლიანი გავლენა გაუტოლდა 41 ლარს და აისახა პირდაპირ გაუნაწილებელ მოგებაში საკუთარი კაპიტალის მეშვეობით.

ქვემოთ წარმოდგენილია ფასს 17-ზე გადასვლის გავლენა კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებაზე:

	2022 (გადაანგარიშე- ბამდე)*	ფასს 17-ზე გადასვლის ეფექტი	2022 (გადაანგარიშე- ბული)
სხვა შემოსავალი, წმინდა	11,945	(2,400)	9,545
საკომისიო შემოსავალი	15,058	(284)	14,774
სადაზღვევო ამონაგები	–	5,222	5,222
სადაზღვევო მომსახურების ხარჯები	–	(2,557)	(2,557)
ფლობილი გადაზღვევის ხელშეკრულებებიდან მიღებული შედეგი	–	(829)	(829)
სხვა საოპერაციო ხარჯები	(19,511)	(6)	(19,517)
პერსონალზე გაწეული ხარჯი	(17,732)	712	(17,020)
– საკურსო სხვაობები	(15,587)	81	(15,506)
წმინდა მოგება	28,033	(61)	27,972
მიკუთვნებადი შემდეგი პირებისთვის:			
მშობელი საწარმოს აქციონერები	27,902	(56)	27,846
არამაკონტროლებელი წილები	131	(5)	126

(ათას ლარში)

6. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს:

	2023	2022
ნაღდი ფული	29,068	27,978
მიმდინარე ანგარიშები სებ-ში	5,248	97,042
მიმდინარე ანგარიშები სხვა საკრედიტო დაწესებულებებში	512,048	264,955
90 დღემდე ვადიანი ანაზრები საკრედიტო დაწესებულებებში	153,971	64,634
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი	(9)	(25)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	700,326	454,584

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საკრედიტო დაწესებულებებში განთავსებული, აშშ დოლარში, ევროში და სხვა ვალუტებში გამოხატული, მიმდინარე ანგარიშები და ვადიანი ანაზრები წარმოადგენს მთლიანი მიმდინარე და ვადიანი ანაზრების 66%-ს, 33%-ს და 1%-ს, შესაბამისად (2022 წლის 31 დეკემბერი: აშშ დოლარი 68%, ლარი 20% და ევრო 12%).

ფულადი სახსრების ეკვივალენტების ყველა ნაშთი ამორტიზებული ღირებულებით არის აღრიცხული და 1-ელ სტადიას მიკუთვნებული.

7. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ

მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოიცავს:

	2023	2022
სავალდებულო რეზერვები სებ-ში	278,574	233,292
90 დღეზე მეტი ვადის მქონე ანაზარი	92,868	3,709
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი	(60)	(52)
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	371,382	236,949

2023 წელს საკრედიტო დაწესებულებებს ევალეზოდან საქართველოს ეროვნულ ბანკში სავალდებულო პროცენტის დეპოზიტის გახსნა მომხმარებლებისგან და არარეზიდენტი ფინანსური დაწესებულებებისგან შესაბამის ორკვირიან ვადაში ეროვნულ ვალუტაში მოზიდული საშუალო სახსრების 5%-ისა და უცხოურ ვალუტაში მოზიდული საშუალო სახსრების 20%-ის ოდენობით (2022 წ.: 5% და 25%, შესაბამისად).

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების მთლიან საბალანსო ღირებულებაში და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში (სებ-ში სავალდებულო რეზერვების გარდა) ცვლილებების ანალიზი ასე გამოიყურება:

	საერთო საბალანსო ღირებულება
2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	3,709
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	2,470,500
დაფარული აქტივები	(2,382,257)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	916
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	92,868

(ათას ლარში)

7. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ (გაგრძელება)

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების მთლიან საბალანსო ღირებულებაში და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში ცვლილებების ანალიზი ასე გამოიყურება:

	საერთო საბალანსო ღირებულება
2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	6,730
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	–
დაფარული აქტივები	(2,481)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	(540)
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,709

საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების ყველა ნაშთი ამორტიზებული ღირებულებით არის აღრიცხული და მიკუთვნებულია პირველ სტადიას.

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები

მომხმარებლებზე გაცემული სესხები მოიცავს:

	2023 წ.	2022
კორპორაციული სესხები	848,480	794,227
ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები	34,338	21,531
მომხმარებლებზე გაცემული მთლიანი სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	882,818	815,758
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი	(48,915)	(69,747)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	833,903	746,011

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში გაცემული კორპორაციული კრედიტების საერთო საბალანსო ღირებულებაში ცვლილებების ანალიზი ასე გამოიყურება:

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კორპორაციული სესხები, საერთო	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შეყენილი გაუფასურე- ბული	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება					
2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	560,805	41,210	164,322	27,890	794,227
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	336,404	–	–	–	336,404
დაფარული ან ჩამოწერილი აქტივები	(228,813)	(26,288)	(15,674)	(11,995)	(282,770)
გადატანები პირველ სტადიაზე	32,243	(31,923)	(320)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(42,004)	46,693	(4,689)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(7,223)	(4,283)	11,506	–	–
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	1,886	–	1,886
მოდიფიკაციებით გამოწვეული ცვლილებები სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებში, რომლებიც არ იწვევს აღიარების შეწყვეტას	323	121	34	–	478
აღდგენები	–	–	2,526	–	2,526
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(7,557)	(14,443)	(22,000)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	19,987	505	(2,750)	(13)	17,729
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	671,722	26,035	149,284	1,439	848,480

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

<i>ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კორპორაციული სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი</i>	<i>1-ელი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>შეძენილი ან შეყვანილი გაუფასურე- ბული</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი					
2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	7,684	1,238	44,071	16,032	69,025
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	2,968	–	–	–	2,968
დაფარული ან ჩამოწერილი აქტივები	(1,310)	(161)	(5,349)	(1,577)	(8,397)
გადატანები პირველ სტადიაზე	854	(831)	(23)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(251)	251	–	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(1,058)	(11)	1,069	–	–
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(644)	388	4,987	–	4,731
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	1,886	–	1,886
მოდიფიკაციებით გამოწვეული ცვლილებები, რომლებიც არ იწვევს აღიარების შეწყვეტას	2	4	10	–	16
აღდგენები	–	–	2,526	–	2,526
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(7,557)	(14,443)	(22,000)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	(3,762)	63	994	(5)	(2,710)
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	4,483	941	42,614	7	48,045

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხების საერთო საბალანსო ღირებულებასა და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილებების ანალიზი ასე გამოიყურება:

<i>ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანი</i>	<i>1-ელი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება				
2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	16,940	1,581	3,010	21,531
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	25,137	–	–	25,137
დაფარული ან ჩამოწერილი აქტივები	(11,661)	(218)	(485)	(12,364)
გადატანები პირველ სტადიაზე	86	(31)	(55)	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(526)	526	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	–	(83)	83	–
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	29	29
მოდიფიკაციებით გამოწვეული ცვლილებები სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებში, რომლებიც არ იწვევს აღიარების შეწყვეტას	–	13	3	16
აღდგენები	–	–	31	31
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(378)	(378)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	136	(8)	208	336
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	30,112	1,780	2,446	34,338

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)*ფიზიკურ პირებზე გაცემული, ამორტიზებული**ღირებულებით აღრიცხული სესხები, მოსალოდნელი**საკრედიტო ზარალის რეზერვი*

	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი				
2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	60	38	624	722
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	732	–	–	732
დაფარული ან ჩამოწერილი აქტივები	(120)	(6)	(135)	(261)
გადატანები პირველ სტადიაზე	3	(3)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(5)	5	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	–	(1)	1	–
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის				
ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს				
მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(3)	1	–	(2)
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	29	29
მოდIFIკაციებით გამოწვეული ცვლილებები,				
რომლებიც არ იწვევს აღიარების შეწყვეტას	–	–	1	1
აღდგენები	–	–	31	31
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(378)	(378)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	(326)	(15)	337	(4)
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	341	19	510	870

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში გაცემული კორპორაციული კრედიტების საერთო საბალანსო ღირებულებაში ცვლილებების ანალიზი ასე გამოიყურება:

<i>ამორტიზებული ღირებულებით</i>	<i>შეძენილი ან</i>				
<i>აღრიცხული კორპორაციული</i>	<i>შექმნილი</i>				
<i>სესხები, მთლიანი</i>	<i>1-ელი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>გაუფასურე-</i>	<i>სულ</i>
				<i>ბული</i>	
მთლიანი საბალანსო ღირებულება					
2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	596,729	41,193	359,937	35,723	1,033,582
ხელახალი სეგმენტაცია*	1,466	–	–	–	1,466
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი					
აქტივები	281,267	–	–	–	281,267
დაფარული ან ჩამოწერილი აქტივები	(273,607)	(31,130)	(81,975)	(3,398)	(390,110)
გადატანები პირველ სტადიაზე	30,137	(22,874)	(7,263)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(33,829)	68,598	(34,769)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(13,011)	(9,643)	22,654	–	–
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	2,054	–	2,054
მოდIFIკაციებით გამოწვეული					
ცვლილებები სახელშეკრულებო					
ფულად ნაკადებში, რომლებიც არ					
იწვევს აღიარების შეწყვეტას	(1,289)	129	(465)	–	(1,625)
აღდგენები	–	–	2,655	–	2,655
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(60,146)	–	(60,146)
სავალუტო კურსის და სხვა					
ცვლილების დინამიკა	(27,058)	(5,063)	(38,360)	(4,435)	(74,916)
2022 წლის 31 დეკემბრის	560,805	41,210	164,322	27,890	794,227
მდგომარეობით					

* 2022 წლის განმავლობაში ჯგუფმა გადახედა ერთი სესხის ინდივიდუალურად სეგმენტირებას. სესხი აღიარებულია, როგორც ფიზიკურ პირზე გაცემული წინა წელს, მაგრამ, ვინაიდან მსესხებელი კორპორაციული კლიენტების დამფუძნებელია, სესხი ბიზნესის მიზნობრივობით გაიცა. ჯგუფმა მსესხებელი გადაიყვანა კორპორაციული სესხების კატეგორიაში.

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

<i>ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კორპორაციული სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი</i>	<i>1-ელი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურე- ბული</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი					
2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	14,093	365	109,607	19,072	143,137
ხელახალი სეგმენტაცია*	26			–	26
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	2,777			–	2,777
დაფარული ან ჩამოწერილი აქტივები	(2,674)	(301)	(13,551)	(300)	(16,826)
გადატანები პირველ სტადიაზე	1,760	(203)	(1,557)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(1,169)	4,332	(3,163)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(2,027)	(1,036)	3,063	–	–
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(2)	(1,048)	1,696	–	646
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	2,054	–	2,054
მოდIFIკაციებით გამოწვეული ცვლილებები, რომლებიც არ იწვევს ალიარების შეწყვეტას	(1,134)	25	(426)	–	(1,535)
აღდგენები	–	–	2,655	–	2,655
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(60,146)	–	(60,146)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	(3,966)	(896)	3,839	(2,740)	(3,763)
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	7,684	1,238	44,071	16,032	69,025

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხების საერთო საბალანსო ღირებულებასა და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილებების ანალიზი ასე გამოიყურება:

<i>ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები</i>	<i>1-ელი</i>			
<i>ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანი</i>	<i>სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება				
2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	20,324	1,983	6,665	28,972
ხელახალი სეგმენტაცია*	(1,466)	–	–	(1,466)
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	10,165	–	–	10,165
დაფარული ან ჩამოწერილი აქტივები	(11,514)	(324)	(1,346)	(13,184)
გადატანები პირველ სტადიაზე	1,524	(1,524)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(443)	1,789	(1,346)	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(63)	(79)	142	–
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	58	58
მოდIFIკაციებით გამოწვეული ცვლილებები სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებში, რომლებიც არ იწვევს ალიარების შეწყვეტას	(6)	–	–	(6)
აღდგენები	–	–	62	62
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(579)	(579)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	(1,581)	(264)	(646)	(2,491)
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	16,940	1,581	3,010	21,531

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)*ფიზიკურ პირებზე გაცემული, ამორტიზებული**ღირებულებით აღრიცხული სესხები, მოსალოდნელი**საკრედიტო ზარალის რეზერვი*

	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	166	47	1,273	1,486
ხელახალი სეგმენტაცია*	(26)	–	–	(26)
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	74	–	–	74
დაფარული ან ჩამოწერილი აქტივები	(93)	(8)	(56)	(157)
გადატანები პირველ სტადიაზე	8	(8)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(7)	61	(54)	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	–	(1)	1	–
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(6)	–	3	(3)
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	58	58
მოდIFIკაციებით გამოწვეული ცვლილებები, რომლებიც არ იწვევს აღიარების შეწყვეტას	2	–	(8)	(6)
აღდგენები	–	–	62	62
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(579)	(579)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	(58)	(53)	(76)	(187)
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	60	38	624	722

მოდIFIკირებული და რესტრუქტურირებული სესხები

ჯგუფი ფინანსური აქტივის, მაგალითად, მომხმარებელზე გაცემული სესხის, აღიარებას წყვეტს მაშინ, როდესაც მოლაპარაკების შედეგად პირობები იმდენად შეიცვალა, რომ საქმე არსებითად ახალ სესხთან გვაქვს. ახლად აღიარებული სესხები კლასიფიცირდება პირველი სტადიის სახით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მიზნით, სანამ ახალი სესხი არ ჩაითვლება შემენისას ან შექმნისას გაუფასურებულად.

თუ ცვლილება არ იწვევს არსებითად განსხვავებულ ფულად ნაკადებს, ცვლილება არ გამოიწვევს აღიარების შეწყვეტას. ჯგუფი საწყისი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებული ფულადი ნაკადების ცვლილების საფუძველზე აღრიცხავს მოდიფიცირებით განპირობებულ შემოსულობას ან ზარალს, თუ გაუფასურების ზარალი უკვე არ არის აღრიცხული.

ქვედა ცხრილში მოცემულია მე-2 და მე-3 სტადიის აქტივები, რომლებიც პერიოდის განმავლობაში შეიცვალა, ბანკის მიერ მოდიფიცირებით განპირობებული შესაბამისი შემოსულობით/(ზარალით).

	2023 წ.	2022 წ.
პერიოდის განმავლობაში მოდიფიცირებული სესხები		
ამორტიზებული ღირებულება მოდიფიცირებამდე	14,106	42,036
მოდIFIკირებით განპირობებული წმინდა შემოსულობა/(ზარალი)	170	(336)
საწყისი აღიარების შემდეგ მოდიფიცირებული სესხები		
31 დეკემბრისთვის იმ სესხების საერთო საბალანსო ღირებულება, რომლებზეც შესაძლო ზარალის რეზერვი 12-თვიანი შეფასებით		
შეიცვალა პერიოდის განმავლობაში	9,164	23,558
შესაბამისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	41	2,045

უზრუნველყოფის საგანი და კრედიტის საგარანტიო სხვა საშუალებები

უზრუნველყოფის საგნის საჭირო მოცულობა და ტიპი დამოკიდებულია კონტრაქტის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. შემუშავებულია უზრუნველყოფის საგნის ტიპებისა და შეფასების პარამეტრების ინსტრუქციები. მიღებული უზრუნველყოფის ტიპები, როგორც წესი, არის უძრავი ქონების იპოთეკა, ასევე ნაღდი ფული და თავდებობები, წარმოდგენილი მსესხებლებისა და მესამე მხარეების მიერ.

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)**უზრუნველყოფის საგანი და კრედიტის საგარანტიო სხვა საშუალებები (გაგრძელება)**

ხელმძღვანელობა ახდენს უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულების მონიტორინგს, მოითხოვს დამატებით უზრუნველყოფას სესხის ხელშეკრულების თანახმად და თვალყურს ადევნებს სესხის გაუფასურების რეზერვის ადეკვატურობის გადახედვისას მიღებული უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულებას.

ცხრილში წარმოდგენილია სასესხო პორტფელის ანალიზი უზრუნველყოფის ტიპების მიხედვით. თუ სესხები სხვადასხვა ტიპის გირაოთა უზრუნველყოფილი, ამ განაწილების მიზნებისთვის სესხის უზრუნველყოფის ტიპად მიიჩნევა ყველაზე მნიშვნელოვანი გირაო:

	საერთო საბალანსო ღირებულება 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	წმინდა საბალანსო ღირებულება 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით
უზრუნველყოფის ტიპი			
უძრავი ქონების დაგირავებით უზრუნველყოფილი სესხები	644,191	(27,479)	616,712
ნადდი ფულით უზრუნველყოფილი სესხები	69,138	(28)	69,110
აღჭურვილობით უზრუნველყოფილი სესხები	60,885	(6,352)	54,533
მარაგებით უზრუნველყოფილი სესხები	49,267	(1,321)	47,946
სხვა უზრუნველყოფა	849	(581)	268
არაუზრუნველყოფილი სესხები	58,488	(13,154)	45,334
სულ	882,818	(48,915)	833,903

	საერთო საბალანსო ღირებულება 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	წმინდა საბალანსო ღირებულება 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით
უზრუნველყოფის ტიპი			
უძრავი ქონების დაგირავებით უზრუნველყოფილი სესხები	598,055	(37,927)	560,128
ნადდი ფულით უზრუნველყოფილი სესხები	47,166	–	47,166
აღჭურვილობით უზრუნველყოფილი სესხები	65,328	(10,972)	54,356
მარაგებით უზრუნველყოფილი სესხები	19,497	(841)	18,656
სხვა უზრუნველყოფა	2,576	(1,988)	588
არაუზრუნველყოფილი სესხები	83,136	(18,019)	65,117
სულ	815,758	(69,747)	746,011

ჯგუფის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მეთოდოლოგიის მიხედვით, ყველა მე-3 სტადიის სესხს აქვს დეფოლტის 100%-იანი ალბათობა, ამრიგად მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლა მხოლოდ უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებას ეყრდნობა. შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული სესხებიდან მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დამოკიდებულია მსესხებლის ფინანსურ მდგომარეობაზე, ვადაგადაცდილებულ დღეებზე და უზრუნველყოფის საგანზე. უზრუნველყოფის საგნის გარეშე, მე-3 სტადიის სესხები გაუფასურებული იქნება 100%-ით, ხოლო შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული სესხები გაუფასურებული იქნება 73.7%-ით, რაც ნიშნავს 109,604 ლარით მეტ მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2022 წლის 31 დეკემბერი: 134,495 ლარი).

ხელმძღვანელობის შეფასებით, უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება სესხების გაცემის დროს, სულ მცირე, უტოლდება შესაბამისი უზრუნველყოფილი სესხების საბალანსო ღირებულებებს.

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია

2023 წლის 31 დეკემბრისთვის ჯგუფის მსესხებლების 10 უმსხვილესი ჯგუფის კონცენტრაცია მთლიან სასესხო დავალიანებაში 480,674 ლარს შეადგენდა, რაც მთლიანი სასესხო პორტფელის 54.56%-ია (2022 წლის 31 დეკემბერი: 393,966 ლარი, რაც მთლიანი სასესხო პორტფელის 48.40%-ს შეადგენდა). ამ სესხებისთვის შექმნილია 33,140 ლარის რეზერვი (2022 წლის 31 დეკემბერი: 39,813 ლარის რეზერვი).

საქართველოში გაცემული სესხების განაწილება დარგების მიხედვით:

	2023	2022
ვაჭრობა და მომსახურება	295,139	270,959
წარმოება	288,418	241,889
მშენებლობა	181,237	194,836
სოფლის მეურნეობა	46,127	44,228
ფიზიკური პირები	34,338	21,531
ტრანსპორტი და კომუნიკაცია	558	2,804
ენერგეტიკა	137	175
სხვა	36,864	39,336
	882,818	815,758

9. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები მოიცავს შემდეგს:

	2023	2022
ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სავალო ფასიანი ქაღალდები		
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო სერტიფიკატები	21,951	21,943
კორპორაციების სავალო ფასიანი ქაღალდები	34,149	8,073
	56,100	30,016
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი	(450)	(95)
ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სავალო ფასიანი ქაღალდები	55,650	29,921

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული

წილობრივი ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით.	წილობრივი მონაწილეობა %	2023	2022
ინვესტიცია სს „გაერთიანებულ კლირინგ ცენტრში“	6.25%	54	54
ინვესტიცია სს „საქართველოს ფასიანი ქაღალდების ცენტრალურ დეპოზიტარში“	0.27%	3	3
ინვესტიცია სს „გაერთიანებულ საფინანსო კორპორაციაში“	0.47%	111	111
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული წილობრივი ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით.		168	168

(ათას ლარში)

9. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული სავალო ფასიანი ქაღალდები,
სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით

	2023	2022
ფინანსთა სამინისტროს საბაზინო თამასუქები	7,079	7,085
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული სავალო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	7,079	7,085

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სავალო ფასიანი ქაღალდების საერთო საბალანსო ღირებულებაში და მასთან დაკავშირებულ მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში ცვლილებების ანალიზი ასე გამოიყურება:

	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს საბაზინო თამასუქები	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს საბაზინო სერტიფიკატები	კორპორაციების სავალო ფასიანი ქაღალდები	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება				
2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	–	21,943	8,073	30,016
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	–	–	26 000	26,000
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	–	8	76	84
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	–	21,951	34,149	56,100
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი				
2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	–	58	37	95
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	–	–	229	229
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	–	16	128	144
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	–	74	394	468
მთლიანი საბალანსო ღირებულება				
2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	–	23,599	19,001	42,600
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	–	–	8,000	8,000
დაფარული აქტივები	–	(1,614)	(3,000)	(4,614)
გაყიდული აქტივები	–	–	(15,259)	(15,259)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	–	(42)	(669)	(711)
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	–	21,943	8,073	30,016

(ათას ლარში)

9. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები (გაგრძელება)

	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს საბაზინო თამასუქები	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს საბაზინო სერტიფიკატები	კორპორაციების სავალო ფასიანი ქაღალდები	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი				
2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	1	61	370	432
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	–	–	37	37
დაფარული აქტივები	–	(1)	(370)	(371)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	(1)	(2)	–	(3)
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	–	58	37	95

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების ყველა ნაშთი, რომელიც ამორტიზებული ღირებულებით არის აღრიცხული, 1-ელ სტადიას მიეკუთვნება.

2023 წლის განმავლობაში იმ სავალო ფასიანი ქაღალდების საბალანსო ღირებულებაში შესული ცვლილებები, რომლებიც აღიარებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, მოიცავს სამართლიანი ღირებულების ზრდას 12 ლარის ოდენობით, ხოლო 2022 წლის განმავლობაში სავალო ფასიანი ქაღალდების საბალანსო ღირებულებაში შესული ცვლილებები, რომლებიც აღიარებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით მოიცავს 2,000 ლარის ფასიანი ქაღალდების გაყიდვას და სამართლიანი ღირებულების 163 ლარით ზრდას. შემოსულობა კორპორაციების სავალო ფასიანი ქაღალდების გაყიდვიდან 2022 წლის განმავლობაში იყო 1,083 ლარი (2022 წ.: ნული).

(ათას ლარში)

10. ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებების ცვლილების დინამიკა ასეთია:

	შენიშვნები და სხვა უძრავი ქონება	ავეჯი და მოწყობი- ლობები	კომპიუტერული ტექნიკა და აღჭურვილობა	საიჯარო ქონების გაუმჯობესება და სხვა	დაუმთავ- რებელი მშენებლობა	სულ
თვითღირებულება						
1 იანვარი, 2022 წ.	9,905	6,422	8,959	1,463	868	27,617
შემოსვლები	-	174	936	389	78	1,577
გასვლები და ჩამოწერები	-	(334)	(146)	(16)	(222)	(718)
31 დეკემბერი, 2022 წ.	9,905	6,262	9,749	1,836	724	28,476
შემოსვლები	-	126	1,502	120	718	2,466
გადატანა	-	451	13	9	(473)	-
გასვლები და ჩამოწერები	-	(904)	(457)	(75)	(8)	(1,444)
31 დეკემბერი, 2023 წ.	9,905	5,935	10,807	1,890	961	29,498
დაგროვილი ცვეთა						
1 იანვარი, 2022 წ.	2,450	4,977	6,437	819	-	14,683
ცვეთის ხარჯი	252	308	900	168	-	1,628
გასვლები და ჩამოწერები	-	(334)	(198)	(20)	-	(552)
31 დეკემბერი, 2022 წ.	2,702	4,951	7,139	967	-	15,759
ცვეთის ხარჯი	251	315	536	163	-	1,265
გასვლები და ჩამოწერები	-	(904)	(457)	(53)	-	(1,414)
31 დეკემბერი, 2023 წ.	2,953	4,362	7,218	1,077	-	15,610
წმინდა სააღრიცხვო ღირებულება						
1 იანვარი, 2022 წ.	7,455	1,445	2,522	644	868	12,934
31 დეკემბერი, 2022 წ.	7,203	1,311	2,610	869	724	12,717
31 დეკემბერი, 2023 წ.	6,952	1,573	3,589	813	961	13,888

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მთლიანად გაცვეთილი მუხლები გაუტოლდა 8,733 ლარს (2022 წლის 31 დეკემბერი: 9,724 ლარი).

11. იჯარა

გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივების და საიჯარო ვალდებულებების ცვლილების დინამიკა ასე გამოიყურება:

	აქტივის გამოყენების უფლება – შენობები	საიჯარო ვალდებულებები
2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	1,518	1,801
შემოსვლები	7,190	7,190
ცვეთის ხარჯი	(1,548)	-
საპროცენტო ხარჯი	-	101
გადახდები	-	(1,925)
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	7,160	7,167

ჯგუფმა აღიარა 206 ლარის ხარჯი თავისი მოკლევადიანი და დაბალი ღირებულების მქონე საოპერაციო იჯარებიდან 2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული პერიოდისთვის (2022 წ.: 233 ლარი). საანგარიშგებო პერიოდის განმავლობაში მთლიანი საიჯარო გადახდები 2,131 ლარი იყო (2022 წ.: 2,034 ლარი).

(ათას ლარში)

11. იჯარა (გაგრძელება)

	აქტივის გამოყენების უფლება – შენიშვნები	საიჯარო ვალდებულებები
2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	2,767	3,171
შემოსვლები	195	195
ცვეთის ხარჯი	(1,444)	–
საპროცენტო ხარჯი	–	236
გადახდები	–	(1,801)
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,518	1,801

12. არამატერიალური აქტივები

არამატერიალური აქტივების ცვლილების დინამიკა ასეთი იყო:

	ლიცენზიები	კომპიუტერული პროგრამები	სულ
თვითღირებულება			
1 იანვარი, 2022 წ.	7,753	2,705	10,458
შემოსვლები	2,460	291	2,751
გასვლები და ჩამოწერები	(3,578)	(49)	(3,627)
31 დეკემბერი, 2022 წ.	6,635	2,947	9,582
შემოსვლები	715	4,121	4,836
გასვლები და ჩამოწერები	(365)	(340)	(705)
31 დეკემბერი, 2023 წ.	6,985	6,728	13,713
დაგროვილი ამორტიზაცია			
1 იანვარი, 2022 წ.	4,693	1,852	6,545
ამორტიზაციის ხარჯი	1,070	145	1,215
გასვლები და ჩამოწერები	(3,578)	(47)	(3,625)
31 დეკემბერი, 2022 წ.	2,185	1,950	4,135
ამორტიზაციის ხარჯი	1,117	154	1,271
გასვლები და ჩამოწერები	(365)	(340)	(705)
31 დეკემბერი, 2023 წ.	2,937	1,764	4,701
წმინდა სააღრიცხვო ღირებულება			
1 იანვარი, 2022 წ.	3,060	853	3,913
31 დეკემბერი, 2022 წ.	4,450	997	5,447
31 დეკემბერი, 2023 წ.	4,048	4,964	9,012

(ათას ლარში)

13. სხვა აქტივები და ვალდებულებები

სხვა აქტივებს მიეკუთვნება:

	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.* (გადაანგა- რიშებული)	1 იანვარი, 2022 წ.* (გადაანგა- რიშებული)
სხვა არაფინანსური აქტივები			
დასაკუთრებული აქტივები	91,004	91,640	69,807
წინასწარ გადახდილი გადასახადები მოგების გადასახადის გარდა	625	575	3,825
გადახდილი ავანსები	1,111	2,389	1,695
მარაგები	85	92	95
სხვა	262	304	200
	93,087	95,000	75,622
სხვა ფინანსური აქტივები			
მოთხოვნები	1,245	1,754	2,473
გარანტიასთან დაკავშირებით ანაზღაურებული მოთხოვნები	–	–	1,624
სხვა მოთხოვნები	20	20	22
გამოკლებული: სხვა აქტივების გაუფასურების რეზერვი	(273)	(775)	(2,033)
	992	999	2,086
სხვა აქტივები, სულ	94,079	95,999	77,708

* სადაზღვევო შვილობილ საწარმოსთან დაკავშირებული გარკვეული თანხები არ შეესაბამება 2022 წლისა და 2021 წლის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებას, ფასს 17-ის მიღებასთან დაკავშირებული გადაანგარიშების გამო, რაც მე-3 და მე-5 შენიშვნებშია აღწერილი.

2023 წლის და 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში მესამე სტადიის სხვა ფინანსურ აქტივებზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში შესული ცვლილებების ანალიზი ასე გამოიყურება:

	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სხვა აქტივების გაუფასურების რეზერვი
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი				
2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	–	–	2,033	2,033
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დანარიცხი	110	–	(158)	(48)
გადახდები	(70)	–	(469)	(539)
ჩამოწერები	–	–	(671)	(671)
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	40	–	735	775
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დანარიცხი	7	–	1,137	1,144
გადახდები	(45)	–	(675)	(720)
ჩამოწერები	–	–	(926)	(926)
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	2	–	271	273

13. სხვა აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

დასაკუთრებული აქტივების საბალანსო ღირებულების ცვლილებების ანალიზი 2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის:

	2023	2022
საბალანსო ღირებულება წლის დასაწყისში	91,640	69,807
დასაკუთრებული	20,637	36,469
შემოსულობა აქტივის ამოღებიდან (21-ე შენიშვნა)	9,074	-
გაყიდული აქტივები	(32,559)	(18,875)
გაუმჯობესებები	2,222	2,893
გაუფასურების გაუქმება/(გაუფასურება)	(10)	1,346
საბალანსო ღირებულება წლის ბოლოსთვის	91,004	91,640

დასაკუთრებული აქტივები 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მოიცავს მიწას და შენობა-ნაგებობებს 88,938 ლარის ოდენობით (2022 წლის 31 დეკემბერი: 86,147 ლარი) და მოძრავ ქონებას 2,066 ლარის ოდენობით (2022 წლის 31 დეკემბერი: 5,492 ლარი), რომლებიც ფასდება საბალანსო ღირებულებასა და გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებულ სამართლიან ღირებულებას შორის უმცირესით. შემოსულობა დასაკუთრებული აქტივების გაყიდვიდან 2023 წლის განმავლობაში 1,826 ლარს გაუტოლდა (2022 წ.: 6,289 ლარი) (21-ე შენიშვნა).

სხვა ვალდებულებები მოიცავს შემდეგს:

	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.* (გადაანგა- რიშებული)	1 იანვარი, 2021 წ.* (გადაანგა- რიშებული)
სხვა ფინანსური ვალდებულებები			
სავაჭრო ვალდებულებები	10,955	1,967	2,528
	10,955	1,967	2,528
სხვა არაფინანსური ვალდებულებები			
გადასახადები მოგების გადასახადის გარდა	3,345	3,793	369
სხვა	1,525	257	124
	4,870	4,050	493
სხვა ვალდებულებები, სულ	15,825	6,017	3,021

* სადაზღვევო შვილობილ საწარმოსთან დაკავშირებული გარკვეული თანხები არ შეესაბამება 2022 წლისა და 2021 წლის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებას, ფასს 17-ის მიღებასთან დაკავშირებული გადაანგარიშების გამო, რაც მე-3 და მე-5 შენიშვნებშია აღწერილი.

14. ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე

ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე მოიცავს:

	2023	2022
მიმდინარე და მოთხოვნამდე ანგარიშები	688,133	493,201
ვადიანი ანაზრები (სადეპოზიტო სერტიფიკატების ჩათვლით)	874,328	611,458
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	1,562,461	1,104,659

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ მოიცავდა ათი უმსხვილესი მომხმარებლის ნაშთებს 847,015 ლარის ოდენობით, რაც მომხმარებელთა მთლიანი ანგარიშების 54%-ს შეადგენდა (2022 წლის 31 დეკემბერი: 459,497 ლარი, რაც მომხმარებელთა მთლიანი ანგარიშების 41.6%-ს შეადგენდა).

(ათას ლარში)

14. ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე (გაგრძელება)

მომხმარებელთა ანგარიშების ანალიზი ეკონომიკის სექტორების მიხედვით:

	2023	2022
ვაჭრობა და მომსახურება	674,802	457,340
ფიზიკური პირები	675,165	460,154
სახელმწიფო მომსახურება	49,157	59,827
მშენებლობა	59,305	28,316
წარმოება	4,147	4,786
ტრანსპორტი და კომუნიკაცია	2,348	4,288
სოფლის მეურნეობა	271	943
სხვა	97,266	89,005
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	1,562,461	1,104,659

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მომხმარებელთა ანაბრები მოიცავდა ვაჭრობასა და მომსახურებაზე და ინდივიდუალურ სექტორებზე კლასიფიცირებულ ნაშთებს 184,822 ლარის ოდენობით (2022 წლის 31 დეკემბერი: 185,504 ლარი), რომლებიც გაიყინა 2015 წლის 11 სექტემბრის სასამართლო გადაწყვეტილებით.

15. სუბორდინირებული ვალი

ყველა სუბორდინირებული სესხი მიღებულია დაკავშირებული მხარეებისგან და შედგება შემდეგისგან:

კრედიტის გამგები	გაცემის თარიღი	ვადა თარიღი:	საპროცენტო განაკვეთი	ვალუტა	თავდაპირველი სახელშეკრულებით დირებულება	საბალანსო დირებულება 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით
					ლარში	
ფინსერვისი XXI	31-მარტ.-11	31-მარტ.-28	5.50%	აშშ დოლარი	8,530	13,447
ფინსერვისი XXI	9-ოქტ.-20	უვადო	5.50%	აშშ დოლარი	32,233	10,967
ფინსერვისი XXI	19-აპრ.-21	უვადო	5.50%	აშშ დოლარი	34,363	18,975
ქართუ ჯგუფი	24-ივნ.-19	უვადო	5.50%	აშშ დოლარი	19,459	18,843
ინტერკონსალტინგი პლუსი	17-ოქტ.-05	17-ოქტ.-27	5.50%	აშშ დოლარი	12,642	18,826
						81,058

კრედიტის გამგები	გაცემის თარიღი	ვადა თარიღი:	საპროცენტო განაკვეთი	ვალუტა	თავდაპირველი სახელშეკრულებით დირებულება	საბალანსო დირებულება 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით
					ლარში	
ფინსერვისი XXI	31-მარტ.-11	31-მარტ.-28	5.50%	აშშ დოლარი	8,530	13,510
ფინსერვისი XXI	9-ოქტ.-20	უვადო	5.50%	აშშ დოლარი	32,233	11,094
ფინსერვისი XXI	19-აპრ.-21	უვადო	5.50%	აშშ დოლარი	34,363	19,101
ქართუ ჯგუფი	24-ივნ.-19	უვადო	5.50%	აშშ დოლარი	19,459	18,931
ინტერკონსალტინგი პლუსი	17-ოქტ.-05	17-ოქტ.-27	5.50%	აშშ დოლარი	12,642	18,914
						81,550

ჯგუფის გაკოტრების ან ლიკვიდირების შემთხვევაში, ამ ვალების დაბრუნება სუბორდინირებულია სხვა კრედიტორების წინაშე ჯგუფის ვალდებულებების დაფარვის მიმართ.

(ათას ლარში)

15. სუბორდინირებული ვალი (გაგრძელება)

ყველა სუბორდინირებული სესხი კონვერტირებადია ჩვეულებრივ აქციებად. თუ ჩვეულებრივი აქციებისგან შემდგარი პირველადი კაპიტალის (ძირითადი პირველადი კაპიტალი) კოეფიციენტი სავალდებულო დონეს ჩამოცდება, რაც წარმოადგენს ძირითადი პირველადი კაპიტალისთვის მარეგულირებლის მოთხოვნილ დონესა და ძირითადი პირველადი კაპიტალის 5.125%-ს შორის უდიდესს, სუბორდინირებული ვალი გარდაიქმნება (კონვერტირდება) ჩვეულებრივ აქციებად. გრძელვადიანი სუბორდინირებული ვალის შემთხვევაში, ჯგუფი ფლობს ოფციონს, რომ ვალდებულებები გარდაქმნას ჩვეულებრივ აქციებად მათი ნომინალური ღირებულებით. თუმცა ჯგუფი ასევე იტოვებს უფლებას, რომ სრულად დაფაროს სუბორდინირებული ვალი ნაცვლად იმისა, რომ არჩიოს მისი ჩვეულებრივ აქციებად გარდაქმნა.

ქვემოთ, ცხრილში წარმოდგენილია ჯგუფის სუბორდინირებულ სესხებში ფინანსური საქმიანობის შედეგად ასახული ცვლილებები. ფინანსური საქმიანობის შედეგად წარმოდგარი ვალდებულებები ის ვალდებულებებია, რომლებისთვისაც ფულადი ნაკადები იყო ან მომავალი ფულადი ნაკადები იქნება კლასიფიცირებული ჯგუფის კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების ანგარიშგებაში, როგორც ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები.

	1 იანვარი, 2023 წ.	2023 წლის განმავლობაში დარიცხული პროცენტი	2023 წლის განმავლობაში გადახდილი პროცენტი	საკურსო სხვაობით განპირობებული შემოსულობა 2023 წლის განმავლობაში	31 დეკემბერი, 2023 წ.
სუბორდინირებული ვალი	81,550	5,637	(5,637)	(492)	81,058

ქვემოთ, ცხრილში წარმოდგენილია ჯგუფის სუბორდინირებულ სესხებში ფინანსური საქმიანობით გამოწვეული ცვლილებები 2022 წლის განმავლობაში:

	1 იანვარი, 2022 წ.	2022 წლის განმავლობაში დარიცხული პროცენტი	2022 წლის განმავლობაში გადახდილი პროცენტი	საკურსო სხვაობით განპირობებული შემოსულობა 2022 წლის განმავლობაში	31 დეკემბერი, 2022 წ.
სუბორდინირებული ვალი	96,981	6,254	(6,257)	(15,428)	81,550

სუბორდინირებული სესხის ძირითადი თანხა, რომელიც აკმაყოფილებდა მეორად კაპიტალში ჩართვის პირობას ბაზელ III-ის მოთხოვნების მიხედვით, შეადგენდა 22,053 ლარს ფასს 9-ის შესაბამისად (2022 წლის 31 დეკემბერი: 28,641 ლარი). სუბორდინირებული სესხის ძირითადი თანხა, რომელიც აკმაყოფილებდა დამატებით პირველად კაპიტალში ჩართვის პირობას ბაზელ III-ის მოთხოვნების მიხედვით, შეადგენდა 48,768 ლარს ფასს 9-ის შესაბამისად (2022 წლის 31 დეკემბერი: 49,109 ლარი).

16. გადასახადები

2016 წლის ივნისში საქართველოს საგადასახადო კანონში ცვლილებები შევიდა მოგების გადასახადთან დაკავშირებით. ცვლილებები ძალაში შევიდა 2017 წლის 1 იანვრიდან და გავრცელდა საქართველოში მოქმედ ყველა კომპანიაზე, გარდა ბანკებისა, სადაზღვევო კომპანიებისა და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებისა, რომლებისთვისაც ძალაში შესვლის თარიღი თავდაპირველად 2019 წლის იანვრით განისაზღვრა. 2018 წლის 5 მაისს საგადასახადო კოდექსში შევიდა ცვლილება და თარიღი შეიცვალა 2023 წლის იანვრით. შესაბამისად, ჯგუფს აღიარებული ჰქონდა ეს გადავადებული საგადასახადო აქტივი და გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება, რომელთა რეალიზებას 2023 წლამდე ვარაუდობს. 2018 წლის ცვლილების თანახმად, მოგების გადასახადით უნდა დაიბეგროს დივიდენდების სახით განაწილებული მოგება, და არა არსებული ნორმატიული აქტების შესაბამისად მიღებული მოგება. დივიდენდების განაწილებაზე გადასახადელი გადასახადის ოდენობა უნდა დაანგარიშდეს განაწილებული წმინდა თანხიდან 15/85 განაკვეთის გამოყენებით. კომპანიებს უფლება ექნებოდათ ჩაეთვალიათ 2008–2016 წლებში მიღებული მოგებიდან განაწილებულ დივიდენდებთან დაკავშირებული მოგების გადასახადის ვალდებულება, არსებული ნორმატიული აქტების მიხედვით შესაბამისი პერიოდისთვის გადახდილი მოგების გადასახადის ოდენობით. საქართველოს რეზიდენტ კომპანიებს შორის დივიდენდების განაწილება არ დაიბეგრებოდა მოგების გადასახადით. 2022 წლის დეკემბერში ცვლილება გაუქმდა კომერციული ბანკებისთვის, ხოლო სადაზღვევო კომპანიებისთვის ეფექტური თარიღი შეიცვალა და გახდა 2024 წლის 1 იანვარი.

(ათას ლარში)

16. გადასახადები (გაგრძელება)

ცვლილების მიხედვით, 2023 წლის 1 იანვრიდან არსებული საგადასახადო წესები ფინანსური დაწესებულებებისთვის, მათ შორის ბანკებისთვის, შენარჩუნდება. ამავდროულად, ბანკებისთვის არსებული მოგების გადასახადის განაკვეთი 2023 წლიდან 15%-დან 20%-მდე გაიზარდა. გარდა ამისა, 2023 წლიდან დასაბეგრი საპროცენტო შემოსავალი და მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომლის გამოქვითვა შესაძლებელია, განისაზღვრება ფასს-ის და არა საქართველოს ეროვნული ბანკის ადგილობრივი რეგულაციების მიხედვით.

სტანდარტზე გადასვლის შედეგად მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვაობები ერთჯერადად დაიბეგრა 15%-ით. სტანდარტზე გადასვლის შედეგად საპროცენტო შემოსავლის სხვაობების აღრიცხვასთან დაკავშირებით განმარტებების არარსებობის გამო, ხელმძღვანელობას მართებულად მიაჩნია სტანდარტებზე გადასვლისას მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მსგავსი მიდგომის გამოყენება საპროცენტო შემოსავალზე და გადავადებულ გადასახადი შესაბამისად გამოითვალა 2022 წელს. 2023 წელს შეცვლილმა კანონმა მკაფიოდ განმარტა საპროცენტო შემოსავალში სტანდარტებზე გადასვლით განპირობებული სხვაობის ბუღალტრულად აღრიცხვის წესი და ის ერთჯერადად დაბეგრა 20%-ით. სხვაობა აისახა მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულებაში და გამოთვლილი იქნა შესაბამისი მოგების გადასახადის ხარჯი.

ცვლილებამ მაშინვე მოახდინა გავლენა გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებების ნაშთებზე, რომლებიც მიკუთვნებადია წინა პერიოდებთან დაკავშირებით აღიარებული დროებითი სხვაობებისთვის. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და ვალდებულებების ნაშთები გადაფასდა განახლებული კანონმდებლობის

შესაბამისად. ცვლილებამ განაპირობა არსებითი ერთჯერადი გადავადებული საგადასახადო ხარჯი, ვინაიდან მანამდე ჯგუფმა აღიარა გადავადებული გადასახადები მხოლოდ იმდენად, რამდენადაც მოსალოდნელი იყო მათი რეალიზება 2023 წლის 1 იანვრამდე.

საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობა ექვემდებარება სხვადასხვაგვარ ინტერპრეტაციას და საკმაოდ ხშირ ცვლილებას. შესაბამის საგადასახადო ორგანოებს შეუძლიათ ექვემდებარებოდნენ დააყენონ ხელმძღვანელობის მხრიდან კანონმდებლობის ამგვარი ინტერპრეტაციები ჯგუფის ოპერაციებთან და საქმიანობასთან მიმართებაში. ეს შეიძლება მომავალში შეეხოს ისეთ ოპერაციებსა და საქმიანობასაც, რომლებიც ადრე ექვემდებარებოდა არ დამდგარა. ამის გამო შეიძლება დაირიცხოს დამატებითი გადასახადები, ჯარიმები და საურავები. სახელმწიფო ორგანოებს უფლება აქვთ, საგადასახადო კუთხით შეამოწმონ ფისკალური პერიოდები, კერძოდ – შემოწმების წლიდან წინა სამი კალენდარული წელი. ზოგ შემთხვევაში შემოწმებამ შეიძლება უფრო დიდი პერიოდიც მოიცვას.

ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის მოქმედ შესაბამის კანონმდებლობას ადეკვატურად განმარტავს და რომ ჯგუფს დარიცხული აქვს ყველა სათანადო გადასახადი.

ჯგუფი არ აღიარებს გადავადებულ საგადასახადო ვალდებულებას დროებით სხვაობებთან, რომლებიც დაკავშირებულია შვილობილ კომპანიებში ინვესტიციებთან, რადან ჯგუფი არ მოელის ამ სხვაობების ცვლილებას უახლოეს მომავალში. ჯამური დასაბეგრი დროებითი სხვაობა რომელზეც არ აღიარებულა გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება არის 4,434 ლარი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2022: 2,286 ლარი).

2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის მოგების გადასახადის ხარჯი:

	2023	2022
მიმდინარე გადასახადის ხარჯი	18,043	10,805
გადავადებული საგადასახადო ხარჯი/(სარგებელი)	(7,152)	3,719
მოგების გადასახადის ხარჯი	10,891	14,524

(ათას ლარში)

16. გადასახადები (გაგრძელება)

2023 წელს ბანკის მოგების უმეტესი ნაწილი იბეგრება 20%-იანი საგადასახადო განაკვეთით (2022 წ.: 15%). მოგების გადასახადის ეფექტური განაკვეთი განსხვავდება კანონმდებლობით გათვალისწინებული საგადასახადო განაკვეთისგან. ქვემოთ კანონმდებლობით გათვალისწინებული განაკვეთების მიხედვით მოგების გადასახადის ხარჯი შეჯერებულია გადასახადის რეალურ ოდენობასთან:

	2023	2022
მოგება დაბეგრამდე	46,557	42,498
კანონმდებლობით დადგენილი საგადასახადო განაკვეთი	20%	15%
თეორიული მოგების გადასახადის ხარჯი კანონმდებლობით გათვალისწინებული საგადასახადო განაკვეთით	9,311	6,375
გადასახადით დაუბეგრავი მოგება	(527)	(736)
გამოუქვითავი ხარჯები	921	626
საგადასახადო კანონმდებლობის ცვლილების ეფექტი	1,186	8,259
მოგების გადასახადის ხარჯი	10,891	14,524

გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები და აქტივები 2023 წლის 31 დეკემბრისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და მათი ცვლილების დინამიკა შესაბამის პერიოდში ასეთია.

	31 დეკემბერი, 2021 წ.	მოგებაში ან ზარალში ასახვით	31 დეკემბერი, 2022 წ.	მოგებაში ან ზარალში ასახვით	31 დეკემბერი, 2023 წ.
დროებითი სხვაობების საგადასახადო ეფექტი					
საიჯარო ვალდებულებები	381	(61)	320	997	1,317
ანარიცხები	350	(350)	–	–	–
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	(6,777)	(2,321)	(9,098)	9,098	–
მოთხოვნები საკრედიტო					
დაწესებულებების მიმართ	1,115	(1,024)	91	(99)	(8)
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	40	(61)	(21)	–	(21)
ვალდებულებები საკრედიტო					
დაწესებულებების წინაშე	(22)	(5)	(27)	–	(27)
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	426	114	540	(656)	(116)
სხვა ვალდებულებები	(1,474)	891	(583)	440	(143)
არამატერიალური აქტივები	7	(31)	(24)	(144)	(168)
სხვა აქტივები	1,201	14	1,215	(1,680)	(465)
ძირითადი საშუალებები	(457)	(971)	(1,428)	238	(1,190)
აქტივის გამოყენების უფლება	(361)	87	(274)	(1,042)	(1,316)
გადავადებული საგადასახადო (ვალდებულება)/აქტივი	(5,571)	(3,718)	(9,289)	7,152	(2,137)

17. საკუთარი კაპიტალი

2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ნებადართული, გამოშვებული და მთლიანად განაღდებული კაპიტალი 114,430 ლარს შეადგენდა, რომელიც შედგებოდა 1 ლარის ნომინალური ღირებულების 114,430,000 ჩვეულებრივი აქციისგან. ერთი ჩვეულებრივი აქცია უზრუნველყოფს ერთი ხმის უფლებას.

2023 წელსა და 2022 წელს ჯგუფს არ გამოუცხადებია და არ გადაუხდია დივიდენდები.

2023 წლის 31 დეკემბრისთვის ჯგუფის გაუნაწილებელ მოგებაში და სხვა რეზერვებში შედის 43 ლარის სამართლიანი ღირებულების ცვლილება საინვესტიციო ფასიან ქაღალდებში (2022 წლის 31 დეკემბერი: 31 ლარი).

დამატებით შეტანილი კაპიტალი წარმოადგენს მშობელი საწარმოსგან და საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოებისგან მიღებული სუბორდინირებული სესხების საწყისი აღიარებისას, და არაარსებითად მიჩნეული მოდიფიკაციის შედეგად, მათ სამართლიან ღირებულებასა და ნომინალურ ღირებულებას შორის სხვაობას.

(ათას ლარში)

18. პირობითი ვალდებულებები

2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის პირობითი ვალდებულებები ასე გამოიყურება:

	2023	2022
საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები		
აუთვისებელი საკრედიტო ხაზები	25,026	31,665
გაცემული გარანტიები	139,253	51,024
	164,279	82,689
გამოკლებული: საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი		
	(265)	(201)
პირობითი ვალდებულებები	164,014	82,488

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვებში მომხდარი ცვლილების ანალიზი:

<i>სესხების გაცემის ვალდებულება</i>	<i>1-ელი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი				
2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	113	2	10	125
ახალი დავალიანება	548	3	1	552
გადახდილი თანხები	(439)	(5)	(18)	(462)
სავალუტო კურსის კორექტირებები	(29)	(1)	11	(19)
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	193	(1)	4	196

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილების ანალიზი:

<i>სესხების გაცემის ვალდებულება</i>	<i>1-ელი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი				
2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	408	71	137	616
ახალი დავალიანება	611	5	364	980
გადახდილი თანხები	(750)	(6)	(534)	(1,290)
გადატანები პირველ სტადიაზე	1	(1)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	–	(55)	55	–
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(1)	3	8	10
სავალუტო კურსის კორექტირებები	(156)	(15)	(20)	(191)
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	113	2	10	125

(ათას ლარში)

19. საკრედიტო ზარალის ხარჯი და სხვა გაუფასურება და ანარიცხები

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ხარჯი ფინანსურ ინსტრუმენტებზე, რომლებიც ასახულია მოგებაში ან ზარალში 2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის:

	შენიშვნა	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასუ- რებული	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	6	(16)	–	–	–	(16)
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	7	8	–	–	–	8
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	8	(2,915)	(318)	1,889	(1,582)	(2,926)
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	9	355	–	–	–	355
სავალო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	9	18	–	–	–	18
საკრედიტო ზარალის დარიცხვა/(გაუქმება) პროცენტთან აქტივებზე		(2,550)	(318)	1,889	(1,582)	(2,561)
სხვა ფინანსური აქტივები	13	–	–	–	424	424
გარანტიები	18	(6)	(1)	–	–	(7)
სესხების გაცემის ვალდებულება	18	79	(2)	(6)	–	71
სხვა გაუფასურების და ანარიცხების დარიცხვა/(გაუქმება), დასაკუთრებული აქტივების გარდა		73	(3)	(6)	424	488
დასაკუთრებული აქტივების გაუფასურება	13					10
სხვა გაუფასურება და ანარიცხები						498

(ათას ლარში)

19. საკრედიტო ზარალის ხარჯი და სხვა გაუფასურება და ანარიცხები (გაგრძელება)

ქვედა ცხრილში წარმოდგენილია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ხარჯი ფინანსურ ინსტრუმენტებზე, რომელიც ასახულია 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის კონსოლიდირებული მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში:

		1-ელი	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული			
	შენიშვნა	სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	რეზული	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	6	16	–	–	–	16
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	7	7	–	–	–	7
კლიენტებზე გაცემული სესხები*	8	(6,515)	865	(10,290)	(3,040)	(18,980)
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	9	(337)	–	–	–	(337)
სავალო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	9	62	–	–	–	62
საკრედიტო ზარალის დარიცხვა/(გაუქმება) პროცენტთან აქტივებზე		(6,767)	865	(10,290)	(3,040)	(19,232)
სხვა ფინანსური აქტივები	13	40	–	(627)	–	(587)
გარანტიები	19	(107)	1	(171)	–	(277)
სესხების გაცემის ვალდებულება	19	(294)	(70)	(127)	–	(491)
სხვა გაუფასურების და ანარიცხების დარიცხვა/(გაუქმება), დასაკუთრებული აქტივების გარდა		(361)	(69)	(925)	–	(1,355)
დასაკუთრებული აქტივების გაუფასურება	13					(2,711)
სხვა გაუფასურება და ანარიცხები						(4,066)

* ჯგუფმა მნიშვნელოვნად შეამცირა მე-3 სტადიის და შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული სესხების პორტფელი 2022 წელს, რაც ძირითადად განპირობებული იყო რამდენიმე მსხვილი მე-3 სტადიის სესხის დაფარვით ამ მსესხებლებთან მოლაპარაკების შედეგად, რა დროსაც ჯგუფმა აპატია მათ დარიცხული ჯარიმის და პროცენტის ნაწილი დარჩენილი ვალდებულების სრულად დაფარვის პირობით. ასევე იყო შემთხვევები, როდესაც გაიყიდა მსხვილი სესხები, მოხდა უზრუნველყოფის საგნების დასაკუთრება ან სესხების გამოჯანსაღება.

(ათას ლარში)

20. გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი და ხარჯი

გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი და ხარჯი მოიცავს შემდეგს:

	2023	2022 წ.
ოპერაციები პლასტიკური ბარათებით	3,046	11,665
გაცემული გარანტიები და აკრედიტივები	1,955	871
საანგარიშსწორებო ოპერაციები	1,150	1,336
საკასო ოპერაციები	500	464
დოკუმენტური ოპერაციები	48	35
სხვა	965	403
შემოსავალი საზღაურიდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან	7,664	14,774
ოპერაციები პლასტიკური ბარათებით	(4,708)	(11,832)
საანგარიშსწორებო ოპერაციები	(396)	(631)
სხვა	(119)	(53)
საკომისიო ხარჯი	(5,223)	(12,516)

ჯგუფის ამონაგები მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან ძირითადად წარმოდგენილია შემოსავლით საზღაურიდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფმა აღიარა გარანტიებთან დაკავშირებული სახელშეკრულებო აქტივები 219 ლარის ოდენობით (2022 წლის 31 დეკემბერი: 89 ლარი), რომელიც აისახა სხვა ფინანსურ აქტივებში (მე-13 შენიშვნა).

21. სხვა შემოსავალი, წმინდა

	2023	2022 წ.* (გადაანგარიშებული)
სხვა წმინდა მოგება/(ზარალი) შედგება:		
დასაკუთრებული აქტივების გასვლასთან დაკავშირებული წმინდა შემოსულობა	1,826	6,289
შემოსავალი საოპერაციო იჯარიდან	1,085	1,669
შემოსულობა საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გაყიდვიდან	–	1,083
მიღებული ჯარიმა და საურავი	8	321
ქონების გასვლასთან დაკავშირებული შემოსულობა	–	11
სხვა (ა)	9,459	172
სხვა წმინდა შემოსავლები, სულ	12,378	9,545

* სადაზღვევო შვილობილ საწარმოსთან დაკავშირებული გარკვეული თანხები არ შეესაბამება 2022 წლის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებას, ფასს 17-ის მიღებასთან დაკავშირებული გადაანგარიშებების გამო, რაც მე-5 შენიშვნაშია აღწერილი.

2022 წელს თბილისის საქალაქო სასამართლომ განაჩენი გამოიტანა „ქართუ ბანკის“ მიერ რამდენიმე სახელმწიფო საკუთრებაში არსებულ სუბიექტს, მათ შორის, იუსტიციის სამინისტროს, ეროვნული აღსრულების ბიუროს, ეკონომიკის სამინისტროს და შემოსავლების სამსახურის წინააღმდეგ აღძრულ სარჩელზე. სასამართლომ ბრალდებულებს დააკისრა ერთობლივად 9,428 ათასი აშშ დოლარის (დაახლ. 25,428 ათასი ლარი) გადახდა.

ეს სასამართლო საქმე სათავეს იღებს სისხლის სამართლის პროცესიდან – ე.წ. „ქართუ ბანკის გაკოტრების საქმეიდან“. ამ პროცესში გარკვეულ პირებს 2019 წლის სასამართლო გადაწყვეტილებით სასჯელი შეეფარდათ. სასამართლო გადაწყვეტილებამ ასევე ხაზი გაუსვა ეკონომიკის მინისტრის მოადგილის და შემოსავლების სამსახურის უფროსის მონაწილეობას ბანკის გაკოტრების მიზნით დანაშაულებრივ ქმედებებში, სხვა ბრალდებულ პირებთან ერთად.

(ათას ლარში)

21. სხვა შემოსავალი, წმინდა (გაგრძელება)

განაჩენის მიხედვით, რომ ბანკის გაკოტრების მიზნით არარსებული საგადასახადო ვალების აღიარება მოხდა საგადასახადო დეკლარაციებში ბანკის გარკვეული მსესხებლების მიერ. ამ ქმედებამ გამოიწვია სასესხო ხელშეკრულებების ფარგლებში იპოთეკით დატვირთული ქონების ჩამორთმევა, რის შედეგადაც ის გადავიდა სახელმწიფო საკუთრებაში აღსრულების გზით. შესაბამისად, ბანკის იპოთეკები გაუქმდა. მას შემდეგ, რაც კლიენტმა ვერ დაფარა ბანკის დავალიანება, ბანკმა მიიღო უზრუნველყოფის საგნების – იპოთეკით დატვირთული აქტივების – ღირებულების ეკვივალენტური ზარალი 9,428 ათასი აშშ დოლარის ოდენობით (დაახლ. 25,428 ათასი ლარი). ამ თანხის გადახდა სასამართლომ შესაბამის სახელმწიფო ორგანოებს დააკისრა.

დავის გადასაჭრელად, „ბანკი ქართუ“ და სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტომ მიაღწიეს მორიგებას, რომლის მიხედვითაც ბანკი მიიღებს სახელმწიფო საკუთრებაში არსებულ უძრავ ქონებას თბილისის უბან ვაკეში, 58 საკადასტრო ერთეულის სახით, ნომინალურ ფასად – 1 ლარად. ამ მორიგების შედეგად ბანკმა აღიარა შემოსულობა აქტივების ამოღებიდან 9,074 ლარის ოდენობით (მე-13 შენიშვნა).

თავისი პრივატიზაციის ვალდებულების შესასრულებლად ბანკმა არჩია ორ მნიშვნელოვან სასამართლო სარჩელზე უარის თქმა. ჯერ ერთი, მან უარი თქვა პირველი ინსტანციის სასამართლოს მიერ დაკისრებული 9,428 ათასი აშშ დოლარის სარჩელზე. მეორეც, მან შეწყვიტა დავა სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებულ კომპანიასთან – შპს „ლოგოსთან“, რომლის მოსმენა თბილისის სააპელაციო სასამართლოში მიმდინარეობდა. ამ დავაში იგი მოითხოვდა შპს „ლოგოსის“ წინააღმდეგ 2010 წლის 24 დეკემბრის საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების აღიარებას და აღსრულებას (ზემოაღნიშნული დანაშაულებრივი ქმედებით იპოთეკების გაუქმების შედეგად, საქმეში ბანკის სასარგებლოდ საკრედიტო დავალიანების ამოღების პერსპექტივა არ არსებობდა).

22. ხელფასები და სხვა საოპერაციო ხარჯი

ხელფასები და სხვა საოპერაციო ხარჯი მოიცავს:

	2023	2022
ხელფასები	19,143	14,256
პრემიები და დასაქმებულთა სხვა გასამრჯელოები	2,216	2,764
პერსონალზე გაწეული ხარჯი	21,359	17,020
ქველმოქმედებაზე გაწეული დანახარჯები*	9,723	7,915
კომუნიკაციები	5,397	4,635
გადასახადები მოგების გადასახადის გარდა	1,389	1,362
დაცვა-უსაფრთხოების ხარჯები	1,255	944
მგზავრობისა და სამივლინებო ხარჯები	879	301
პროფესიული მომსახურება	813	793
ტექნიკური მომსახურება და ექსპლუატაცია	651	695
კომუნალური მომსახურება	504	604
საოფისე მარაგები	314	220
ანაზრის დაზღვევის საკომისიო	212	225
საოპერაციო იჯარა	208	233
საწევრო შენატანები	131	120
დაზღვევა	124	97
პერსონალის გადამზადება	63	41
სარეკლამო ხარჯი	19	6
სხვა ხარჯები	1,738	1,326
სხვა საოპერაციო ხარჯები	23,420	19,517

* ჯგუფმა 9,500 ლარი გადაუხადა საერთაშორისო საქველმოქმედო ფონდი „ქართუს“.

ჯგუფში დასაქმებულთა საშუალო რაოდენობა 2023 წლის განმავლობაში იყო 338, მათ შორის, ზედა რგოლის საშუალოდ 7 ხელმძღვანელი, შუა რგოლის საშუალოდ 40 ხელმძღვანელი, საშუალოდ 291 სხვა დასაქმებული, ხოლო დროებითი დასაქმებული საშუალოდ 14 იყო 2023 წლის განმავლობაში. (2022 წ.: დასაქმებულთა საშუალო რაოდენობა იყო 314, მათ შორის ზედა რგოლის საშუალოდ 6 ხელმძღვანელი, შუა რგოლის საშუალოდ 25 ხელმძღვანელი, საშუალოდ 283 სხვა დასაქმებული, საშუალოდ 9 დროებითი დასაქმებული).

(ათას ლარში)

22. ხელფასები და სხვა საოპერაციო ხარჯი (გაგრძელება)

ჯგუფის აუდიტორის ანაზღაურება 31 დეკემბრით დასრულებული 2023 და 2022 წლებისთვის მოიცავს შემდეგს (დღგ-ის გარეშე):

	2023	2022
გასამრჯელო ჯგუფის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტისთვის	374	301
სხვა პროფესიული მომსახურების დანახარჯები	–	17
სულ საზღაურები და ხარჯები	374	318

სხვა აუდიტორებისა და აუდიტორული კომპანიებისთვის მათ მიერ გაწეულ პროფესიულ მომსახურებაში გადასახდელი გასამრჯელო და ასანაზღაურებელი დანახარჯები შეადგენდა 257 ლარს (2022 წ.: 211 ლარი).

23. რისკის მართვა

შესავალი

ჯგუფის საქმიანობას ყოველთვის ახასიათებს რისკები, მაგრამ მათი მართვა ხდება იდენტიფიცირების, შეფასებისა და კონტროლის მუდმივი პროცესებით, როგორცაა ლიმიტების დაწესება და კონტროლის სხვა ელემენტები. რისკის მართვას გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს ჯგუფის რენტაბელურობისათვის და ჯგუფის თითოეული თანამშრომელი პასუხისმგებელია რისკების გამომჟღავნებასა და აღმოჩენაზე თავისი საქმიანობის ფარგლებში. ჯგუფის საქმიანობისთვის დამახასიათებელი ძირითადი რისკებია საკრედიტო, ლიკვიდურობის და საბაზრო რისკები. მისთვის ასევე დამახასიათებელია საოპერაციო რისკები.

რისკების კონტროლის დამოუკიდებელი პროცესი არ მოიცავს ისეთ ბიზნეს რისკებს, როგორებიცაა გარემო პირობების, ტექნოლოგიების და ინდუსტრიის ცვლილებების რისკები. მათი კონტროლი ხდება ჯგუფის სტრატეგიული დაგეგმარების პროცესით.

რისკის მართვის სტრუქტურა

სამეთვალყურეო საბჭო

სამეთვალყურეო საბჭო რისკების დირექტორთან და დირექტორთა საბჭოს სხვა წევრებთან ერთად განსაზღვრავს ჯგუფის რისკის დასაშვებ დონეს. საბჭო პასუხისმგებელია რისკის ეფექტური მართვის, მონიტორინგის და შიდა კონტროლების არსებობაზე ჯგუფის შიგნით, რომლებიც შესაბამისობაშია რისკის დასაშვები დონის შესახებ პოლიტიკასთან და ლიმიტებთან. სხვა ფუნქციებთან ერთად, სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები ერთად და ცალ-ცალკე პასუხისმგებელი არიან რისკის მართვის მძლავრი კულტურის შენარჩუნებაზე, რომელიც საჭიროა ორგანიზაციის საქმიანობის უწყვეტობისთვის.

რისკის კომიტეტი

რისკის კომიტეტი პასუხს აგებს რისკის სტრატეგიების ეფექტურობის გადახედვაზე აგრეგირებულ და ინდივიდუალურ დონეზე, აფასებს რისკის დასაშვებ დონესთან შესაბამისობას და რეკომენდაციებს აძლევს სამეთვალყურეო საბჭოს. ეს კომიტეტი ასევე მიმოიხილავს რისკის მართვასთან დაკავშირებულ ყველა პოლიტიკას. რისკის კომიტეტი შედგება სამი წევრისგან, რომელთაგან ორი დამოუკიდებელია.

დირექტორთა საბჭო

დირექტორთა საბჭო პასუხს აგებს რისკის სტრატეგიების და რისკის მართვის შესაბამისი პროცესების განხორციელებასა და შენარჩუნებაზე. რისკების განსაზღვრასა და კონტროლზე საბოლოო პასუხისმგებლობა დირექტორთა საბჭოს ეკისრება. რისკების მართვას და ზედამხედველობას ახორციელებს ბანკის სხვადასხვა განყოფილება და კომიტეტი.

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)

რისკის მართვის სტრუქტურა (გაგრძელება)

რისკის მართვა

რისკის მართვის განყოფილებას ევალება რისკის მართვის სისტემის დანერგვა და მართვა.

აქტივ-პასივების კომიტეტი

აქტივ-პასივების კომიტეტი პასუხისმგებელია ჯგუფის აქტივებისა და ვალდებულებების, და მთლიანი ფინანსური სტრუქტურის მართვაზე. იგი ასევე პასუხისმგებელია ჯგუფის დაფინანსების, ლიკვიდურობის, საპროცენტო განაკვეთისა და კაპიტალის ადეკვატურობის რისკებზე.

შიდა აუდიტი

რისკის მართვის პროცესებს მთელ ჯგუფში შემოწმებას მუდმივად უტარებს შიდა აუდიტის განყოფილება. იგი ამოწმებს პროცედურების ადეკვატურობას, მათ სტრუქტურას და ეფექტურობას, ასევე ჯგუფის შესაბამისობას მარეგულირებელი ორგანოს მოთხოვნებთან და შიდა პროცედურებთან. შიდა აუდიტი ყველა შეფასების შედეგს განიხილავს ხელმძღვანელობასთან და აუდიტის კომიტეტს შედეგებსა და რეკომენდაციებს მოახსენებს.

აუდიტის კომიტეტი

აუდიტის კომიტეტი პასუხს აგებს რისკებთან დაკავშირებულ ძირითად საკითხებზე, მართავს და ზედამხედველობას უწევს ჯგუფის სხვა განყოფილებების მიერ რისკებთან დაკავშირებით მიღებულ გადაწყვეტილებებს და კონტროლის ფუნქციების შესრულებას, რომლებიც უკავშირდება კონტროლის საერთო გარემოს, ხელით შესრულებული, ტექნოლოგიებზე დამოკიდებული ან კომპიუტერული პროგრამების მეშვეობით კონტროლის მექანიზმებს, რისკის გამიზნულად ან უნებლიეთ არასწორად შეფასებას, თაღლითობის, ან ქონების მითვისების რისკს, ინფორმაციის დაცვას, ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლას და სხვა. აუდიტის კომიტეტი შედგება სამი წევრისგან, რომელთაგან ორი დამოუკიდებელია.

რისკის შეფასებისა და ანგარიშგების სისტემა

რისკის მონიტორინგი და კონტროლი უმთავრესად ხორციელდება ჯგუფის მიერ დადგენილ ლიმიტებზე დაყრდნობით. ეს ლიმიტები ასახავს ჯგუფის ბიზნესსტრატეგიას, საბაზრო გარემოს და მისთვის მისაღებ რისკის დონეს. გარდა ამისა, ჯგუფი მონიტორინგს უწევს და აფასებს რისკის დასაშვებ დონეს რისკის ყველა ტიპისა და ღონისძიების გათვალისწინებით. რისკებთან დაკავშირებით ყველა განყოფილება ანგარიშგალდებულია რისკის კომიტეტის მიმართ. შესაბამისი შეხვედრები კვარტალში ერთხელ ტარდება.

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ჯგუფმა შესაძლოა განიცადოს ზარალი, თუ მისი მსესხებლები ან კონტრაჰენტები ვერ შეძლებენ თავიანთი სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულებას. ჯგუფი საკრედიტო რისკს მართავს და აკონტროლებს რისკის მოცულობაზე მისთვის მისაღები ლიმიტის დაწესებით ცალკეული მონაწილე მხარეებისთვის და რისკების ამ ლიმიტებთან შესაბამისობის მონიტორინგით.

ჯგუფმა შეიმუშავა საკრედიტო რეიტინგის გადახედვის პროცესი, რათა უზრუნველყოს გარიგებაში მონაწილე მხარეების კრედიტუნარიანობაში სავარაუდო ცვლილებების ადრეული გამოვლენა. მათ შორისაა უზრუნველყოფის რეგულარული შემოწმებაც. საკრედიტო რეიტინგის გადახედვის პროცესი ჯგუფს საშუალებას აძლევს შეაფასოს რისკებით გამოწვეული პოტენციური ზარალი და მიიღოს მაკორექტირებელი ზომები.

მსესხებლის მიერ ლიმიტების დარღვევის მონიტორინგი ხდება გაცემულ სესხებზე. საკრედიტო კომიტეტი შეიძლება ამ ლიმიტების შეცვლის ინიციატივით გამოვიდეს. საჭიროების შემთხვევაში, ჯგუფი ითხოვს გირაოს და კომპანიის თავდებობას. საკრედიტო რისკების მონიტორინგი ხდება უწყვეტად, ხოლო მათი გადახედვა ხდება ყოველწლიურად ან უფრო ხშირად.

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების რისკი

ჯგუფი თავის მომხმარებლებს სთავაზობს გარანტიებს, რომელთა მიხედვითაც ჯგუფს შესაძლოა მოუწიოს მათი სახელით გადახდა. ასეთი თანხების ამოღება მომხმარებლებისგან ხდება გარანტიის პირობების მიხედვით. ამ შემთხვევაში, ჯგუფი დგას სესხის გაცემისთვის დამახასიათებელი რისკების წინაშე, ამ რისკების შემცირება ხდება სესხებზე გამოყენებული პოლიტიკისა და კონტროლის პროცესების შესაბამისად.

გაუფასურების შეფასება

ჯგუფი მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს გამოითვლის ალბათობის რამდენიმე სცენარზე დაყრდნობით იმისათვის, რომ შეაფასოს ფულადი სახსრების მოსალოდნელი დეფიციტი, რომელიც დისკონტირებულია ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთთან მიახლოებული განაკვეთით. ფულადი სახსრების დეფიციტი არის სხვაობა ხელშეკრულების შესაბამისად ჯგუფისთვის გადასახდელ ფულად ნაკადებს და იმ ფულად ნაკადებს, რომელთა მიღებასაც საწარმო მოელის. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გაანგარიშება მოცემულია ქვემოთ და მისი ძირითადი კომპონენტებია:

დეფოლტის ალბათობა	დეფოლტის ალბათობა არის გარკვეული დროის განმავლობაში დეფოლტის დადგომის შესაძლებლობის შეფასება. დეფოლტი შეიძლება დადგეს მხოლოდ შესაფასებელი პერიოდის გარკვეულ მომენტში, თუ სესხის აღიარება მანამდე არ შეწყვეტილა და ჯერ კიდევ პორტფელის ნაწილია.
დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება	დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება არის დეფოლტის სამომავლო თარიღისთვის განსაზღვრული დავალიანება, რომელიც ითვალისწინებს საანგარიშგებო თარიღის შემდეგ მომენტისთვის დავალიანებაში მოსალოდნელ ცვლილებებს, მათ შორის ძირითადი თანხისა და პროცენტის დაუფარავი გადახდებს (დაფარვის გრაფიკის მიხედვით ან არა), სესხის გაცემის ვალდებულებების ფარგლებში დავალიანება კრედიტების მოსალოდნელ ათვისებას და გადაუხდელ შენატანებზე დარიცხულ პროცენტს.
დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში	დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში არის დროის გარკვეულ მომენტში დეფოლტის დადგომის შემთხვევაში წარმოქმნილი ზარალის შეფასება. ეყრდნობა სხვაობას გადასახდელ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებსა და იმ ფულად ნაკადებს შორის, რომელთა მიღებასაც კრედიტორი მოელის, მათ შორის უზრუნველყოფის საგნის რეალიზაციის გზით. ჩვეულებრივ, გამოიხატება დეფოლტის შემთხვევაში მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების (EAD) პროცენტის სახით.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი იქმნება 12-თვიან მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე დაყრდნობით, თუ არ შეიმჩნევა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა ან გაუფასურების სხვა ნიშნები რეზერვის შექმნის თარიღიდან, რა შემთხვევაშიც მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი დაეყრდნობა აქტივის არსებობის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს (აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი). 12-თვიანი საკრედიტო ზარალი არის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაწილი, კერძოდ ფინანსური ინსტრუმენტის დეფოლტის შემთხვევების შედეგად მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომლებიც შესაძლოა დადგეს საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში. აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი და 12-თვიანი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება ან ინდივიდუალურად, ან კოლექტიურად, შესაბამისი ფინანსური აქტივების პორტფელის ხასიათიდან გამომდინარე.

ჯგუფმა დანერგა პოლიტიკა, რომლის მიხედვითაც, თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის აფასებს, საწყისი აღიარების შემდეგ მნიშვნელოვნად არის თუ არა გაზრდილი ფინანსური ინსტრუმენტის საკრედიტო რისკი, რისთვისაც ითვალისწინებს დეფოლტის რისკის ცვლილებას ფინანსური ინსტრუმენტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში. ზემოაღნიშნულ პროცესზე დაყრდნობით, ჯგუფი აჯგუფებს თავის სესხებს პირველ, მეორე და მესამე სტადიებად და შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებულად, როგორც აღწერილია ქვემოთ:

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

1-ელი სტადია:	სესხების საწყისი აღიარებისას ჯგუფი ქმნის რეზერვს 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით. პირველი სტადიის სესხები ასევე მოიცავს ისეთ სესხებს, რომელთა საკრედიტო რისკი შემცირებულია და სესხი რეკლასიფიცირებულია მეორე სტადიიდან.
მე-2 სტადია:	როდესაც სესხის წარმოშობის შედეგად საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი, ჯგუფი ქმნის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს. მეორე სტადიის სესხები ასევე მოიცავს ისეთ სესხებს, რომელთა საკრედიტო რისკი შემცირებულია და სესხი რეკლასიფიცირებულია მესამე სტადიიდან.
მე-3 სტადია:	სესხები, რომლებიც საკრედიტო რისკით გაუფასურებულად მიიჩნევა. ჯგუფი ქმნის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს. შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული აქტივები არის ისეთი ფინანსური აქტივები, რომლებიც გაუფასურებულია საწყისი აღიარებისას. შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული აქტივები აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით თავდაპირველი აღიარებისას და საპროცენტო ამონაგების აღიარება შემდეგ ხდება საკრედიტო რისკით კორექტირებული ეფექტური
შემენილი ან შექმნილი	საპროცენტო განაკვეთის საფუძველზე. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის აღიარება ან შემცირება ხდება მხოლოდ აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში გაუფასურებული: მომხდარი ცვლილების შესაბამისად.

დეფოლტის და გამოსწორების განმარტება

ჯგუფი ფინანსურ ინსტრუმენტს გადაუხდელოდ და, შესაბამისად, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსაანგარიშებლად, მესამე სტადიაზე მყოფად (საკრედიტო რისკით გაუფასურებულად) მიიჩნევს ყველა ისეთ შემთხვევაში, როდესაც მსესხებელი 90 დღით დაგვიანებს ხელშეკრულების თანახმად გადახდას ან მსესხებლის საკრედიტო რისკის მაჩვენებელი გაიზარდება „მაღალი რისკის“ კატეგორიამდე საკრედიტო რისკის შეფასების შიდა მეთოდოლოგიის მიხედვით. ჯგუფი სხვა ბანკებისგან მისაღებ თანხებს მიიჩნევს გადაუხდელოდ და იღებს დაუყოვნებლივ ზომებს მაშინ, როდესაც დღის განმავლობაში მოთხოვნილი გადახდები არ იფარება სამუშაო დღის დახურვის დროისთვის ცალკეული ხელშეკრულებების შესაბამისად.

იმის ხარისხობრივი შეფასებისას, მომხმარებელს დარღვეული აქვს თუ არა გადახდის პირობა, ჯგუფი ასევე განიხილავს სხვადასხვა მოვლენას, რომლებიც შეიძლება მიუთითებდეს იმაზე, რომ გადახდა არ არის მოსალოდნელი. ასეთი მოვლენების დადგომისას, ჯგუფი საგულდაგულოდ ამოწმებს მომხმარებლის სტატუსს, რათა, თუ მან არ შეასრულა ვალდებულება, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლისას მიაკუთვნოს მესამე სტადიას, ან ხომ არ არის მეორე სტადია უფრო მართებული.

ჯგუფმა განსაზღვრა გარკვეული კრიტერიუმები, რომლებიც უნდა დაკმაყოფილდეს იმისათვის, რომ აქტივი გამოსწორებულად ჩაითვალოს. გადაწყვეტილება იმის შესახებ, აქტივი მეორე სტადიას უნდა მიეკუთვნოს თუ პირველს, დამოკიდებულია დეფოლტის აღმოფხვრისას განახლებულ საკრედიტო რეიტინგზე, და იმაზე, ხომ არ მიანიშნებს ეს საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდაზე საწყისი აღიარების შემდეგ.

დეფოლტის ალბათობის მოდელი

იმისათვის, რომ თითოეული ჯგუფისთვის დეფოლტის ალბათობა განსაზღვროს, ჯგუფი იყენებს მიგრაციის მატრიცებს ე. წ. „მარკოვის ჯაჭვის“ მოდელზე დაყრდნობით. 12-თვიანი პერიოდის ანალიზის დასაწყისში მსესხებლები იყოფიან 11 ჯგუფად გადავადებული დღეების რაოდენობისა და სეზონის აქტივების კლასიფიცირების ყოფილი წესის საფუძველზე კლასიფიკაციის მიხედვით. ანალიზი ტარდება ყოველი 12-თვიანი პერიოდისთვის 2014 წლის დეკემბრიდან საანგარიშგებო თარიღამდე. მოდელში გამოყენებული საბოლოო დეფოლტის ალბათობა წარმოადგენს დეფოლტის ალბათობების ისტორიული 12-თვიანი პერიოდის საშუალო შეწონილს.

ჯგუფმა საპროგნოზო ინფორმაციის გავლენა კოლექტიური შეფასების მოდელზე შეაფასა არაარსებითად, შესაბამისად, შედეგები მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში არ აუსახავს.

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, თითოეული ჯგუფისთვის საშუალო დეფოლტის ალბათობის 10%-ით ზრდა გამოიწვევს მთლიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ზრდას 0.77%-ით, რაც შეადგენს 377 ლარს, ხოლო თითოეული ჯგუფის საშუალო დეფოლტის ალბათობის შემცირება 10%-ით გამოიწვევს მთლიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შემცირებას 1.86%-ით, რაც შეადგენს 909 ლარს (2022 წლის 31 დეკემბერი: თითოეული ჯგუფისთვის საშუალო დეფოლტის ალბათობის 10%-ით ზრდა გამოიწვევს მთლიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ზრდას 0.88%-ით, რაც შეადგენს 612 ლარს, ხოლო თითოეული ჯგუფის საშუალო დეფოლტის ალბათობის 10%-ით შემცირება გამოიწვევს მთლიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შემცირებას 1.67%-ით, რაც შეადგენს 1,168 ლარს).

დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის მოდელი

გაუფასურების მოდელის კიდევ ერთი კომპონენტია ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში, რომელიც წარმოადგენს გადაუხდელობის (დეფოლტის) შემთხვევაში წარმოშობილი ზარალის შეფასებას. მის შესაფასებლად, სეგმენტებად დაყოფილი გადაუხდელი დავალიანებები მცირდება დაგირავებული ანაზრებით და დაგირავებული ძირითადი საშუალებების დისკონტირებული სალიკვიდაციო ღირებულებით, დავალიანების 2.5-წლიანი ამოღების ვადისა და უზრუნველყოფის საგნის საბაზროზე დაბალი ღირებულების (დისკონტის) გამოყენებით. დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის გაკლება ძალიან არსებითია და ჯგუფის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დიდად არის დამოკიდებული უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებაზე.

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, შემცირებული ღირებულებით შეფასების 10%-იანი ზრდა იწვევს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ზრდას 3.91%-ით, რაც შეადგენს 1,914 ლარს, ხოლო 10%-იანი შემცირება იწვევს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შემცირებას 3.57%-ით, რაც შეადგენს 1,744 ლარს (2022 წლის 31 დეკემბერი: შემცირებული ღირებულებით შეფასების 10%-იანი ზრდა იწვევს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ზრდას 1.98%-ით, რაც შეადგენს 1,378 ლარს, ხოლო 10%-იანი შემცირება იწვევს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შემცირებას 1.92%-ით, რაც შეადგენს 1,336 ლარს).

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დავალიანების ამოღების ვადის 10%-ით (სამი თვე) ზრდა იწვევს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ზრდას 7.58%-ით, რაც შეადგენს 3,707 ლარს, ხოლო 10%-ით (სამი თვე) შემცირება იწვევს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შემცირებას 5.99%-ით, რაც შეადგენს 2,932 ლარს (2022 წლის 31 დეკემბერი: დავალიანების ამოღების ვადის 10%-ით (სამი თვე) ზრდა იწვევს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ზრდას 3.83%-ით, რაც შეადგენს 2,712 ლარს, ხოლო 10%-ით შემცირება (სამი თვე) იწვევს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შემცირებას 3.83%-ით, რაც შეადგენს 2,670 ლარს).

დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების მოდელი

დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება წარმოადგენს იმ ფინანსური ინსტრუმენტების მთლიან საბალანსო ღირებულებას, რომლებზეც ხდება გაუფასურების გამოთვლა, და ითვალისწინებს როგორც მომხმარებლის უნარს, გაზარდოს დავალიანების მოცულობა დეფოლტის მოახლოებისას, ისე მის უნარს, დავალიანება ვადაზე ადრე დაფაროს. პირველი სტადიის სესხის შემთხვევაში, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების გამოსათვლელად ჯგუფი აფასებს დეფოლტის შესაძლო მოვლენებს 12 თვის განმავლობაში, რათა გამოიანგარიშოს 12-თვიანი საკრედიტო ზარალი. მეორე და მესამე სტადიების, ასევე შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული ფინანსური აქტივების შემთხვევაში, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების შეფასება ხდება ინსტრუმენტის არსებობის ვადის განმავლობაში დამდგარი დეფოლტის მოვლენების გათვალისწინებით.

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა

ჯგუფი მუდმივად აკონტროლებს ყველა აქტივს, რომლებზეც მოსალოდნელია საკრედიტო ზარალი. იმის დასადგენად, ინსტრუმენტს ან ინსტრუმენტების პორტფელს ეხება თუ არა 12-თვიანი საკრედიტო ზარალი ან აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, ჯგუფი აფასებს, მნიშვნელოვნად ხომ არ არის გაზრდილი საკრედიტო რისკი აქტივის საწყისი აღიარების შემდეგ.

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ჯგუფი ასევე მიმართავს შეფასების მეორად, ხარისხობრივ მეთოდს აქტივის საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის გამოსაწვევად, როგორცაა, მაგალითად, მომხმარებლის/სესხის შეყვანა საყურადღებო სიაში ან ანგარიშის რესტრუქტურისა და კრედიტუნარიანობის გამომწვევი მოვლენის დადგომის გამო. საკრედიტო რეიტინგში ცვლილებების მიუხედავად, თუ ხელშეკრულებით გათვალისწინებული გადახდები 30 დღეზე მეტი ხნითაა ვადაგადაცილებული, ითვლება, რომ საკრედიტო რისკის საწყისი აღიარებიდან მნიშვნელოვნად გაიზარდა.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის კოლექტიურ საფუძველზე შეფასებისას მსგავსი აქტივების ჯგუფისთვის, ჯგუფი იყენებს შეფასების იგივე პრინციპებს იმის განსაზღვრად, ხომ არ ჰქონია ადგილი მნიშვნელოვან ზრდას საკრედიტო რისკში საწყისი აღიარების შემდეგ.

სახაზინო და ბანკთაშორის ურთიერთობები, ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ვასიანი ქაღალდები

ჯგუფის სახაზინო და ბანკთაშორის ურთიერთობები და კონტრაქტები არიან ფინანსური მომსახურების გამწვევი დაწესებულებები, ბანკები. ამ ურთიერთობებისთვის ბანკის რისკის მართვის განყოფილება აანალიზებს საჯაროდ ხელმისაწვდომ ინფორმაციას, როგორცაა ფინანსური ინფორმაცია და სხვა გარე მონაცემები, მაგალითად, საერთაშორისო სარეიტინგო სააგენტოების მიერ მინიჭებული გარე რეიტინგები. ჯგუფის ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხულ საინვესტიციო ვასიანი ქაღალდებში შედის სახაზინო თამასუქები, სახაზინო სერტიფიკატები და კორპორაციული ობლიგაციები. სახაზინო თამასუქები და სახაზინო სერტიფიკატები საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს მიერ არის გამოშვებული, ამიტომ ამ ინსტრუმენტების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება ქვეყნის საკრედიტო რეიტინგის საფუძველზე ხდება. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება კორპორაციული ობლიგაციების შემთხვევაში ეყრდნობა საერთაშორისო სააგენტოების მიერ მინიჭებულ საკრედიტო რეიტინგებს.

კორპორაციული სესხები

კორპორაციული სესხების შემთხვევაში, მსესხებლებს აფასებენ ჯგუფის საკრედიტო რისკის განყოფილების სპეციალისტები. საკრედიტო რისკის შეფასება ითვალისწინებს სხვადასხვა ისტორიულ, მიმდინარე და საპროგნოზო ინფორმაციას, როგორცაა:

- ▶ ისტორიული ფინანსური ინფორმაცია, მომხმარებლის მიერ მომზადებულ პროგნოზებთან და ბიუჯეტებთან ერთად. ეს ფინანსური ინფორმაცია მოიცავს რეალიზებულ და მოსალოდნელ შედეგებს, გადახდისუნარიანობის, ლიკვიდურობის და სხვა შესაბამის კოეფიციენტებს, რომლებითაც ფასდება მომხმარებლის ფინანსური მდგომარეობა. ზოგიერთი ეს მაჩვენებელი ჩადებულია მომხმარებლებთან შეთანხმების პირობებში და ამიტომ, მეტი ყურადღებით ფასდება;
- ▶ მესამე მხარეებისგან კლიენტების შესახებ მიღებული ნებისმიერი საჯარო ინფორმაცია. ეს გულისხმობს სარეიტინგო სააგენტოების მიერ მინიჭებულ გარე რეიტინგებს, დამოუკიდებელი ანალიტიკოსების ანგარიშებს, საფონდო ბირჟაზე რეგისტრირებული ობლიგაციების ფასებს, პრესრელიზებს და სტატიებს;
- ▶ ნებისმიერი მაკროეკონომიკური ან გეოპოლიტიკური ინფორმაცია, მაგალითად, მშპ-ის ზრდა, რომელიც აქტუალურია კონკრეტული დარგისთვის და გეოგრაფიული სეგმენტებისთვის, რომლებშიც კლიენტი ეწევა საქმიანობას;
- ▶ ნებისმიერი სხვა ობიექტური და გადამოწმებადი ინფორმაცია კლიენტის მმართველობის ხარისხისა და უნარების შესახებ, რაც განსაზღვრავს კომპანიის საქმიანობას.

საცალო დაკრედიტება

საცალო სესხების შემთხვევაში, მსესხებლებს აფასებენ ჯგუფის საკრედიტო რისკის განყოფილების სპეციალისტები. საკრედიტო რისკის შეფასება ითვალისწინებს სხვადასხვა ისტორიულ, მიმდინარე და საპროგნოზო ინფორმაციას, როგორცაა:

- ▶ ისტორიული ფინანსური ინფორმაცია პროგნოზირებულ ყოველთვიურ ფულად ნაკადებთან ერთად. ეს ფინანსური ინფორმაცია მოიცავს რეალიზებულ და მოსალოდნელ შედეგებს და ყველა სხვა რელევანტურ კოეფიციენტს (ანუ სესხის მომსახურების კოეფიციენტი, ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში), რომლებითაც ფასდება მომხმარებლის ფინანსური მდგომარეობა;
- ▶ მესამე მხარეებისგან კლიენტების შესახებ მიღებული ნებისმიერი საჯარო ინფორმაცია.
- ▶ ნებისმიერი სხვა ობიექტური და გადამოწმებადი ინფორმაცია იმის შესახებ, თუ რამდენად შეუძლია კლიენტს მომავალში ფულადი ნაკადების მიღება.

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

კოლექტიურად შეფასებული ფინანსური აქტივების დაჯგუფება

ჯგუფი ქვემოთ მოყვანილ ფაქტორებზე დაყრდნობით ან კოლექტიურად, ან ინდივიდუალურად გამოითვლის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს.

აქტივების ის კლასები, რომლებისთვისაც ჯგუფი მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს ინდივიდუალურად გამოითვლის მოიცავს 1-ელი სტადიის კრედიტს, რომელიც აღემატება პირველადი კაპიტალის 1%-ს და მე-2 სტადიის, მე-3 სტადიის და შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული სტადიის კრედიტებს, რომლებიც აღემატება პირველადი კაპიტალის 0.5%-ს.

ჯგუფი მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს ყველა სხვა აქტივის კლასებისთვის გამოითვლის კოლექტიურად.

ჯგუფი ამ სესხებს აჯგუფებს უფრო მომცრო ერთგვაროვან პორტფელებად, სესხების შიდა და გარე მახასიათებლების ერთობლიობის საფუძველზე, მაგალითად, გადაცილებული ვადების, პროდუქტის ტიპის ან მსესხებლის საოპერაციო სეგმენტის მიხედვით.

რისკის ჭარბი კონცენტრაცია

კონცენტრაცია წარმოიქმნება, როდესაც მთელი რიგი მონაწილე მხარეები ჩართულნი არიან ანალოგიურ საქმიანობებში, ერთსა და იმავე გეოგრაფიულ ერთეულში საქმიანობენ, ან აქვთ მსგავსი ეკონომიკური მახასიათებლები, რის გამოც მათ მიერ სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულების უნარზე ერთნაირად მოქმედებს ეკონომიკური, პოლიტიკური და სხვა პირობების ცვლილებები. კონცენტრაცია მიგვანიშნებს ჯგუფის საქმიანობის მეტ მგრძნობელობაზე იმ გარემოებების მიმართ, რომლებიც ზემოქმედებას ახდენენ კონკრეტულ დარგზე ან გეოგრაფიულ მდებარეობაზე. ჯგუფი იყენებს მკაცრ მეთოდოლოგიას უმსხვილესი მსესხებლების კონცენტრაციის შესაფასებლად, რისთვისაც ითვალისწინებს როგორც კონკრეტულ ჯგუფს, ისე იმ სექტორს, რომელშიც ისინი საქმიანობენ.

საპროგნოზო ინფორმაცია და მრავალჯერადი ეკონომიკური სცენარები

თავის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელებში ჯგუფი მთელ რიგ საპროგნოზო ინფორმაციას ეყრდნობა და მათგან იღებს ისეთ ეკონომიკურ მაჩვენებლებს, როგორიცაა:

- ▶ მშპ-ის ზრდა;
- ▶ ინფლაციის ტემპი;
- ▶ ლარი/აშშ დოლარის სავალუტო კურსის ცვლილება.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად გამოყენებული ამოსავალი მონაცემები და მოდელები შეიძლება ყოველთვის არ ასახავდეს ბაზრის ყველა მახასიათებელს კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების თარიღისთვის. ამის მხედველობაში მისაღებად, დროებითი შესწორებების სახით ხდება ხარისხობრივი კორექტირებები ან განახლებები, როდესაც ეს სხვაობები საკმაოდ არსებითია.

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)**

ჯგუფი საპროგნოზო ინფორმაციას იღებს სეზონის და საქსტატის მიერ გამოქვეყნებული წყაროებიდან. ცხრილებში მოცემულია ძირითადი საპროგნოზო ეკონომიკური ცვლადები/დაშვებები, რომლებიც გამოიყენება ეკონომიკურ სცენარებში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად. „მომდევნო წლების“ სვეტში რიცხვები წარმოადგენს გრძელვადიან საშუალო არითმეტიკულს და ამიტომ, 2026 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ყველა სცენარისთვის ერთი და იგივეა.

	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სცენარი	მინიჭებული ალბათობები, %				მომდევნო წლები
მთავარი ფაქტორები			2024	2025	2026	
მშპ-ის ზრდა, %						
	ოპტიმისტური საბაზისო	25%	6.50%	5.50%	5.00%	5.00%
	სცენარი	50%	5.00%	4.50%	5.00%	5.00%
	პესიმისტური	25%	3.00%	4.00%	5.00%	5.00%
აშშ დოლარი/ლარის სავალუტო კურსი						
	ოპტიმისტური საბაზისო	25%	2.64	2.64	2.64	2.64
	სცენარი	50%	2.69	2.69	2.69	2.69
	პესიმისტური	25%	3.09	3.25	3.41	3.41
ინფლაციის ტემპი, %						
	ოპტიმისტური საბაზისო	25%	3.25%	3.00%	3.00%	3.00%
	სცენარი	50%	3.60%	3.10%	3.00%	3.00%
	პესიმისტური	25%	5.00%	4.00%	3.00%	3.00%
	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სცენარი	მინიჭებული ალბათობები, %				მომდევნო წლები
მთავარი ფაქტორები			2023	2024	2025	
მშპ-ის ზრდა, %						
	ოპტიმისტური საბაზისო	25%	6.00%	5.00%	5.00%	5.00%
	სცენარი	50%	4.00%	5.50%	5.00%	5.00%
	პესიმისტური	25%	2.00%	4.00%	5.00%	5.00%
აშშ დოლარი/ლარის სავალუტო კურსი						
	ოპტიმისტური საბაზისო	25%	2.65	2.65	2.65	2.65
	სცენარი	50%	2.70	2.70	2.70	2.70
	პესიმისტური	25%	3.11	2.95	2.80	2.80
ინფლაციის ტემპი, %						
	ოპტიმისტური საბაზისო	25%	5.00%	3.00%	3.00%	3.00%
	სცენარი	50%	5.30%	3.10%	3.00%	3.00%
	პესიმისტური	25%	9.00%	6.00%	3.00%	3.00%

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

პროგნოზირებული ურთიერთდამოკიდებულება ეკონომიკურ მაჩვენებლებსა და დეფოლტის და ზარალის კოეფიციენტებს შორის სესხის პორტფელზე შემუშავდა ბოლო 8 წლის ისტორიული მონაცემების ანალიზის საფუძველზე. ჯგუფის მაკროეკონომიკური მოდელის მიხედვით, არ არსებობს მნიშვნელოვანი დამოკიდებულება მაკროეკონომიკურ ცვლადებსა და სესხის პორტფელის ხარისხს შორის.

საკრედიტო ხარისხი ფინანსური აქტივის კლასების მიხედვით

ცხრილში წარმოდგენილია შიდა და გარე რეიტინგები, რომლებიც გამოიყენება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად და ასევე კავშირი შიდა რეიტინგებსა და საკრედიტო ხარისხის კატეგორიებს შორის, რომლებიც ქვემოთ მოყვანილ ცხრილებშია ასახული:

	<u>შიდა რეიტინგი</u>
მაღალი შეფასება	1
	2
	3
სტანდარტული შეფასება	4
სტანდარტულზე დაბალი შეფასება	5
გაუფასურებული	6

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)**

ქვემოთ მოცემული ცხრილი გვიჩვენებს ფინანსური აქტივების სხვადასხვა კლასის საკრედიტო ხარისხს 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

31 დეკემბერი, 2023 წ.	შენიშვნა	მთლიანი შეფასება	სტანდარ- ტული შეფასება	სტანდარტულ- ზე დაბალი შეფასება	გაუფასუ- რებული	სულ	
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, გარდა ნაღდი ფულის ნაშთისა სალაროში	6	1-ელი სტადია	671,258	-	-	671,258	
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	7	1-ელი სტადია	371,382	-	-	371,382	
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	8	1-ელი სტადია	371,048	294,854	-	1,337	667,239
		მე-2 სტადია	-	-	25,094	-	25,094
		მე-3 სტადია	739	-	1,475	104,456	106,670
		შემენილი ან შექმნილი გაუფასუ- რებული			791	641	1,432
კორპორაციული სესხები		1-ელი სტადია	19,240	10,531	-	-	29,771
		მე-2 სტადია	-	-	1,761	-	1,761
ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები		მე-3 სტადია	-	90	-	1,846	1,936
სავალო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები – ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული	9	1-ელი სტადია	21,894	33,756	-	-	55,650
სავალო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები – სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	9	1-ელი სტადია	7,079	-	-	-	7,079
	13	1-ელი სტადია	116	367	-	-	483
		მე-2 სტადია	-	-	-	-	-
სხვა ფინანსური აქტივები		მე-3 სტადია	-	-	-	509	509
	19	1-ელი სტადია	12,098	12,357	-	170	24,625
		მე-2 სტადია	-	-	5	-	5
		მე-3 სტადია	-	-	-	200	200
სესხების გაცემის ვალდებულება	19	1-ელი სტადია	88,999	47,011	4	-	136,014
		მე-2 სტადია	-	-	-	-	-
		მე-3 სტადია	-	-	-	3,170	3,170
გარანტიები		სტადია	-	-	-	-	-
სულ			1,563,853	398,966	29,130	112,329	2,104,278

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)**

ქვემოთ მოცემული ცხრილი გვიჩვენებს ფინანსური აქტივების სხვადასხვა კლასის საკრედიტო ხარისხს 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

31 დეკემბერი, 2022 წ.	შენიშვნა	მაღალი შეფასება	სტანდარ- ტული შეფასება	სტანდარ- ტულზე დაბალი შეფასება	გაუფასუ- რებული	სულ	
ფულადი სახსრები და მათი ექვივალენტები, გარდა ნაღდი ფულის ნაშთისა სალაროში	6	1-ელი სტადია	426,606	–	–	–	426,606
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	7	1-ელი სტადია	236,949	–	–	–	236,949
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	8	1-ელი სტადია	324,498	223,991	4,632	–	553,121
		მე-2 სტადია	–	8,579	31,393	–	39,972
		მე-3 სტადია	–	–	–	120,251	120,251
		შეძენილი ან შექმნილი					
კორპორაციული სესხები		გაუფასუ- რებული	–	–	–	11,858	11,858
		1-ელი სტადია	16,158	720	2	–	16,880
		მე-2 სტადია	–	–	1,543	–	1,543
ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები		მე-3 სტადია	–	–	–	2,386	2,386
სავალო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები – ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული	9	1-ელი სტადია	21,888	8,033	–	–	29,921
სავალო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები – სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	9	1-ელი სტადია	7,085	–	–	–	7,085
	13	1-ელი სტადია	–	259	–	–	259
		მე-2 სტადია	–	–	–	–	–
სხვა ფინანსური აქტივები		მე-3 სტადია	–	–	–	720	720
	19	1-ელი სტადია	26,118	4,820	–	–	30,938
		მე-2 სტადია	–	–	370	–	370
სესხების გაცემის ვალდებულება		მე-3 სტადია	–	–	–	232	232
	19	1-ელი სტადია	21,499	26,220	–	–	47,719
		მე-2 სტადია	–	–	44	–	44
გარანტიები		მე-3 სტადია	–	–	–	3,185	3,185
სულ			1,080,801	272,622	37,984	138,632	1,530,039

კლიენტებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვის შესახებ უფრო დეტალური ინფორმაციისათვის იხილეთ მე-8 შენიშვნა.

ფინანსური გარანტიები, აკრედიტივები და სასესხო დავალიანება ფასდება და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ანარიცხები გამოითვლება სესხების ანალოგიურად.

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)**

ჯგუფის ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების გეოგრაფიული კონცენტრაცია მოცემულია ქვემოთ:

	2023					2022				
	შენიშვნა	საქართველო	ეგთო	სხვა არა-ეთგო	სულ	საქართველო	ეგთო	სხვა არა-ეთგო	სულ	
აქტივები										
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	6	381,993	316,155	2,178	700,326	393,416	49,373	11,795	454,584	
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	7	368,479	2,768	135	371,382	234,137	2,677	135	236,949	
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	8	809,010	2,748	22,145	833,903	719,606	2,570	23,835	746,011	
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	9	62,897	–	–	62,897	37,174	–	–	37,174	
სხვა ფინანსური აქტივები	13	992	–	–	992	999	–	–	999	
		1,623,371	321,671	24,458	1,969,500	1,385,332	54,620	35,765	1,475,717	
ვალდებულებები										
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		9	–	–	9	6	–	–	6	
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	14	1,535,555	1,655	25,251	1,562,461	839,956	39,925	224,778	1,104,659	
საიჯარო ვალდებულებები	11	7,167	–	–	7,167	1,801	–	–	1,801	
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	13	10,955	–	–	10,955	1,967	–	–	1,967	
სუბორდინირებული ვალი	15	81,058	–	–	81,058	81,550	–	–	81,550	
		1,634,744	1,655	25,251	1,661,650	925,280	39,925	224,778	1,189,983	
წმინდა აქტივები/ (ვალდებულებები)		(11,373)	320,016	(793)	307,850	460,052	14,695	(189,013)	285,734	

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)

სადაზღვევო რისკის მართვა

სადაზღვევო ხელშეკრულების რისკი არის სადაზღვევო შემთხვევის დადგომის რისკი, რომელიც მოიცავს რისკის მოცულობისა და საანგარიშგებო პერიოდის რისკებს. ჯგუფის მთავარი რისკი ამ შემთხვევაში ისაა, რომ ფაქტობრივი ზარალის ოდენობამ და დაზღვევის თანხამ შეიძლება გადააჭარბოს სადაზღვევო ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებას. ეს იმითაა გამოწვეული, რომ ზარალების სიხშირე და მათი მოცულობა შეიძლება უფრო მეტი იყოს, ვიდრე ზარალის ანაზღაურების თავდაპირველად შეფასებული ვალდებულება.

რისკების განეიტრალების მიზნით ჯგუფი ახდენს სადაზღვევო ხელშეკრულებების პორტფელის დივერსიფიკაციას, რითაც ამცირებს პორტფელზე არარეგულარული უარყოფითი შედეგების გავლენის რისკს. რისკების განეიტრალება ასევე შესაძლებელი ხდება ანდერაიტინგის სტრატეგიის სწორად შერჩევით და განხორციელებით, ასევე გადაზღვევის ხელშეკრულებების გამოყენებით. ანდერაიტინგის ფარგლებში ხდება პორტფელის მგრძნობელობის ანალიზი, რაზეც მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს პოლისების ზარალიანობის მაჩვენებელი. ამის გათვალისწინებით, კომპანია ადგენს ანდერაიტინგის დირექტივებს და შეზღუდვებს, რათა განსაზღვროს, რა ტიპის რისკების და შეზღუდვების მიღება არის შესაძლებელი. ზემოაღნიშნული შეზღუდვების მონიტორინგი მუდმივად ხდება.

ჯგუფს სადაზღვევო პაკეტებში შედის სამედიცინო, სიცოცხლის, ქონების, ტვირთის, საგზაო და საჰაერო სატრანსპორტო საშუალებების, უბედური შემთხვევისგან დაზღვევის, სამოგზაურო, იურიდიული პასუხისმგებლობის და მესამე მხარის მიმართ პასუხისმგებლობის დაზღვევა. ზოგადად, ასეთი ტიპის დაზღვევებს 12-თვიანი ვადა აქვს.

ჯგუფი ასევე იყენებს ზარალის მართვისა და კორექტირების პოლიტიკას, რათა შეამციროს მომავალი არარეგულარული მოვლენების უარყოფითი გავლენა თავის საქმიანობაზე და ზღუდავს რისკის დონეს მაქსიმალური ზარალის ლიმიტის დაწესებით გარკვეული ხელშეკრულებებისთვის, ასევე გადაზღვევის მექანიზმების გამოყენებით, რათა შეამციროს კატასტროფულ მოვლენებთან დაკავშირებული რისკი.

ჯგუფის ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ბიზნესის მოკლევადიანი ხასიათის გამო, სადაზღვევო პორტფელი ძირითადად მგრძნობიარეა მოსალოდნელი ზარალიანობის კოეფიციენტის მერყეობის მიმართ. სხვა ფაქტორებთან ერთად კომპანიის ფაქტობრივი მოგება-ზარალის კოეფიციენტის გათვალისწინებაც ხდება მომავალში სადაზღვევო ტარიფის განსაზღვრისთვის.

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა

ლიკვიდურობის რისკი ნიშნავს იმას, რომ ჯგუფმა ვერ შეძლოს ნორმალურ და სტრესულ ვითარებაში წარმოშობილი ფინანსური ვალდებულებების დროულად დაფარვა.

ლიკვიდურობის რისკებს ყოველთვიურად აკონტროლებს აქტივ-პასივების კომიტეტი ვადიანობის ანალიზის მეშვეობით და განსაზღვრავს ჯგუფის სტრატეგიას მომდევნო ფინანსური პერიოდისთვის. არსებული ლიკვიდურობა იმართება სახაზინო განყოფილების მიერ, რომელიც გარიგებებს აწარმოებს ფულად ბაზრებზე არსებული ლიკვიდურობის მხარდასაჭერად და ფულადი ნაკადების ოპტიმიზაციისთვის.

ლიკვიდურობის რისკის სამართავად, ჯგუფი ახორციელებს ყოველდღიურ მონიტორინგს კლიენტებსა და საბანკო ოპერაციებზე მომავალში მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების მოძრაობის შეფასებით, რაც აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის განუყოფელი ნაწილია. დირექტორთა საბჭო აწესებს ლიმიტს ვადამოსული სახსრების მინიმალურ წილზე, რომლის ანაზღაურებაც შესაძლებელია და ბანკთაშორისი და სხვა ნასესხები სახსრების მინიმალურ ოდენობაზე, რომლებიც ხელმისაწვდომი უნდა იყოს ანაზღაურებიდან გატანების უზრუნველსაყოფად, მოთხოვნის გაუთვალისწინებელი დონის შემთხვევაში.

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)**ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)**

ჯგუფი აფასებს და ზედამხედველობს ლიკვიდურობის პოზიციას ცალკე აღებული კოეფიციენტების მიხედვით, რომლებიც დაწესებულია საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ, ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტისა და წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტის ჩათვლით. ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი გამოითვლება ლარისთვის, უცხოური ვალუტისთვის და ორივესთვის ერთობლივად. მინიმალური სავალდებულო განაკვეთებია: ლარში სავალდებულოა მინიმუმ 75% ან მეტი, აშშ დოლარისთვის – 100% და იგივე განაკვეთი საერთო კოეფიციენტისთვის. 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტები იყო:

	2023, %			2022, %		
	ლარი	უცხოური ვალუტა	სულ	ლარი	უცხოური ვალუტა	სულ
ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი (მთლიანი ლიკვიდური აქტივები / წმინდა ფულადი ნაკადები)	203%	132%	140%	314%	157%	172%

წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი აფასებს ჯგუფისთვის ხელმისაწვდომ სტაბილურ დაფინანსებას და სავალდებულო სტაბილურ დაფინანსებას. კოეფიციენტის მინიმალური სავალდებულო ოდენობა, განურჩევლად ვალუტისა, არის 100%. 31 დეკემბრის მდგომარეობით, წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტები იყო:

2023 ფინანსური წლის ბოლოსთვის, ფასს–ის მიხედვით გამოთვლილი კოეფიციენტი ასე გამოიყურებოდა:

	2023, %	2022, %
წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი (ხელმისაწვდომი სტაბილური დაფინანსება / სავალდებულო სტაბილური დაფინანსება)	205%	187%

ანგარიშგების ადგილობრივი სტანდარტებიდან ფასს–ზე გადასვლასთან დაკავშირებული მარეგულირებლის მოთხოვნებში შესული ცვლილებების გამო, 2023 წელი წარმოდგენილია ფასს–ის მიხედვით, ხოლო 2022 წელი – ანგარიშგების იმ სტანდარტების მიხედვით, რომლებიც მარეგულირებლის სავალდებულო მოთხოვნებს წარმოადგენდა 2022 წლის ბოლოსთვის.

ფინანსური ვალდებულებების ანალიზი დარჩენილი სახელშეკრულებო ვადების მიხედვით

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში შეჯამებულია 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჯგუფის ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებების მიხედვით. დაფარვები, რომლებიც ექვემდებარება შეტყობინებას, აღრიცხულია იმგვარად, თითქოს შეტყობინება დაუყოვნებლივ მოხდა. თუმცა ჯგუფი მოელის, რომ მომხმარებელთა უმრავლესობა დაფარვას იმაზე ადრე არ მოითხოვს, ვიდრე ეს ჯგუფს მოეთხოვება. ცხრილი არ ასახავს მოსალოდნელ ფულად ნაკადებს, რომლებიც გაწერილია ჯგუფის დეპოზიტების ფლობის ისტორიაში. გარდა ამისა, ცხრილი არ ასახავს უვადო ანუიტეტის მქონე სუბორდინირებული ვალის ფულად ნაკადებს, რომელთა ნაშთია 48,785 ლარი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2022 წლის 31 დეკემბერი: 49,126 ლარი), ხოლო ძირითადი თანხაა 48,768 ლარი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2022 წ.: 49,109 ლარი) (მე–15 შენიშვნა). ამ ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადები, როგორც მოსალოდნელია, იქნება მხოლოდ პროცენტის ყოველთვიური გადახდა. პროცენტის გადახდები 2023 წლის განმავლობაში 3,902 ლარს შეადგენდა (2022 წ.: 4,330 ლარი).

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)

<i>2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>	<i>3 თვეზე ნაკლები</i>	<i>3-დან 12 თვემდე</i>	<i>1-დან 5 წლამდე</i>	<i>5 წელზე მეტი</i>	<i>სულ</i>
ფინანსური ვალდებულებები					
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	9	–	–	–	9
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	911,761	321,014	346,348	10,131	1,589,254
საიჯარო ვალდებულებები	521	1,563	6,963	–	9,047
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	10,955	–	–	–	10,955
სუბორდინირებული ვალი	444	1,331	37,524	–	39,299
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	923,690	323,908	390,835	10,131	1,648,564
<i>2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>	<i>3 თვეზე ნაკლები</i>	<i>3-დან 12 თვემდე</i>	<i>1-დან 5 წლამდე</i>	<i>5 წელზე მეტი</i>	<i>სულ</i>
ფინანსური ვალდებულებები					
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	6	–	–	–	6
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	584,338	234,393	268,937	39,659	1,127,327
საიჯარო ვალდებულებები	449	1,347	87	–	1,883
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	1,967	–	–	–	1,967
სუბორდინირებული ვალი	446	1,337	25,874	13,751	41,408
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	587,206	237,077	294,898	53,410	1,172,591

ქვემოთ მოცემული ცხრილი გვიჩვენებს სახელშეკრულებო ვადის ამოწურვას ჯგუფის პირობითი ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის მიხედვით. თითოეული გამოუყენებელი სესხი და გარანტია შესაძლებელია გამოყენებულ იქნას 3 თვეზე ნაკლებ პერიოდში.

	<i>შენიშვნა</i>	<i>3 თვეზე ნაკლები</i>	<i>3-დან 12 თვემდე</i>	<i>1-დან 5 წლამდე</i>	<i>5 წელზე მეტი</i>	<i>სულ</i>
2023 წ.	19	31,564	44,442	86,902	1,371	164,279
2022	19	39,436	21,129	20,101	2,023	82,689

ჯგუფის ვარაუდით, შესაძლოა ყველა პირობითი ვალდებულება ან უზრუნველყოფა არ იქნას გამოყენებული ვალდებულებების ვადის ამოწურვამდე. ვადიანობის ანალიზი არ ასახავს მიმდინარე ანგარიშების ისტორიულ სტაბილურობას. მათ ლიკვიდაციას წარსულში უფრო მეტი დრო სჭირდებოდა, ვიდრე ეს ცხრილშია ნაჩვენები. ეს ნაშთები ზედა ცხრილებში გათვალისწინებულია სამ თვეზე ნაკლებ პერიოდში გადასახდელ თანხებში.

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საბაზრო რისკი**

საბაზრო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების მოძრაობა ან სამართლიანი ღირებულება შეიცვლება ისეთი საბაზრო ცვლილებების შედეგად, როგორიცაა საპროცენტო განაკვეთები, უცხოური ვალუტის კურსი და კაპიტალის ფასები.

სავალუტო რისკი

სავალუტო რისკი წარმოიშობა მაშინ, როდესაც სავალუტო კურსის ცვლილებამ შესაძლოა გავლენა იქონიოს ფინანსური ინსტრუმენტების ღირებულებაზე. ჯგუფს სებ-ის დირექტივების მიხედვით აქვს დაწესებული ლიმიტები სავალუტო პოზიციებზე. პოზიციების კონტროლი წარმოებს ყოველდღიურად.

ქვედა ცხრილებში მოცემულია ვალუტები, რომლებშიც ჯგუფს მნიშვნელოვანი რისკი ჰქონდა 31 დეკემბრის მდგომარეობით თავის ფულად აქტივებსა და ვალდებულებებზე. ანალიზი გამოითვლის ლართან მიმართებით სავალუტო კურსის გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელი ცვლილების ეფექტს მოგება-ზარალის ანგარიშგებაზე, თუ ყველა დანარჩენი ცვლადი მუდმივია. კაპიტალზე ეფექტი არ განსხვავდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაზე ეფექტისგან. ცხრილში უარყოფითი მაჩვენებელი ასახავს პოტენციურ წმინდა შემცირებას მოგება-ზარალის ან საკუთარი კაპიტალის ანგარიშგებაში, ხოლო დადებითი მაჩვენებელი ასახავს წმინდა პოტენციურ ზრდას.

ვალუტა	სავალუტო კურსის ცვლილება, 2023 წ.	ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე, 2023 წ.	სავალუტო კურსის ცვლილება, 2022 წ.	ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე, 2022 წ.
აშშ დოლარი	20%/(20%)	3,173/(3,173)	20%/(20%)	7,093/(7,093)
ევრო	20%/(20%)	47/(47)	20%/(20%)	156/(156)

წინასწარ გადახდის რისკი

წინასწარი გადახდების რისკი წარმოადგენს ჯგუფის ფინანსური ზარალის რისკს, როდესაც ჯგუფის მომხმარებლები ან კონტრაქტები იხდიან, ან თხოულობენ გადახდას მოსალოდნელ პერიოდზე ადრე.

ეფექტი ერთი წლის დასაბეგრ მოგებაზე იმ შემთხვევაში, თუ წლის დასაწყისში წინასწარ უნდა იქნეს გადახდილი გადასახდელი ფინანსური ინსტრუმენტების 10%, ხოლო ყველა სხვა ცვლადი უცვლელია, შემდეგნაირად ჩამოყალიბდება:

	წმინდა საპროცენტო შემოსავლის შემცირება
2023 წ.	8,444
2022	7,340

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოიქმნება შესაძლებლობიდან, რომ საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებები გავლენას იქონიებს ფინანსური ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების მომავალ მოძრაობაზე ან სამართლიან ღირებულებებზე. ქვემოთ მოცემულ ცხრილში ასახულია ჯგუფის მოგება-ზარალის ანგარიშგების მგრძნობელობა საპროცენტო განაკვეთის შესაძლო ცვლილების მიმართ, როდესაც ყველა დანარჩენი ცვლადი მუდმივია.

მოგება-ზარალის ანგარიშგების მგრძნობელობა არის საპროცენტო განაკვეთის ნაგარაუდვეო ცვლილების ეფექტი წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე ერთი წლის მანძილზე, რაც ეფუძნება 31 დეკემბრისთვის ფლობილ ცვლადი განაკვეთის მქონე არასავაჭრო ფინანსურ აქტივებსა და ფინანსურ ვალდებულებებს.

(ათას ლარში)

23. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საპროცენტო განაკვეთის რისკი (გაგრძელება)**

ვალუტა	საბაზისო პუნქტების ზრდა/(შემცირება) 2023 წ.	წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძნობელობა 2023 წ.
ლარი	100/(100)	1,702/(1,702)
ევრო	100/(100)	172/(172)
აშშ დოლარი	100/(100)	1,750/(1,750)

ვალუტა	საბაზისო პუნქტების ზრდა/(შემცირება) 2022 წ.	წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძნობელობა 2022 წ.
ლარი	100/(100)	1,602/(1,602)
ევრო	100/(100)	204/(204)
აშშ დოლარი	100/(100)	824/(204)

საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი წარმოადგენს დანაკარგის რისკს, რომელიც წარმოიქმნება სისტემების მწყობრიდან გამოსვლის, ადამიანური შეცდომის, თაღლითობის ან გარე მიზეზების გამო. როდესაც არ ხორციელდება კონტროლი, საოპერაციო რისკებმა შესაძლოა გამოიწვიოს რეპუტაციის შელახვა, სამართლებრივი ან მარეგულირებელი ზომები ან ფინანსური ზარალი. ჯგუფი ვერ აღმოფხვრის ყველა საოპერაციო რისკს, თუმცა კონტროლის სისტემის მეშვეობით და პოტენციური რისკების მონიტორინგითა და მათზე რეაგირებით, ჯგუფი შეძლებს რისკების ეფექტურ მართვას. კონტროლი გულისხმობს მოვალეობების ეფექტურ გადანაწილებას, წვდომის, ავტორიზაციისა და შეჯერების პროცედურებს, თანამშრომლების განათლებისა და შეფასების პროცესებს და შიდა აუდიტის გამოყენებას.

24. სამართლიანი ღირებულების შეფასება**სამართლიანი ღირებულების იერარქია**

შეფასების ტექნიკის მეშვეობით ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრისა და წარდგენისათვის ჯგუფი შემდეგ იერარქიას იყენებს:

- ▶ დონე 1: ანალოგიური აქტივებისა და ვალდებულებების კოტირებული (არაკორექტირებული) ფასები მოქმედ ბაზარზე;
- ▶ დონე 2: მეთოდი, რომლისთვისაც გამოყენებული ყველა ამოსავალი მონაცემი, რომელიც მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს აღრიცხულ სამართლიან ღირებულებაზე, არის პირდაპირ ან არაპირდაპირ განსაზღვრადი; და
- ▶ დონე 3: მეთოდი, რომლის დროსაც გამოიყენება ამოსავალი მონაცემები, რომლებსაც მნიშვნელოვანი გავლენა აქვთ აღრიცხულ სამართლიან ღირებულებაზე და არ ეყრდნობიან ემპირიულ საბაზრო მონაცემებს.

(ათას ლარში)

24. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)**სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)**

შემდეგ ცხრილში მოცემულია სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ინსტრუმენტების ანალიზი იერარქიული დონეების მიხედვით:

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	სამართლიანი ღირებულების შეფასება:			
	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
აქტივები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზე განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	–	–	854,282	854,282
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	–	56,260	–	56,260
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით – წილობრივი ფასიანი ქაღალდები	–	–	168	168
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით – სავალო ფასიანი ქაღალდები	–	7,079	–	7,079
სამართლიანი ღირებულების შეფასება:				
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზე განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	–	688,188	874,705	1,562,893
სუბორდინირებული ვალი	–	–	55,753	55,753
სამართლიანი ღირებულების შეფასება:				
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
აქტივები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზე განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	–	–	783,809	783,809
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	–	29,433	–	29,433
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით – წილობრივი ფასიანი ქაღალდები	–	–	168	168
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით – სავალო ფასიანი ქაღალდები	–	7,085	–	7,085

(ათას ლარში)

24. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

<i>2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>	<i>სამართლიანი ღირებულების შეფასება, შემდეგის გამოყენებით:</i>			
	<i>დონე 1</i>	<i>დონე 2</i>	<i>დონე 3</i>	<i>სულ</i>
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიანი ღირებულებაზე განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	–	493,181	610,666	1,103,847
სუბორდინირებული ვალი	–	–	54,885	54,885

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება, რომელიც არ აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით

წინამდებარე ცხრილში მოცემულია ჯგუფის იმ ფინანსური ინსტრუმენტების საბალანსო ღირებულებებისა და სამართლიანი ღირებულებების შედარება კატეგორიების მიხედვით, რომლებიც არ აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში. ცხრილში არ არის წარმოდგენილი არაფინანსური აქტივებისა და არაფინანსური ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულებები.

	<i>აუდიარებელი</i>			<i>აუდიარებელი</i>		
	<i>საბალანსო ღირებულება 2023 წ.</i>	<i>სამართლიანი ღირებულება, 2023 წ.</i>	<i>შემოსულობა/ (ზარალი) 2023 წ.</i>	<i>საბალანსო ღირებულება 2022 წ.</i>	<i>სამართლიანი ღირებულება, 2022 წ.</i>	<i>შემოსულობა/ (ზარალი) 2022 წ.</i>
ფინანსური აქტივები						
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	700,326	700,326	–	454,584	454,584	–
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	371,382	371,382	–	236,949	236,949	–
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	833,903	854,282	20,379	746,011	783,809	37,798
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	55,650	56,260	610	29,921	29,433	(488)
სხვა ფინანსური აქტივები	992	992	–	999	999	–
ფინანსური ვალდებულებები						
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	9	9	–	6	6	–
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	1,562,461	1,562,893	(432)	1,104,659	1,103,847	812
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	10,955	10,955	–	1,967	1,967	–
საიჯარო ვალდებულებები	7,167	7,167	–	1,801	1,801	–
სუბორდინირებული ვალი	81,058	55,753	25,305	81,550	54,885	26,665
სამართლიანი ღირებულების მთლიანი აუდიარებელი ცვლილება			45,862			64,787

(ათას ლარში)

24. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

შეფასების მეთოდები და დაშვებები

ქვემოთ მოცემულია მეთოდოლოგია და დაშვებები იმ ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების დასადგენად, რომლებიც არ არის აღრიცხული ფინანსურ ანგარიშგებაში სამართლიანი ღირებულებით.

აქტივები, რომელთა სამართლიანი ღირებულება უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებას

როგორც წესი, იმ ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება, რომლებიც არის ლიკვიდური ან ხასიათდება მოკლე ვადიანობით (სამ თვეზე ნაკლები), უახლოვდება მათ სამართლიან ღირებულებას. ეს დაშვება აგრეთვე ეხება მოთხოვნამდე დეპოზიტებს და შემნახველ ანგარიშებს, რომელთაც არ გააჩნიათ რაიმე კონკრეტული ვადები.

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების, მომხმარებელთა ანაბრების, საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების და მათ წინაშე დავალიანების და სხვა ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების, ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება მომავალი ფულადი ნაკადების დისკონტირებით ანალოგიური პირობების, საკრედიტო რისკის და ვადის მქონე სესხის მიმდინარე განაკვეთების გამოყენებით.

(ათას ლარში)

25. აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია აქტივებისა და ვალდებულებების ანალიზი იმისდა მიხედვით, თუ როდის არის მოსალოდნელი მათი ამოღება ან დაფარვა. ჯგუფის სახელშეკრულებო არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებების შესახებ იხილეთ 23-ე შენიშვნა „რისკის მართვა“.

	2023			2022 წ.		
	ერთი წლის განმავლობაში	ერთ წელზე მეტ ვადაში	სულ	ერთი წლის განმავლობაში	ერთ წელზე მეტ ვადაში	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	700,326	–	700,326	454,584	–	454,584
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	367,551	3,831	371,382	233,240	3,709	236,949
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	461,776	372,127	833,903	388,881	357,130	746,011
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	7,079	55,818	62,897	7,085	30,089	37,174
ძირითადი საშუალებები	–	13,888	13,888	–	12,717	12,717
აქტივის გამოყენების უფლება	–	7,160	7,160	–	1,518	1,518
არამატერიალური აქტივები	–	9,012	9,012	–	5,447	5,447
გადავადებული საგადასახადო აქტივი	–	–	–	–	7	7
გადაზღვევის ხელშეკრულებებით გათვალისწინებული აქტივები	2,685	–	2,685	126	–	126
სხვა აქტივები	1,548	92,531	94,079	2,543	93,456	95,999
სულ	1,540,965	554,367	2,095,332	1,086,459	504,073	1,590,532
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	9	–	9	6	–	6
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	1,224,567	337,894	1,562,461	812,087	292,572	1,104,659
ანარიცხები	178	85	263	138	63	201
მოგების გადასახადის მიმდინარე ვალდებულებები	6,006	–	6,006	4,830	–	4,830
მოგების გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	–	2,137	2,137	–	9,289	9,289
საიჯარო ვალდებულებები	1,297	5,870	7,167	1,717	84	1,801
სუბორდინირებული ვალი	17	81,041	81,058	17	81,533	81,550
სადაზღვევო ხელშეკრულებებით გათვალისწინებული ვალდებულებები	3,360	–	3,360	986	–	986
გადაზღვევის ხელშეკრულებებით გათვალისწინებული ვალდებულებები	307	–	307	132	–	132
სხვა ვალდებულებები	15,825	–	15,825	6,017	–	6,017
სულ	1,251,566	427,027	1,678,593	825,930	383,541	1,209,471
წმინდა	288,399	127,340	416,739	260,529	120,532	381,061

(ათას ლარში)

26. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები

ბასს (IAS) 24-ის „დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები“ მიხედვით, მხარეები ითვლება დაკავშირებულად, თუ ერთ მხარეს აქვს უნარი, გააკონტროლოს მეორე მხარე ან მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს მეორე მხარის ფინანსურ და საოპერაციო გადაწყვეტილებებზე. დაკავშირებული მხარეების ყოველი შესაძლო ურთიერთობის განხილვისას, ყურადღება ექცევა ურთიერთობის შინაარსს და არა მხოლოდ სამართლებრივ ფორმას.

დაკავშირებულმა მხარეებმა შეიძლება დადონ ისეთი გარიგებები, როგორსაც არ დადებდნენ დაუკავშირებელი მხარეები და დაკავშირებულ მხარეებს შორის დადებული გარიგებები შეიძლება არ დაიდოს იმავე პირობებითა და თანხებით, როგორითაც დაიდებოდა გარიგებები დაუკავშირებელ მხარეებს შორის.

დაკავშირებულ მხარეთა ოპერაციების მიმდინარე ნაშთები ასეთია:

2023				
მშობელი საწარმო	საერთო კონტროლს დაექვემდებარე- ბული საწარმოები	სხვა დაკავშირებული მხარეები	უმადლესი რანგის ხელმძღვა- ნელობა	
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, მთლიანი	–	35,858	29,110	448
(მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი)	–	(619)	(466)	(1)
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე სადაზღვევო ხელშეკრულებებით	(25,527)	(24,093)	(400,884)	(406)
გათვალისწინებული ვალდებულებები სხვა აქტივები	–	–	2,676	–
სუბორდინირებული სესხი (მე–15 შენიშვნა)	–	(81,041)	–	–
გაცემული გარანტიები	–	(1,178)	(31)	–
საიჯარო ვალდებულებები	–	(6,225)	(579)	–
2022 წ.				
მშობელი საწარმო	საერთო კონტროლს დაექვემდებარე- ბული საწარმოები	სხვა დაკავშირებული მხარეები	უმადლესი რანგის ხელმძღვა- ნელობა	
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, მთლიანი	–	32,058	28,275	440
(მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი)	–	(165)	(143)	(1)
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე სადაზღვევო ხელშეკრულებებით	(32,994)	(42,121)	(163,447)	(273)
გათვალისწინებული ვალდებულებები სხვა აქტივები	–	–	74	–
სუბორდინირებული სესხი (მე–15 შენიშვნა)	–	(81,550)	–	–
გაცემული გარანტიები	–	(1,278)	(31)	–
საიჯარო ვალდებულებები	–	(1,510)	(195)	–

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სხვა დაკავშირებული მხარეების მომხმარებლების მიმართ ვალდებულებების 99% (2022 წ.: 92%) მოიცავდა 5 მსხვილი დაკავშირებული მხარის მიმდინარე ანგარიშებს.

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სხვა დაკავშირებული მხარეების მომხმარებლების მიმართ ვალდებულებების ვადიანობისა და საპროცენტო განაკვეთის დიაპაზონი არის 0–17 წელი და 0%–11.3%, შესაბამისად (2022: 0–17 წელი და 0%–12.25%). 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დაკავშირებულ მხარეებზე გაცემული სესხების ვადიანობისა და საპროცენტო განაკვეთის დიაპაზონი არის 4 თვიდან 10 წლამდე და 6.5%–14.5%, შესაბამისად (2022: 10 თვიდან 17 წლამდე და 7%–15%).

(ათას ლარში)

26. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

დაკავშირებულ მხარეთა ოპერაციების შედეგად მიღებული შემოსავალი და ხარჯი:

	2023				2022			
	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული		სხვა დაკავშირებული მხარეები	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელის ნელოზა	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული		სხვა დაკავშირებული მხარეები	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელის ნელოზა
საპროცენტო შემოსავალი მომხმარებლებზე გაცემული სესხებიდან მომხმარებლების წინაშე ვალდებულებების საპროცენტო ხარჯი	(513)	(75)	(1,596)	(5)	–	(72)	(752)	(4)
სუბორდინირებული ვალის საპროცენტო ხარჯი	–	(5,637)	–	–	–	(6,254)	–	–
ქველმოქმედება და სპონსორობაზე სადაზღვევო ამონაგები	(9,500)	–	–	–	(7,700)	–	(203)	–
სადაზღვევო ამონაგები	–	–	1,122	–	–	–	1,157	–
სადაზღვევო მომსახურების ხარჯები	–	–	(242)	–	–	–	(197)	–
შემოსავალი საზღაურიდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან	5	98	111	1	1	117	136	1
საკომისიო ხარჯი	–	(4)	(2)	–	–	(5)	(2)	–
სხვა შემოსავალი	–	–	92	–	–	–	(153)	–
სხვა ხარჯები	–	–	(203)	–	–	–	(203)	–
საპროცენტო ხარჯი საიჯარო ვალდებულებებზე	–	(80)	–	–	–	(207)	(27)	–

უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის ანაზღაურება ასე გამოიყურება:

	2023	2022
ხელფასები და სხვა მოკლევადიანი სარგებელი	2,540	2,049

2023 წლის და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა წარმოდგენილი იყო 11 და 11 წევრით, შესაბამისად, და შედგებოდა ჯგუფის სამეთვალყურეო საბჭოს, დირექტორთა საბჭოსა და ჯგუფის სხვა აღმასრულებელი პირებისგან.

27. კაპიტალის ადეკვატურობა

ჯგუფი ინარჩუნებს და აქტიურად განაგებს კაპიტალის ბაზას ბიზნესთან დაკავშირებული რისკების მართვის მიზნით. ჯგუფის კაპიტალის ადეკვატურობის შემოწმება ხდება სხვადასხვა კრიტერიუმებით, მათ შორის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი კოეფიციენტების მიხედვით.

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში, ბანკი და ჯგუფი სრულად აკმაყოფილებდნენ ყველა გარე კაპიტალის მოთხოვნას.

ჯგუფის კაპიტალის მართვის უპირველესი მიზანია ჯგუფის შესაბამისობის უზრუნველყოფა სებ-ის მიერ დადგენილ კაპიტალის მოთხოვნებთან და ჯანსაღი კაპიტალის კოეფიციენტების შენარჩუნება წარმატებული ბიზნესის წარმოებისა და აქციონერთათვის მაქსიმალური ღირებულების შექმნის უზრუნველსაყოფად.

27 კაპიტალის ადეკვატურობა (გაგრძელება)

ჯგუფი მართავს კაპიტალის სტრუქტურას და შეაქვს შესწორებები ეკონომიკური სიტუაციის და რისკის ფაქტორების გათვალისწინებით. კაპიტალის სტრუქტურის შენარჩუნების ან დაკორექტირების მიზნით, ჯგუფმა შესაძლებელია შეცვალოს აქციონერებისათვის გადახდილი დივიდენდების მოცულობა, უკან დაუბრუნოს კაპიტალი აქციონერებს ან გაზარდოს კაპიტალი აქციების გამოშვების გზით. წინა წლების მიზნები, სტრატეგია და პროცესები არ შეცვლილა.

სებ-ის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი

საზედამხედველო კაპიტალი შედგება ძირითადი პირველადი კაპიტალისაგან, რომელიც, შედგება აქციებისაგან, სარეზერვო ფონდისა და გაუნაწილებელი მოგებისაგან, მინუს ბანკის სააქციო კაპიტალში ასახული აქტივების გადაფასების რეზერვიდან გადატანილი თანხა და არამატერიალური აქტივები. საზედამხედველო კაპიტალის მეორე კომპონენტი დამატებითი პირველადი კაპიტალია, სადაც შედის უვადო სუბორდინირებული სესხები და მეორადი კაპიტალი, მათ შორის საერთო რეზერვები (არაუმეტეს რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების 1.25%-ისა) და სუბორდინირებული გრძელვადიანი ვალი.

2017 წლის დეკემბერში სებ-მა ცვლილებები შეიტანა რეგულაციებში კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნებთან დაკავშირებით, მათ შორის კომერციული ბანკების კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნების შესახებ დებულებაში, და შემოიღო კონტრციკლური ბუფერის განაკვეთის განსაზღვრის, სისტემური მნიშვნელობის კომერციული ბანკების განსაზღვრისა და მათთვის სისტემურობის ბუფერის დაწესების ახალი მოთხოვნები, ასევე პილარ 2-ის ფარგლებში კომერციული ბანკების კაპიტალის დამატებითი ბუფერების განსაზღვრის წესი.

2023 წლის 1 იანვრიდან სებ-ის რეგულაციები ეყრდნობა ფასს-ს რეგულირების მიზნებისთვის. 2023 წელს სებ-მა კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნებს დაამატა ახალი ბუფერი – საკრედიტო რისკის კორექტირების ბუფერი.

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სებ ბანკისგან მოითხოვს მთლიანი საზედამხედველო კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტის, პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტების და ძირითადი პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტის შენარჩუნებას მინიმუმ 25.66%-ზე, 21.14%-ზე და 17.73%-ზე, შესაბამისად, რომლებიც ფასს-ის მიხედვით უნდა გამოითვალოს. (2022 წლის დეკემბერი: საზედამხედველო კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი, პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი და ძირითადი პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი 19.67%-ის, 14.23%-ის და 11.29%-ის ოდენობით, შესაბამისად, რომლებიც გამოითვლებოდა 2022 წლის ბოლოსთვის ძალაში მყოფი მარეგულირებლის მოთხოვნების საფუძველზე).

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები ბანკის ანგარიშების მიხედვით, რომლებიც მომზადდა ფასს-ის შესაბამისად და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები გამოთვლილი და მომზადებულია სებ-ის სააღრიცხვო წესების და კაპიტალის ადეკვატურობის ჩარჩოს შესაბამისად, რომელიც 2022 წლის ბოლოსთვის მარეგულირებლის მოთხოვნას წარმოადგენდა.

	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
ძირითადი პირველადი კაპიტალი	376,292	234,253
დამატებითი პირველადი კაპიტალი	74,532	72,954
პირველადი კაპიტალი	450,824	307,207
სუბორდინირებული ვალი	22,053	28,641
სესხებზე შესაძლო დანაკარგების ზოგადი რეზერვი (რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების 1.25%-მდე)	–	10,687
მეორადი კაპიტალი	22,053	39,328
სულ საზედამხედველო კაპიტალი	472,877	346,535
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები	1,709,985	1,404,710
ძირითადი პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	22.01%	16.68%
პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	26.36%	21.87%
სულ საზედამხედველო კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	27.65%	24.67%

2023 წლის და 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლების განმავლობაში, ბანკი სრულად აკმაყოფილებდა ყველა გარე კაპიტალის მოთხოვნას.

ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებული ანგარიში

სს „ბანკი ქართუს“ აქციონერსა და სამეთვალყურეო საბჭოს

ჩვენ აუდიტირებულ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე 2024 წლის 10 მაისს გაცემულ დასკვნაში გამოვთქვით არამოდიფიცირებული აუდიტორული მოსაზრება. აუდიტირებული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება არ ასახავს აუდიტირებულ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ჩვენ მიერ გაცემული დასკვნის თარიღის შემდეგ მომხდარი მოვლენების შედეგებს. ჩვენ არ ჩავვიტარებთ მმართველობის ანგარიშგებაში ასახული იმ მოვლენების შედეგების აუდიტი, რომლებიც დადგა ჩვენ მიერ აუდიტირებულ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე გაცემული აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ჩვენი აზრით, რომელიც ეყრდნობა აუდიტის ფარგლებში ჩატარებულ სამუშაოებს:

- ▶ მმართველობის ანგარიშგებაში ასახული იმავე ფინანსური წლის ინფორმაცია, რომლისთვისაც მომზადდა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება, შესაბამისობაშია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან; და
- ▶ მმართველობის ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია აკმაყოფილებს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლისა და შესაბამისი ნორმატიული აქტების მოთხოვნებს.

რუსლან ხოროშვილი (SARAS-A-615243)

შპს „იუაის“ სახელით (SARAS-F-855308)

2024 წლის 23 მაისი

თბილისი, საქართველო

სს „ბანკი ქართუ“

კონსოლიდირებული მმართველობის ანგარიშგება

საქმიანობის მიმოხილვა

(2023 წლის 31 დეკემბრით დამთავრებული წლისათვის)

2024 წელი

სარჩევი

ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობის ანგარიში 2023 წლის 31 დეკემბრით დამთავრებული წლისათვის წარმოდგენილი მმართველობის ანგარიშგების მომზადებასა და წარდგენაზე.....	3
დამოუკიდებელი მარწმუნებელი ანგარიში.....	4
1. შესავალი	4
2. საქმიანობის მდგომარეობის აღწერა.....	4
2.1 ქართუ ჯგუფში შემავალი კომპანიები	7
3. განვითარების გეგმები	9
4. ინფორმაცია ფილიალების საქმიანობის შესახებ	10
5. საქმიანობის ძირითადი ფინანსური და არაფინანსური მაჩვენებლები.....	10
5.1 კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები.....	11
5.2 ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი.....	11
5.3 ფინანსური მაჩვენებლების დინამიკა (ფასს-ის მიხედვით).....	12
5.4 საქმიანობის ძირითადი არაფინანსური მაჩვენებლები	12
6. ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები.....	12
6.1 რისკების მართვის პოლიტიკა და მიზნები.....	12
6.2 საკრედიტო რისკები და მისი მართვის მექანიზმები	15
6.3 სავალუტო რისკები და მისი მართვის მექანიზმები.....	16
6.4 საპროცენტო რისკები და მისი მართვის მექანიზმები	17
6.5 საოპერაციო რისკები და მისი მართვის მექანიზმები	17
6.6 ლიკვიდობის რისკები და მისი მართვის მექანიზმები	18
6.7 სხვა არაფინანსური რისკები	18
6.8 გარემოსდაცვითი, სოციალური და მმართველობითი (ESG) რისკების მართვა	19

ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობის ანგარიში 2023 წლის 31 დეკემბრით დამთავრებული წლისათვის წარმოდგენილი მმართველობის ანგარიშგების მომზადებასა და წარდგენაზე

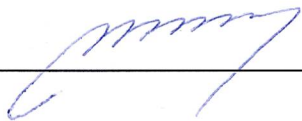
ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია მმართველობის ანგარიშგების მომზადებასა და წარდგენაზე ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი მმართველობის ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია:

- მმართველობის ანგარიშგებაში ინფორმაციის სრულყოფილად წარდგენაზე ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის შესაბამისად
- მმართველობის ანგარიშგების მომზადებაზე შესაბამისი მარეგულირებელი ნორმატიული აქტების მიხედვით.
- აგრეთვე, მმართველობის ანგარიშგებაში წარდგენილი ინფორმაციის თანხვედნილობაზე აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან.

2023 წლის 31 დეკემბრით დამთავრებული წლისათვის წარმოდგენილი მმართველობის ანგარიშგება დირექტორთა საბჭოს მიერ დამტკიცებულია გამოსაშვებად 2024 წლის 13 მაისს.

სააქციო საზოგადოება ბანკი ქართუს დირექტორატის სახელით:

ფინანსური დირექტორი

გივი ლებანიძე

23 მაისი 2024

თბილისი, საქართველო

ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობის ანგარიში 2023 წლის 31 დეკემბრით დამთავრებული წლისათვის წარმოდგენილი მმართველობის ანგარიშგების მომზადებასა და წარდგენაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია მმართველობის ანგარიშგების მომზადებასა და წარდგენაზე ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი მმართველობის ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია:

- მმართველობის ანგარიშგებაში ინფორმაციის სრულყოფილად წარდგენაზე ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის შესაბამისად
- მმართველობის ანგარიშგების მომზადებაზე შესაბამისი მარეგულირებელი ნორმატიული აქტების მიხედვით.
- აგრეთვე, მმართველობის ანგარიშგებაში წარდგენილი ინფორმაციის თანხვედნილობაზე აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან.

2023 წლის 31 დეკემბრით დამთავრებული წლისათვის წარმოდგენილი მმართველობის ანგარიშგება დირექტორთა საბჭოს მიერ დამტკიცებულია გამოსაშვებად 2024 წლის 13 მაისს.

სააქციო საზოგადოება ბანკი ქართუს დირექტორატის სახელით:

ფინანსური დირექტორი

გივი ლებანიძე

23 მაისი 2024

თბილისი, საქართველო

1. შესავალი

სააქციო საზოგადოება ბანკი ქართუ („ჯგუფი“) 25 წელზე მეტია წარმატებულად ოპერირებს ფინანსურ ბაზარზე. დაარსების დღიდან აფინანსებს პროექტებს, რომლებიც მიმართულია საქართველოს ეკონომიკის განვითარებაზე, ადგილობრივი წარმოების ხელშეწყობასა და იმპორტშემცვლელი და ექსპორტზე ორიენტირებული წარმოების დაფინანსებაზე.

საერთაშორისო სარეიტინგო კომპანია „S&P Global Rating“-ის მიერ ჩატარებული კვლევის შედეგად, სს „ბანკ ქართუს“ მინიჭებული აქვს ემიტენტის საკრედიტო რეიტინგი (Issuer Credit Rating) „B/B სტაბილური პერსპექტივა“, რაც მისი სიძლიერისა და სტაბილურად განვითარების შესაძლებლობების თვალსაჩინო მაგალითია.

ჯგუფი მტკიცედ იცავს მდგრადი განვითარების სტრატეგიას, რომლის მიზანია ქვეყნის მასშტაბით ბიზნეს სექტორის აქტიური მხარდაჭერა და, შესაბამისად, საქართველოს ეკონომიკის განვითარებაში ღირსეული წვლილის შეტანა.

2. საქმიანობის მდგომარეობის აღწერა

ჯგუფის ძირითად საქმიანობას წარმოადგენს საბანკო კომერციული საქმიანობა, სესხებისა და გარანტიების გაცემა, ოპერაციები ფასიანი ქაღალდებით, უცხოური ვალუტით, აგრეთვე დეპოზიტების მოზიდვა.

ბანკი ქართუ არის გამორჩეული საფინანსო ინსტიტუტი, რომელიც:

- დაკომპლექტებულია მაღალკვალიფიციური და მოტივირებული კადრებით;
- განსაკუთრებული წვლილის შემტანია ქვეყნის ეკონომიკის ზრდასა და ბიზნესის განვითარებაში;
- სტაბილურად ზრდის საკუთარ ღირებულებებს როგორც აქციონერის, ასევე, კლიენტებისათვის, რაც დადებითად მოქმედებს, ქვეყნის მოსახლეობის ცხოვრების დონის ამაღლებაზე.

ბანკი სთავაზობს თავის მომხმარებლებს შემდეგ საკრედიტო პროგრამებს:

- იმპორტშემცვლელი წარმოება;
- ქსელური ბიზნესის განვითარება;
- მცირე და საშუალო ბიზნესის განვითარება;
- ექსპორტ-იმპორტის სავაჭრო ოპერაციების ხელშეწყობა.

ბანკი ბაზარზე არსებულ 15 კომერციულ ბანკს შორის 2023 წლის მონაცემებით ფასს-ით სულ კაპიტალის მოცულობით მეხუთე ადგილზეა, სულ აქტივებით მეექვსე ადგილზეა, ხოლო საზედამხებდველო კაპიტალის მოცულობით მეოთხე ადგილზეა.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში შეჯამებულია 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კლიენტებზე გაცემული სესხების სექტორული ანალიზი შესაძლო დანაკარგის რეზერვის გარეშე:

ანალიზი სექტორების მიხედვით 31.12.2023 (1,000 ლარი)	სულ კლიენტებზე გაცემული სესხები	%
ვაჭრობა და მომსახურება	295,139	33.43%
წარმოება	288,418	32.67%
მშენებლობა	181,237	20.53%
სოფლის მეურნეობა	46,127	5.22%
ფიზიკური პირები	34,338	3.89%
ტრანსპორტი და კომუნიკაცია	558	0.06%
ენერგეტიკა	137	0.02%
სხვა	36,864	4.18%
სულ	882,818	

დღეისათვის ვაჭრობა და მომსახურება უმსხვილესი სექტორია ჯგუფის საკრედიტო პორტფელში.

ჯგუფი, ასევე, აქტიურად არის ჩაბმული სახელმწიფოს მიერ ინიცირებულ პროექტებში:

„შელავათიანი აგროკრედიტის“ პროგრამის მიზანია ფერმერების, აგრარული ბიზნესებისა და სოფლის მეურნეობაში ჩართული ფიზიკური პირების ხელშეწყობა დაბალპროცენტიანი, გრძელვადიანი და ხელმისაწვდომი ფულადი სახსრებით უზრუნველყოფის გზით.

„შელავათიანი აგროკრედიტის“ პროექტის ძირითადი მონაცემები:

- პროექტის დასაწყისი - 20 მარტი, 2013 წელი;
- 2023 წლის მონაცემებით პროექტის ფარგლებში - 40 კლიენტი სარგებლობს ჯგუფის მიერ გაცემული სესხებით
- პროექტის ჯამური პორტფელი 31.12.2023 წლის მდგომარეობით - 64,320 ათასი ლარი.

დაკრედიტების პროგრამაში „აწარმოე საქართველოში“ გამოიყოფა 3 ძირითადი მიმართულება:

1. *ბიზნეს უნივერსალი* - ხელს უწყობს საქართველოში წარმოებაზე ორიენტირებული დარგების განვითარებას, ახალი საწარმოების შექმნას და არსებული საწარმოების გაფართოება/გადაიარაღებას. ასევე, პროგრამის მიზანია კერძო სექტორის კონკურენტუნარიანობის ამაღლება ფინანსებზე ხელმისაწვდომობის გაზრდის საშუალებით. კ

პროგრამის ძირითადი მონაცემები:

- 2023 წლის მონაცემებით პროგრამის ფარგლებში - 6 კლიენტი სარგებლობს ბანკი ქართუს მიერ გაცემული სესხებით
- პროგრამის ჯამური პორტფელი 31.12.2023 წლის მდგომარეობით - 5,489 ათასი ლარი.

2. *ტურიზმის განვითარება* - პროგრამის ქვეყნის ტურიზმის და მასთან დაკავშირებული სხვადასხვა სერვისების განვითარება და ფინანსური ხელშეწყობა რეგიონებში (თბილისისა და ბათუმის გარდა). სასტუმრო ინდუსტრიის ნაწილი მოიცავს შემდეგ მიმართულებებს:

- სასტუმრო/ბალნეოლოგიური კურორტების ინდუსტრია
- ეკო და აგრო ტურისტული ობიექტები

o ტურისტული სერვისების ინდუსტრია

პროგრამის პროექტის ძირითადი მონაცემები:

- 2023 წლის მონაცემებით პროექტის ფარგლებში - 1 კლიენტი სარგებლობს ჯგუფის მიერ გაცემული სესხებით.
- პროექტის ჯამური პორტფელი 31.12.2023 წლის მდგომარეობით - 1,793 ათასი ლარი.

3. *საკრედიტო-საგარანტიო მექანიზმი* გულისხმობს ისეთი სიცოცხლისუნარიანი მცირე და საშუალო საწარმოებისთვის საკრედიტო გარანტიის გაცემას, რომელთაც არ აქვთ შესაძლებლობა დააკმაყოფილონ სესხის უზრუნველყოფაზე არსებული მოთხოვნები.

„საკრედიტო საგარანტიო სქემის“ ძირითადი მონაცემები:

- 2023 წლის მონაცემებით პროექტის ფარგლებში - 5 კლიენტი სარგებლობს ჯგუფის მიერ გაცემული სესხებით.
- პროექტის ჯამური პორტფელი 31.12.2023 წლის მდგომარეობით - 5,625 ათასი ლარი.

საყურადღებოა ის ფაქტი, რომ აღნიშნული პროექტის ფარგლებში ჯგუფის მიერ სულ გაცემულია 5 სესხი, რომლებიც ასევე, მონაწილეობას იღებენ „შეღავათიანი აგროკრედიტის“ პროექტშიც.

2023 წლის განმავლობაში ჯგუფის მიერ არ მომხდარა საკუთარი აქციების არც შეძენა და არც გასხვისება.

ადამიანური რესურსების მართვა

ჯგუფის ძლიერ მხარეებზე საუბრისას, პირველ რიგში უნდა აღინიშნოს ბანკში მომუშავე ადამიანები. ბანკი თანამშრომლების კვალიფიკაციის ამაღლებას დიდ ყურადღებას უთმობს. ბანკი თანამშრომლების დიდი ერთგულებით სარგებლობს, რასაც ადასტურებს ფაქტი, რომ თანამშრომელთა 52%-მა თავიანთი კარიერის 10 წელზე მეტი ბანკ ქართუს დაუთმო.

ჯგუფი ზრუნავს თანამშრომლებზე, მათ სხვადასხვა უპირატესობას სთავაზობს და საუკეთესო სამუშაო გარემოს უქმნის. ესენია:

- ჯანმრთელობის დაზღვევა;
- საბანკო პროდუქტებით სარგებლობის შეღავათები;
- თანამშრომლების პროფესიული განვითარების ტრენინგები;
- ქორწინებასთან, შვილის შეძენასა თუ ოჯახის წევრის ავადმყოფობასთან დაკავშირებული ფინანსური მხარდაჭერა და სხვა;

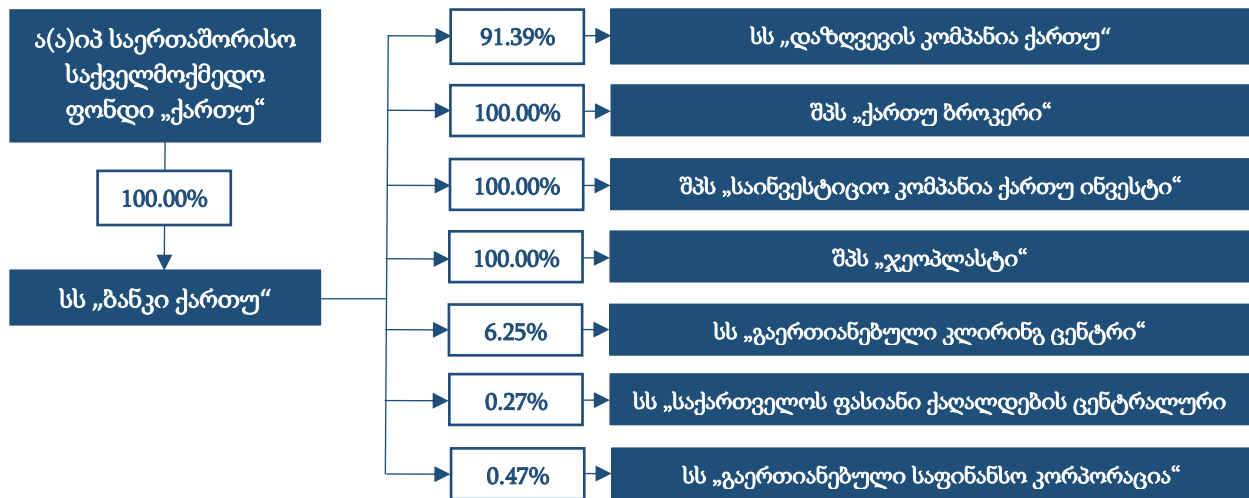
თითოეულ თანამშრომელს აქვს შესაძლებლობა ამ და სხვა უპირატესობებით ისარგებლოს და თავი დაცულად და კომფორტულად იგრძნოს.

ჯგუფის ტრენინგ-ცენტრი სრულად თანამედროვე სტანდარტების შესაბამისად არის აღჭურვილი და მისი გამოყენება შეიძლება სხვადასხვა სახის ტრენინგებისა და მასტერკლასებისთვის. ჯგუფი თავის თანამშრომლებს საკვალიფიკაციო პროგრამების ფართო არჩევანს სთავაზობს, რომლებსაც როგორც ადგილობრივი, ისე უცხოელი ტუტორები უძღვებიან.

2023 წელს ბანკის თანამშრომელთა საკვალიფიკაციო ღონისძიებებზე მთლიანად დაიხარჯა 62,882 ლარი. სულ გადამხადდა 342 თანამშრომელი.

2.1 ქართუ ჯგუფში შემავალი კომპანიები

ქართუ ჯგუფი შედგება შემდეგი სუბიექტებისგან:

სს „დაზღვევის კომპანია ქართუ“ - კომპანია დაფუძნდა 2001 წელს და ფლობს როგორც სიცოცხლის, ისე არასიცოცხლის დაზღვევის ლიცენზიას. ინფორმაცია კომპანიის შესახებ მოცემულია შემდეგ ბმულზე: <https://cartuinsurance.wixsite.com/cartuinsurance> ; <http://insurance.gov.ge/Statistics.aspx>

სადაზღვევო კომპანია თანამშრომლობს ისეთ საყოველთაოდ ცნობილ საერთაშორისო საბროკერო და სადაზღვევო ორგანიზაციებთან, როგორებიცაა Syndicates of Lloyd's, Allianz, ACE, HDI-Gerling, Munich Re, SCOR, Hannover Re, Polish Re, Zurich, AXA, Partner Re, Everest, Catlin Re, Trans Re, Trust Re, Sava Re, CHUBB, Generali, General Insurance Corporation of India, AON, Marsh, Mapfre Re, Atradius Re, Ingosstrakh და Willis.

2014 წლის შემდეგ, სს „დაზღვევის კომპანია ქართუ“ არის საქართველოს სადაზღვევო კომპანიების ასოციაციის წევრი, ხოლო 2018 წლის იანვრიდან, სხვა 18 სადაზღვევო კომპანიასთან ერთად, არის ა(ა)იპ „სავალდებულო დაზღვევის ცენტრის“ დამფუძნებელი, რომელიც ახორციელებს უცხო ქვეყნების სანომრე ნიშნის მქონე სატრანსპორტო საშუალებების სავალდებულო დაზღვევას საქართველოს ტერიტორიაზე.

დაზღვევის კომპანიის მთავარი მიზნებია:

- ქართულ სადაზღვევო ბაზარზე კორპორატიული კლიენტების მომსახურება;
- სამომხმარებლო მომსახურების დონის გაუმჯობესება და განვითარება;

- კომპანიის აქციონერების მოგების ოპტიმიზაცია.

2023 წელს მოზიდულმა სადაზღვევო პრემიამ შეადგინა 6.1 მილიონი ლარი. კომპანიის აქტივები 2023 წლის მონაცემებით 18.9 მილიონი, ხოლო საკუთარი კაპიტალი 14.5 მილიონი ლარია.

შპს „ქართუ ბროკერი“ – კომპანია დაფუძნდა 2001 წელს და არის საქართველოს ეროვნული ბანკის, როგორც ფასიანი ქაღალდების ბაზრის ზედამხედველის, მიერ ლიცენზირებული ბროკერი. კომპანიის შესახებ ინფორმაცია მოცემულია შემდეგ ბმულზე: <http://gse.ge/broker-companies/cartubroker>

კომპანიის ძირითადი საქმიანობაა:

- კონსულტაციები ინვესტორებისა და ემიტენტებისთვის;
- კლიენტების საინვესტიციო პორტფელის მართვა;
- ფასიანი ქაღალდების ყიდვა-გაყიდვა კლიენტების მითითებების შესაბამისად.

2023 წლის განმავლობაში „ქართუ ბროკერის“ წმინდა მოგება/(ზარალმა) შეადგინა (81) ათასი ლარი.

შპს „საინვესტიციო კომპანია ქართუ ინვესტი“ - კომპანია დაფუძნდა 1999 წელს. წარმოდგენილ საანგარიშგებო პერიოდში ბიზნეს საქმიანობას არ ეწევა.

შპს „ჯეოპლასტი“ - ბანკმა კომპანია დააფუძნა 2017 წელს, დასაკუთრებული ქონებების ეფექტურად განკარგვის მიზნით. მიმდინარე ეტაპზე ბანკს არ აქვს განხორციელებული რაიმე სახის ინვესტიცია კომპანიაში.

გაერთიანებული კლირინგ ცენტრი - კომპანია ფლობს მსხვილ ონლაინ პორტალ MYPAY.GE-ს, რომლის საშუალებითაც შესაძლებელია განხორციელდეს სხვადასხვა ტიპის გადახდები პლასტიკური ბარათების გამოყენებით. ინფორმაცია კომპანიის შესახებ მოცემულია შემდეგ ბმულზე: <https://www.mypay.ge/Payments/main>

საქართველოს ფასიანი ქაღალდების ცენტრალური დეპოზიტარი - კომპანია 1999 წლიდან არის GCSD სისტემის ოპერატორი. აღნიშნული სისტემის ძირითადი მიზანია მისი მონაწილეების მფლობელობაში მყოფი ფასიანი ქაღალდების ნომინალური მფლობელობა, კლირინგისა და ანგარიშსწორების უზრუნველყოფა, გარდა სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდებისა. GCSD არის 4 კომერციული ბანკისა და საქართველოს საფონდო ბირჟის მფლობელობაში. <http://www.gcsd.ge/>

სს „გაერთიანებული საფინანსო კორპორაცია“ (UFC) - პირველი ბანკთაშორისი საპროცესინგო ცენტრი დაარსდა 1996 წლის იანვარს. დღეისათვის საპროცესინგო ცენტრი ემსახურება რვა ბანკს, შვიდ ფინანსურ ორგანიზაციას და ორ კომპანიას. იგი უზრუნველყოფს სრულ საბარათო მომსახურებას VISA International, MasterCard Worldwide და China UnionPay-ის საერთაშორისო რეგულაციებისა და PCI (Payment Card Industry)-ის მონაცემთა უსაფრთხოების სტანდარტების მიხედვით. <http://www.ufc.ge/index.php?lang=geo>

3. განვითარების გეგმები

ჯგუფის სტრატეგიის მნიშვნელოვანი ნაწილია კორპორატიული, მცირე და საშუალო ბიზნესების დაკრედიტება. ჯგუფი საშუალოვადიან პერსპექტივაში გეგმავს არსებული პროფილის შენარჩუნებას.

ჯგუფისთვის მნიშვნელოვანია აქტივების ხარისხის გაუმჯობესება, რაც თავისთავად გულისხმობს: დასაკუთრებული ქონებების წილის შემცირებას აქტივებში, უმოქმედო სესხების წილის შემცირებას მთლიან საკრედიტო პორტფელში, საერთაშორისო საკრედიტო რეიტინგების გაუმჯობესებას, საკრედიტო პორტფელის დივერსიფიკაციას დარგების ჭრილში. გრძელვადიან პერსპექტივაში ჯგუფი გეგმავს მოზიდული სახსრების სტრუქტურის ცვლილებას, კერძოდ შედარებით მოკლევადიანი რესურსის ჩანაცვლებას უფრო გრძელვადიანი რესურსით და დაფინანსების წყაროების დივერსიფიცირებას.

ჯგუფი ყოველთვის ცდილობდა კონკურენტუნარიანი საფასო პოლიტიკის საფუძველზე მოწინავე პოზიციის შენარჩუნებას, განსაკუთრებით დიდ კომპანიებთან და კორპორაციებთან მიმართებით. კომპანია განსაკუთრებულ ყურადღებას აქცევს კლიენტებისთვის შედარებით იაფი ფინანსური რესურსების მოზიდვას.

2023 წლისთვის ჯგუფისთვის კვლავ პრიორიტეტული იყო ქვეყნის ეკონომიკისათვის მნიშვნელოვანი დარგების - სოფლის მეურნეობის, იმპორტშემცველი და ექსპორტზე ორიენტირებული წარმოების განვითარება.

4. ინფორმაცია ფილიალების საქმიანობის შესახებ

ქართუ ბანკი თბილისის მასშტაბით წარმოდგენილია 5 სერვისცენტრით, ესენია:

- ცენტრალური სერვისცენტრი - ი. ჭავჭავაძის გამზ. N39ა, 0162
- ვაკის სერვისცენტრი - ი. აბაშიძის ქ. N24, 0179
- საბურთალოს სერვისცენტრი - პეკინის გამზ. N14ბ, 0171
- მთაწმინდის სერვისცენტრი - ვ. ვეკუას ქ. N1, 0105
- მთაწმინდის სერვისცენტრის განყოფილება - სასტუმრო „პარაგრაფი თბილისი“; გუდიაშვილის ქ. N2
- ისნის სერვისცენტრი - ქეთევან დედოფლის გამზ./ზოჭორმის ქ. N50/18, 0144

საქართველოს მასშტაბით ყველა მსხვილ რეგიონში ჯგუფს გააჩნია მოქმედი სერვისცენტრები, რომლებიც სრულყოფილ საბანკო მომსახურებას უწევენ კლიენტებს. ესენია:

- ბათუმის სერვისცენტრი - ა. გრიბოედოვის ქ. N2, 6000
- ბათუმის სერვისცენტრის შეკვეთილის განყოფილება - სასტუმრო Paragraph resort & spa Shekvetili, Autograph Collection Hotels
- ქუთაისის სერვისცენტრი - ზ. ფალიაშვილის ქ. N4, 4600
- გორის სერვისცენტრი - სტალინის გამზ. N10, 1400
- თელავის სერვისცენტრი - ი. ჭავჭავაძის მოედანი, 2200

ქართუ დაზღვევასა და ქართუ ბროკერს თბილისის მასშტაბით აქვთ თითო სერვისცენტრი - ი. ჭავჭავაძის გამზ. N39ა, 0162

5. საქმიანობის ძირითადი ფინანსური და არაფინანსური მაჩვენებლები

ძირითადი ფინანსური მონაცემების ცხრილში მოცემულია ინფორმაცია ჯგუფის კაპიტალთან დაკავშირებული საზედამხედველო მოთხოვნების და ლიკვიდობის შესახებ, ასევე წარმოდგენილია ინფორმაცია ჯგუფის ძირითადი ფინანსური მაჩვენებლების დინამიკასთან დაკავშირებით.

ქვემოთ მოცემულია ჯგუფის ფინანსური ინფორმაცია საქართველოს ეროვნული ბანკის მოთხოვნების შესაბამისად.

5.1 კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები

2023 წლის 1 იანვრიდან საქართველოს ეროვნული ბანკის ახალი მოთხოვნები ამოქმედდა, რომელიც კომერციული ბანკებისგან მოითხოვს ფინანსური აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების გამოყენებას საზედამხედველო ანგარიშგების მიზნებისთვის, რითაც ჩანაცვლდა ადგილობრივი ბუღალტრული აღრიცხვის საყოველთაოდ მიღებული პრინციპები.

ცხრილში წარმოდგენილია 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები ფასს-ის მიხედვით, ხოლო 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კოეფიციენტები მოცემულია 2023 წლამდე მოქმედი საზედამხედველო მოთხოვნების შესაბამისად:

თანხები მოცემულია 1,000 ლარში	31.12.2023	31.12.2022
ძირითადი პირველადი კაპიტალი	376,292	234,253
დამატებითი პირველადი კაპიტალი	74,532	72,954
მეორადი კაპიტალი	22,053	39,328
სულ საზედამხედველო კაპიტალი	472,877	346,535
რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები	1,709,985	1,404,710
<u>მიმდინარე კოეფიციენტები</u>		
ძირითადი პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი	22.01%	16.68%
პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი	26.36%	21.87%
საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტი	27.65%	24.67%

კაპიტალის არსებული მოცულობა და კოეფიციენტები ადეკვატურია სებ-ის მოთხოვნების.

5.2 ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ფასს-ის მიხედვით, ხოლო 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კოეფიციენტები მოცემულია 2023 წლამდე მოქმედი საზედამხედველო მოთხოვნების შესაბამისად:

თანხები მოცემულია 1,000 ლარში	31.12.2023	31.12.2022
მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივები (სულ)	976,674	729,589
ფულის წმინდა გადინება (სულ)	668,582	437,351
ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი (%)	146.08%	166.82%

ჯგუფის სხვა მნიშვნელოვანი ფინანსური კოეფიციენტები დანართის სახით მოცემულია 2023 წლის მეოთხე კვარტლის კვარტალური გამჟღავნების ფორმის გვერდზე „ძირითადი მაჩვენებლები“. (იხ. ბმულზე: <https://www.nbg.gov.ge/index.php?m=672>)

5.3 ფინანსური მაჩვენებლების დინამიკა (ფასს-ის მიხედვით)

თანხები მოცემულია 1,000 ლარში	2023	2022	2021
მთლიანი აქტივები	2,095,332	1,590,532	1,349,896
წმინდა სესხები	833,903	746,011	917,931
სააქციო კაპიტალი	415,494	380,007	351,998
კაპიტალის უკუგება (ROE)	8.97%	7.64%	7.73%
აქტივების უკუგება (ROA)	1.94%	1.90%	1.84%

2023 და 2022 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კლიენტებზე გაცემულმა სესხებმა მთლიანად შეადგინა 882,818 და 815,758 ათასი ლარი შესაბამისად, ხოლო გაუფასურების დანაკარგების რეზერვმა შეადგინა 48,915 და 69,747 ათასი ლარი, შესაბამისად.

5.4 საქმიანობის ძირითადი არაფინანსური მაჩვენებლები

ქართუ ჯგუფი კორპორაციულ სოციალურ პასუხისმგებლობას, ძირითადად, საქველმოქმედო „ფონდ ქართუს“ მეშვეობით ახორციელებს. 2023 და 2022 წელს საქველმოქმედო პროექტებზე დაიხარჯა 9,523 და 7,715 ათასი ლარი, შესაბამისად.

საქველმოქმედო აქტივობების მთავარი მიზანი სხვადასხვა სოციალური და ეკონომიკური სუბიექტების აქტიური ჩართულობით ქვეყნის სოციალური მდგომარეობის გაუმჯობესებაა.

6. ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები

6.1 რისკების მართვის პოლიტიკა და მიზნები

ჯგუფის ბიზნეს მოდელი შემუშავებულია ისე, რომ ჯგუფმა მუდმივად შეინარჩუნოს კაპიტალიზაციის საშუალოზე მაღალი დონე და რესურსები გადანაწილებული ჰქონდეს ისეთ აქტივებსა და სექტორებზე, რომლითაც მიაღწევს მდგრად და დაბალანსებულ ზრდას. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჯგუფის ძირითადი პირველადი, პირველადი და საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტები საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დაწესებულ მინიმალურ საზედამხედველო მოთხოვნებს აღემატება შესაბამისად 4.28, 5.22 და 2.00 პროცენტული პუნქტებით, რაც თანხობრივად შესაბამისად შეადგენს 73, 89 და 34 მლნ ლარს.

ის ძირითადი რისკები, რომლებსაც ჯგუფი იღებს სტრატეგიული მიზნების განხორციელებისას დაჯგუფებულია შემდეგნაირად: საკრედიტო, ლიკვიდობის, საბაზრო, საოპერაციო და სხვა არაფინანსური რისკები.

ჯგუფის რისკების მართვის მიზნებს წარმოადგენს:

- რისკის აპეტიტის განსაზღვრა, რომლითაც მოახდება რისკი/მომგებიანობის ოპტიმიზაცია, კაპიტალის მუდმივად ადეკვატურ დონეზე შენარჩუნებასთან ერთად;
- ლიკვიდობის ისეთ მართებულ დონეზე შენარჩუნება და მართვა, რომლითაც ჯგუფი მოახდენს მოკლევადიანი ვალდებულებების შესრულებას სტრესული მდგომარეობის დროსაც;
- ადეკვატური და ეფექტური კონტროლის მექანიზმების ქონა;
- სრულ შესაბამისობაში ყოფნა იმ კანონებსა და რეგულაციებთან, რომლებიც უკავშირდება ჯგუფის ბიზნეს საქმიანობას.

ძირითადი პრინციპები, რომლებიც უზრუნველყოფენ ეფექტური რისკების მართვის სტრატეგიას არის:

- ჯგუფში დაცვის მძლავრი მეორე ხაზის (LOD 2) არსებობა;
- ჯგუფის ბიზნეს სტრატეგიით განსაზღვრული ძირითადი პრინციპების და იმ რისკის დონის შესაბამისობა, რომლის აღებაც ჯგუფს სურს და შეუძლია (რისკის აპეტიტი);
- იმის უზრუნველყოფა, რომ ბიზნეს საქმიანობის განვითარებასთან დაკავშირებული რისკები არის სწორად იდენტიფიცირებული, გაზომილი და დოკუმენტირებული;
- სათანადო კონტროლის მექანიზმების მუშაობის უზრუნველყოფა.

რისკის აპეტიტი

სამეთვალყურეო საბჭო იხილავს და ამტკიცებს რისკის აპეტიტს, რომელიც ხელს უწყობს ჯგუფის გრძელვადიან მდგრად ზრდას და აბალანსებს გრძელვადიან მომგებიანობას გონივრული რისკების მართვასთან. რისკის აპეტიტი გამოიხატება რაოდენობრივი მაჩვენებლებით. ჯგუფის რისკის აპეტიტს იყენებს იმ რისკის დონეების განსაზღვრად, რომლებიც შეუძლია და სურს აიღოს ბიზნეს საქმიანობის განსახორციელებლად.

კაპიტალის დაგეგმვა

სამეთვალყურეო საბჭო აფასებს კაპიტალის მოთხოვნებს, რომელიც აუცილებელია როგორც ბიზნეს გეგმის მხარდასაჭერად, ისე სტრესული გარემოებების დასაძლევად.

ლიკვიდობის დაგეგმვა

დირექტორატი ზედმიწევნით აფასებს ლიკვიდობის იმ დონეს, რომელიც ჯგუფს სჭირდება როგორც ბიზნეს გეგმის მხარდასაჭერად, ისე სტრესული გარემოებების დასაძლევად. 1 თვემდე, 3-დან 6 თვემდე, და 6-დან 12 თვემდე ლიკვიდობის პროგნოზირება ხაზინისა და რისკების მართვის დეპარტამენტის მიერ ხდება ყოველთვიურად და წარედგინება დირექტორატს.

რისკის მართვის მოდელი ჯგუფის დონეზე

რისკების სამართავად ჯგუფი იყენებს მართვის 3 ხაზიან მოდელს. მოდელი გამოიყენება ვალდებულებების და პასუხისმგებლობების გასამიჯნად, რათა მიღწეული იყოს მთლიანი რისკების ეფექტური მართვა, რომელიც ხელს უწყობს ჯგუფის შიდა კონტროლის ჩარჩოს გაძლიერებას.

დაცვის სამ ხაზიანი მიდგომა აცალკევებს მფლობელობა/რისკის მართვას იმ ფუნქციებისგან, რომლებიც ახდენენ რისკების ზედამხედველობას და ასევე იმ ფუნქციებისგან, რომლებიც ახდენენ დამოუკიდებელ აუდიტს.

- **დაცვის პირველი ხაზი (LOD 1)** - ჯგუფის სტრუქტურული ერთეულები, რომლებიც ფლობენ და მართავენ რისკს. აღნიშნული ხაზი მოიცავს ბიზნეს და საოპერაციო ერთეულებს. განყოფილების უფროსები და დეპარტამენტის დირექტორები, როგორც რისკის მფლობელები და კონტროლის მფლობელები არიან საბოლოოდ პასუხისმგებელი ყველა იმ რისკსა და კონტროლზე, რომელიც ვარდება მათი პასუხისმგებლობის არეალში.
- **დაცვის მეორე ხაზი (LOD 2)** - სტრუქტურული ერთეულები, რომლებიც ახდენენ რისკების იდენტიფიცირებას და ზედამხედველობას. რისკის მართვის პროცესი, რომლებიც არსებობს მძლავრი დაცვის მეორე ხაზის ფუნქციონირებისთვის მოიცავს:
 - რისკის კონტროლის შეფასებას;
 - სცენარების ანალიზს;

- საკრედიტო პორტფელის ხარისხის აქტიური მართვას;
- ძირითადი რისკის ინდიკატორებს / ადრეული სტადიაზე გამაფრთხილებელ ნიშნებს;
- ჯგუფში არსებული სხვადასხვა მოდელის მართვას
- ახალ პროდუქტებს და სერვისებს
- შიდა კონტროლის შეფასება/ტესტირებას
- ძირითადი რისკების მართვის პოლიტიკების და პროცედურების მუდმივ მონიტორინგს
- საოპერაციო რისკების შემთხვევების რეპორტირებას
- და სხვას
- **დაცვის მესამე ხაზი (LOD 3)** - ერთეულები, რომლებიც ახდენენ:
 - რისკის აპეტიტის განსაზღვრას;
 - დამოუკიდებელ აუდიტს;
 - პროცესების და ძირითადი მაჩვენებლების დამოუკიდებელ კონტროლს;

რისკების გაზომვის და მონიტორინგის სისტემები

მთავარი პრინციპები რისკების ეფექტურად გაზომვისა და მონიტორინგისთვის არის:

- რისკის პოზიციების გაზომვა მოსალოდნელი დანაკარგების მოდელირების გზით, რისკის ინდიკატორები და სცენარების ანალიზი მთლიანად ჯგუფის დონეზე;
- უმაღლესი მენეჯმენტის მიერ რისკების სიმძიმის გაცნობიერების ხელშეწყობა;
- სამეთვალყურეო საბჭოსთვის და დირექტორატისთვის რისკის პროფილის ანგარიშების მიწოდება რისკის ინდიკატორებთან და მიტიგაციის საშუალებებთან ერთად, რათა მათ მიერ მოხდეს რისკის აპეტიტის შეფასება და საჭიროების შემთხვევაში გადახედვა;
- აღებული რისკების სათანადო აღრიცხვის წარმოება.

ყოველკვარტალური რისკის პროფილის ანგარიშები, რომლებიც მიეწოდება დირექტორატს და სამეთვალყურეო საბჭოს მოიცავს:

- საკრედიტო რისკის პროფილის ანალიზს;
- ლიკვიდობის რისკის პროფილის ანალიზს;
- სავალუტო რისკის პროფილის ანალიზს;
- საპროცენტო განაკვეთის რისკის პროფილის ანალიზს;
- საოპერაციო რისკის პროფილის ანალიზს.

სტანდარტიზირებული მიდგომა

ჯგუფი საზედამხედველო მიზნებისათვის რისკის პოზიციების გაანგარიშებისას იყენებს მხოლოდ „კომერციული ბანკების კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნების შესახებ დებულების“ მიხედვით განსაზღვრულ სტანდარტიზებულ მიდგომას (რომელიც შესაბამისობაშია „საბანკო ზედამხედველობის ბაზელის კომიტეტის“ კაპიტალის ადეკვატურობის ჩარჩოსთან).

სტრეს-ტესტები

ჯგუფი ატარებს სხვადასხვა სტრეს ტესტებს და ახდენს სხვადასხვა პარამეტრების საპროგნოზო სცენარების გაანალიზებას. აღნიშნული ჯგუფს საშუალებას აძლევს შეაფასოს/გაზომოს არა მხოლოდ მიმდინარე ეტაპზე იდენტიფიცირებული რისკები, არამედ მოვლენების სტრესული სიტუაციის განვითარების შემთხვევაში წარმოშობილი ახალი შესაძლო რისკები.

6.2 საკრედიტო რისკები და მისი მართვის მექანიზმები

საკრედიტო რისკი არის კონტრაგენტი პარტნიორის მიერ ვალდებულების შეუსრულებლობით ან გაკოტრებით გამოწვეული რისკი. საკრედიტო რისკი ჯგუფს შეიძლება წარმოემვას თავის კლიენტებთან სხვადასხვა საქმიანობით, როგორც კრედიტების გაცემა, სახაზინო და საინვესტიციო საქმიანობა, ვაჭრობის დაფინანსება და სხვა.

საკრედიტო რისკის მართვა იწყება ჯგუფის უმაღლესი მენეჯმენტიდან. საკრედიტო რისკის მართვასთან დაკავშირებით ჯგუფის დირექტორატს აქვს შემდეგი პასუხისმგებლობები:

- განსაზღვროს ჯგუფის რისკის ტოლერანტობა საკრედიტო რისკთან მიმართებაში.
- უზრუნველყოს ჯგუფში საკრედიტო რისკის იდენტიფიცირების, გაზომვის, მონიტორინგის და კონტროლის ფუნდამენტური პრინციპების დანერგვა.
- დაადგინოს ჯგუფის ლიმიტები საკრედიტო პოზიციებზე და კონცენტრაციებზე
- პერიოდულად განიხილოს ჯგუფის საკრედიტო პორტფელი და მისი რისკიანობა.
- პერიოდულად წარუდგინოს სამეთვალყურეო საბჭოს ანგარიში ჯგუფში საკრედიტო რისკის მართვასთან დაკავშირებით.
- უზრუნველყოს საკრედიტო რისკის ამღები მმართველი განყოფილებები, საკრედიტო დეპარტამენტი და ფინანსური რისკების მართვის განყოფილება, შესაბამისი კვალიფიციური საკადრო და ტექნიკური რესურსით.

საკრედიტო რისკის პოლიტიკის პირველი ელემენტი არის რისკის იმ დონის განსაზღვრა, რომელიც ჯგუფს შეუძლია აიღოს. საკრედიტო რისკის ტოლერანტობა უნდა იქნას განსაზღვრული ჯგუფის კაპიტალის ოდენობის, და ზოგადი რისკის აპეტიტის გათვალისწინებით.

საკრედიტო რისკის შეფასება

ჯგუფში საკრედიტო რისკების ეფექტურად მართვისთვის არსებობს სესხების შიდა სარეიტინგო სისტემა და დარეზერვების (სესხების მოსალოდნელი დანაკარგების გაზომვის) მეთოდოლოგია, როგორც IFRS-ის, ისე საზედამხებველო მიზნებისათვის. მსესხებლების ინდივიდუალური საკრედიტო რისკების

შეფასების გარდა ჯგუფი პილარი 2-ის ფარგლებში ახდენს საკრედიტო პორტფელის ერთი მსესხებლის ან ურთიერთდაკავშირებულ მსესხებელთა ჯგუფის კონცენტრაციის რისკისათვის საჭირო კაპიტალის განსაზღვრას Herfindahl-Hirschman Index (HHI)-ის გამოყენებით. აღნიშნული ინდექსი გამოითვლება ჯგუფის ჯამური რისკის პოზიციის პორტფელში 100 ყველაზე მსხვილი ურთიერთდაკავშირებულ მსესხებელთა ჯგუფის რისკის პოზიციის წილის გათვალისწინებით. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით საკრედიტო პორტფელის კონცენტრაციის რისკებისათვის განკუთვნილი საზედამხებველო კაპიტალი შეადგენდა 68 მლნ ლარს. ბანკის პილარი 2-ის ფარგლებში ასევე ახდენს არაპეჯირებული სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერის დაცვას, რომლისთვისაც განკუთვნილი საზედამხებველო კაპიტალი 2023 წლის 31 დეკემბრისათვის შეადგენდა 31 მლნ ლარს.

საკრედიტო რისკების მონიტორინგი

საკრედიტო რისკების მონიტორინგი ძირითადად ხორციელდება საკრედიტო პორტფელის მონიტორინგის განყოფილების მიერ, რომელიც წარმოადგენს რისკების მართვის დეპარტამენტში შემავალ განყოფილებას. აღნიშნული განყოფილება ახორციელებს ყოველკვარტალურად ან/და ყოველთვიურად (დამოკიდებულია ბიზნესის სპეციფიკაზე, დავალიანების სიდიდესა და მსესხებლის ფინანსური მდგომარეობის გაუარესებაზე) ჯგუფის მსესხებელი კომპანიების ფინანსური ანალიზს და მონიტორინგის დასკვნების მომზადებას შესაბამისი რეკომენდაციებით.

უზრუნველყოფა

ჯგუფი კორპორატიული და საცალო კლიენტების მიმართ საკრედიტო რისკების მიტიგაციის საშუალებად აქტიურად იყენებს უზრუნველყოფის სახით იპოთეკით დატვირთულ/დაგირავებულ უძრავ და მოძრავ ქონებას. უძრავი და მოძრავი ქონებები არ გაითვალისწინება რისკის მიტიგანტად საზედამხედველო მიზნებისათვის საკრედიტო რისკების მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციის გაანგარიშებისას. უზრუნველყოფის რისკების შეფასებისას ხდება უზრუნველყოფის ღირებულების, საგნის, ლიკვიდურობის და აღსრულებადობის შეფასება. უზრუნველყოფა ასევე ჯგუფდება დაფინანსებულ ბიზნესთან კორელაციის კუთხით, უზრუნველყოფის რეალიზაციის მოსალოდნელი ვადების დასადგენად.

ჯგუფს ჰყავს უზრუნველყოფის შეფასების და მართვის სტრუქტურული ერთეული, რომელიც საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად ახდენს უზრუნველყოფაში მისაღები/მიღებული ქონებების შეფასება/გადაფასებას. ზოგიერთ შემთხვევაში ჯგუფი მიმართავს გარე სამეფასებლო კომპანიებს/ფიზიკურ პირებს.

6.3 სავალუტო რისკები და მისი მართვის მექანიზმები

სავალუტო რისკი არის უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსის ცვლილებით გამოწვეული ჯგუფის უცხოურ ვალუტაში ფორმირებული წმინდა აქტივების გაუფასურების რისკი, რომელიც ამცირებს ჯგუფის კაპიტალს.

სავალუტო რისკის მართვა იწყება ჯგუფის უმაღლესი მენეჯმენტიდან. სავალუტო რისკის მართვასთან დაკავშირებით ჯგუფის დირექტორატს აქვს შემდეგი პასუხისმგებლობები:

- განსაზღვროს ჯგუფის რისკის ტოლერანტობა სავალუტო რისკთან მიმართებაში.
- უზრუნველყოს ჯგუფში სავალუტო რისკის იდენტიფიცირების, გაზომვის, მონიტორინგის და კონტროლის ფუნდამენტური პრინციპების დანერგვა.
- დაადგინოს ჯგუფის ლიმიტები ღია სავალუტო პოზიციაზე სხვადასხვა ვალუტების მიხედვით.
- პერიოდულად განიხილოს ჯგუფის სავალუტო პოზიციები როგორც ლიკვიდურ სახსრებში, ასევე გრძელვადიან საკრედიტო დაბანდებებში.
- პერიოდულად წარუდგინოს ჯგუფის სამეთვალყურეო საბჭოს ანგარიში ჯგუფში სავალუტო რისკის მართვასთან დაკავშირებით.

სავალუტო რისკების სამართავად ჯგუფში წესდება შემდეგი ლიმიტი: ყველა უცხოური ვალუტის მიხედვით ჯგუფის საერთო ღია სავალუტო პოზიციის ლიმიტი, როგორც საბალანსო და გარესაბალანსო ისე კრებსითი სავალუტო პოზიციების მიხედვით, არ უნდა აღემატებოდეს ჯგუფის საზედამხედველო კაპიტალის 20%-ს. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ეროვნული ბანკის რეგულაციების მიხედვით დათვლილი ბანკის ღია სავალუტო პოზიცია შეადგენდა 16.7 მლნ ლარს. შესაბამისად, სავალუტო რისკებისათვის ბანკს 2023 წლის 31 დეკემბრისათვის პირველადი კაპიტალის ნაწილში ეჭირა 3.5 მლნ ლარი, ხოლო საზედამხედველო კაპიტალის ნაწილში 4.3 მლნ ლარი.

6.4 საპროცენტო რისკები და მისი მართვის მექანიზმები

საპროცენტო რისკის მართვა იწყება ჯგუფის უმაღლესი მენეჯმენტიდან. საპროცენტო რისკის მართვასთან დაკავშირებით დირექტორატს აქვს შემდეგი პასუხისმგებლობები:

- განსაზღვროს ჯგუფის რისკის ტოლერანტობა საპროცენტო რისკთან მიმართებაში.
- უზრუნველყოს ჯგუფში საპროცენტო რისკის იდენტიფიცირების, გაზომვის, მონიტორინგის და კონტროლის ფუნდამენტური პრინციპების დანერგვა
- დაადგინოს სხვადასხვა ოპერაციების მიხედვით ჯგუფის ლიმიტები.
- პერიოდულად განიხილოს ჯგუფის ფიქსირებული შემოსავლის მქონე საინვესტიციო და სავაჭრო პორტფელის შედეგები და განიხილოს საბაზრო რისკის სტრატეგია.
- პერიოდულად წარუდგინოს ჯგუფის სამეთვალყურეო საბჭოს ანგარიში ჯგუფში საპროცენტო რისკის მართვასთან დაკავშირებით.
- უზრუნველყოს საპროცენტო რისკის ამღები და მმართველი სტრუქტურული ერთეულები შესაბამისი კვალიფიციური საკადრო და ტექნიკური რესურსით.

საპროცენტო რისკის პოლიტიკის პირველი ელემენტი არის რისკის იმ დონის განსაზღვრა, რომელიც ჯგუფს შეუძლია აიღოს. საპროცენტო რისკის ტოლერანტობა და აპეტიტი განისაზღვრება ჯგუფის კაპიტალის ოდენობის, და ზოგადად რისკის აპეტიტის გათვალისწინებით.

საპროცენტო რისკის ერთერთი მთავარი მხარეა საპროცენტო შემოსავლის მომტანი აქტივების და საპროცენტო ხარჯის მქონე ვალდებულებების სხვადასხვა ვადიანობის გამო საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებით წარმოქმნილი რისკი. აღნიშნული რისკის სამართავად შიდა მიზნებისთვის ჯგუფი ახდენს საპროცენტო რისკის გამოთვლას კაპიტალის ეკონომიკური ღირებულების ცვლილების და წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მეთოდის გამოყენებით. აღნიშნული კალკულაციის მიხედვით ეკონომიკური ღირებულების ცვლილება სხვადასხვა შოკისა და სტრესის სცენარების გათვალისწინებით არ აღემატება ჯგუფის პირველადი კაპიტალის 15%-ს და შესაბამისად მიმდინარე ეტაპზე ჯგუფი არ ახდენს დამატებითი კაპიტალის ალოკაციას საპროცენტო რისკებისთვის.

6.5 საოპერაციო რისკები და მისი მართვის მექანიზმები

საოპერაციო რისკი წარმოადგენს დანაკარგის რისკს, რომელიც გამოწვეულია გაუმართავი ან ჩავარდნილი შიდა პროცესებით, ადამიანური რესურსებით და სისტემებით, ან გარე ფაქტორებით.

საოპერაციო რისკი ჩნდება ჯგუფის ყოველდღიური საქმიანობიდან გამომდინარე და დაკავშირებულია ბიზნესის ნებისმიერ მიმართულებასთან. ჯგუფი იდენტიფიცირებას უკეთებს, აფასებს და მართავს საოპერაციო რისკებს შემდეგი პროცესების და ინსტრუმენტების მეშვეობით:

- **საოპერაციო რისკის მოვლენების ანგარიშგება** - ეს არის საოპერაციო რისკით გამოწვეული დანაკარგების, ჩავარდნილი პროცესების და სხვა არა ფულადი სახით მომხდარი მოვლენების აღრიცხვა და ანგარიშგება. ეს მოვლენები ფიქსირდება და რეგისტრირდება ცენტრალიზებულად და გაანალიზდება რისკების პრო-აქტიური მართვისთვის ძირითადი მიზეზების ანალიზის მეშვეობით.
- **სცენარების ანალიზი (RCA)** - ეს პროცესი მიზნად ისახავს მაღალი ზემოქმედების, მცირე ალბათობის, მაგრამ რეალისტური მოვლენების იდენტიფიცირებას, რომელთაც შეუძლიათ ზეგავლენა იქონიონ ბანკზე, ასევე აფასებს შესაბამის ალბათობას და სიხშირეს ძირითადი რისკ კატეგორიების მიხედვით, რათა ჯგუფმა ადეკვატურად შეძლოს შეაფასოს არა მხოლოდ არსებულ რისკები, არამედ ის რისკებიც რომლის წინაშეც შეიძლება აღმოჩნდეს ჯგუფი. ანალიზი ფოკუსირდება მაღალი ზემოქმედების, მაგრამ დაბალი ალბათობის შემთხვევებზე;

- **რისკისა და კონტროლის თვითშეფასება (RCSA)** - ეს პროცესი მიზანმიმართულია ჯგუფში არსებული და მოსალოდნელი რისკების შესაფასებლად ჯგუფში არსებული ბიზნეს პროცესების ანალიზის გზით. იგი აფასებს ჯგუფის ძირითადი რისკ კატეგორიებისთვის არსებულ თანდაყოლილ რისკებს, კონტროლის ეფექტიანობას და ნარჩენ რისკებს, რომლებსაც შეუძლიათ უარყოფითი ასახვა იქონიონ სტრატეგიული მიზნების მიღწევაზე. ამ გზით ჯგუფი უზრუნველყოფს შესაბამისი კონტროლის მექანიზმებისა და/ან აღდგენითი გეგმების არსებობას რათა შეარბილოს რისკისა და ზარალის ზემოქმედება.
- **რისკის მიღება** - დაცვის პირველი ხაზი და დეპარტამენტების დირექტორები ახორციელებენ რისკების იდენტიფიცირებას, რისკის საკითხების და კონტროლის მექანიზმების ნაკლოვანებების დაფიქსირებას. გარკვეულ შემთხვევებში, რისკის მიტიგაცია არ არის შესაძლებელი ან შესაძლებელია ითხოვდეს აღდგენის ხანგრძლივ პერიოდს. ამ სიტუაციებში რისკი უნდა იყოს მიღებული. ეს პროცესი მხარს უჭერს აღნიშნულ საჭიროებას და აღწერს რისკის მიღების მიდგომას - საკითხის წამოწევის, მიღებას, მონიტორინგს და ანგარიშგებას.

ზემოაღნიშნული პროცესების შედეგების ანალიზი სრულდება იმ მიზნით, რომ წარმოდგენა შეიქმნას ჯგუფში არსებული საოპერაციო რისკების პროფილის შესახებ ჯგუფის რისკ აპეტიტთან მიმართებაში. ანალიზის შედეგად ხორციელდება საოპერაციო რისკების მიტიგაცია ან მიღება (საჭიროების შემთხვევაში), რათა შემდგომში გათვალისწინებულ იქნას ჯგუფის ბიზნეს საქმიანობაში და სტრატეგიაში.

6.6 ლიკვიდობის რისკები და მისი მართვის მექანიზმები

ლიკვიდობის რისკი არის ჯგუფის რისკი, რომ ვერ მოახდინოს ვალდებულებების გასტუმრება დათქმულ ვადაში ან გაისტუმროს აქტივების მნიშვნელოვანი დისკონტირების გზით.

ლიკვიდობის რისკის პოლიტიკის პირველი ელემენტი არის რისკის იმ დონის განსაზღვრა, რომელიც ჯგუფს შეუძლია აიღოს. ლიკვიდობის რისკის ტოლერანტობა და აპეტიტი განისაზღვრება ჯგუფის კაპიტალის ოდენობის და ზოგადი რისკის მიმართ ტოლერანტობის გათვალისწინებით.

ლიკვიდობის რისკის მართვისას რისკების მართვის დეპარტამენტის ფინანსური რისკების მართვის განყოფილება და ხაზინის დეპარტამენტის აქტივ-პასივების მართვის განყოფილება ითვალისწინებს ზოგად ეკონომიკურ და საბაზრო მდგომარეობას და მათ შესაძლო ეფექტს ჯგუფის მიერ აღებულ ლიკვიდურობის პოზიციებზე, დაფინანსების სხვადასხვა წყაროების და მათ შესახებ ხელმისაწვდომი ინფორმაციის შეფასების საფუძველზე.

სს „ბანკ ქართუ“ ლიკვიდობის მართვა ძირითადად ხორციელდება მაკონტროლებელი ორგანოს მიერ დაწესებული ლიმიტებით, რომლებიც გაწერილია ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტის და წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტების დებულებებში. ჯგუფში სისტემატურად ხორციელდება ფულადი ნაკადების დინების პროგნოზი ვალდებულებების და ლიკვიდური სახსრების სტატისტიკურ ანალიზზე და სხვა ზემოქმედ ფაქტორებზე დაყრდნობით.

6.7 სხვა არაფინანსური რისკები

ჯგუფი თავისი საქმიანობის შედეგად გარდა ზემოთ ჩამოთვლილი რისკებისა, შესაძლოა დადგეს ისეთი პოტენციური რისკების წინაშე, როგორიცაა რეპუტაციის, იურიდიული, სტრატეგიული და შესაბამისობის რისკები. რადგან აღნიშნული რისკები მიმდინარე ეტაპზე ჯგუფისთვის წარმოადგენს

არაკვანტიფიცირებად რისკებს და მათი მართვა უმეტესწილად ხორციელდება შესაბამისი დეპარტამენტების მიერ დეპარტამენტის და დეპარტამენტში შემავალი განყოფილებების დებულებების და შესაბამისი ბიზნეს პროცედურების ფარგლებში, ჯგუფი აღნიშნული რისკებისთვის დამატებითი კაპიტალის დაცვას არ ახდენს.

6.8 გარემოსდაცვითი, სოციალური და მმართველობითი (ESG) რისკების მართვა

ჯგუფი დიდ მნიშვნელობას ანიჭებს მდგრადი დაფინანსების როლს ეკონომიკური განვითარების, ზრდის, სიღარიბის შემცირებისთვის და ფინანსებზე ხელმისაწვდომობისთვის. მდგრადი დაფინანსების გამორჩეულ შემადგენელს წარმოადგენს გარემოსდაცვითი, სოციალური და მმართველობითი რისკების იდენტიფიცირება და მართვა, როგორც ჯგუფის, ასევე სასესხო აქტივების დონეზე.

ჯგუფი გარემოსდაცვითი, სოციალური და მმართველობითი რისკების იდენტიფიკაციისა და მართვისთვის იყენებს საერთაშორისო საუკეთესო პრაქტიკების შესაბამის შეფასების პროცედურებს, მეთოდებსა და მიდგომებს.

ჯგუფს გააჩნია გარემოსდაცვითი, სოციალური და მმართველობითი რისკების იდენტიფიკაციის, შეფასებისა და მართვისთვის განკუთვნილი განსაზღვრული პროცედურები.